

BIBELN

DEN HELIGA SKRIFT

Gamla och Nya testamentets kanoniska böcker

Svenska Folkbibeln

Svenska Folkbibeln 98

Gamla testamentet

Delvis nyöversatt från grundtexten, delvis en revidering av 1917 års översättning
Copyright © 1998, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm

Nya testamentet

Nyöversättning från grekiskan gjord i samarbete mellan Stiftelsen Biblicum, Ljungby,
och Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm
Copyright © 1996, 1998, Stiftelsen Biblicum, Ljungby, och Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm

Uppslagsdel

Copyright © 2008, Stiftelsen Svenska Folkbibeln

Kartor

Copyright © 2004, Lion Hudson, England

Huvudförlag

XP Media

Tel. 08 - 741 26 01

www.xpmedia.org

Tryck och bindning

Printcorp, Belarus, 2024

978-91-986731-8-0 (Slimline cabraskinn svart)

978-91-986731-9-7 (Slimline skinnimitation röd)

978-91-986732-0-3 (Slimline skinnimitation blå)

Gamla testamentet

1 Mos	Första Moseboken	11
2 Mos	Andra Moseboken	53
3 Mos	Tredje Moseboken	89
4 Mos	Fjärde Moseboken	114
5 Mos	Femte Moseboken	149
Jos	Josua	179
Dom	Domarboken	199
Rut	Rut	219
1 Sam	Första Samuelsboken	222
2 Sam	Andra Samuelsboken	248
1 Kung	Första Kungaboken	270
2 Kung	Andra Kungaboken	296
1 Krön	Första Krönikeboken	322
2 Krön	Andra Krönikeboken	346
Esra	Esra	374
Neh	Nehemja	382
Est	Ester	394
Job	Job	400
Ps	Psaltaren	421
Ords	Ordspråksboken	476
Pred	Predikaren	494
Höga V	Höga Visan	501
Jes	Jesaja	504
Jer	Jeremia	546
Klag	Klagovisorna	591
Hes	Hesekiel	597
Dan	Daniel	638
Hos	Hosea	650
Joel	Joel	657
Amos	Amos	659
Ob	Obadja	664
Jona	Jona	665
Mika	Mika	666
Nah	Nahum	670
Hab	Habackuk	672
Sef	Sefanja	673
Hagg	Haggai	675
Sak	Sakarja	677
Mal	Malaki	684

Nya testamentet

Matt	Matteusevangeliet	689
Mark	Markusevangeliet	720
Luk	Lukasevangeliet	740
Joh	Johannesevangeliet	772
Apg	Apostlagärningarna	796
Rom	Romarbrevet	826
1 Kor	Första Korintierbrevet	839
2 Kor	Andra Korintierbrevet	852
Gal	Galaterbrevet	860
Ef	Efesierbrevet	865
Fil	Filipperbrevet	869
Kol	Kolosserbrevet	872
1 Tess	Första Tessalonikerbrevet	875
2 Tess	Andra Tessalonikerbrevet	878
1 Tim	Första Timoteusbrevet	879
2 Tim	Andra Timoteusbrevet	883
Tit	Brevet till Titus	885
Filem	Brevet till Filemon	887
Hebr	Hebreerbrevet	888
Jak	Jakobs brev	897
1 Petr	Första Petrusbrevet	901
2 Petr	Andra Petrusbrevet	904
1 Joh	Första Johannesbrevet	907
2 Joh	Andra Johannesbrevet	910
3 Joh	Tredje Johannesbrevet	910
Jud	Judas brev	911
Upp	Johannes Uppenbarelse	912
	Uppslagsdel	927
	Kartor	993

Gamla testamentet

Första Moseboken

Världens skapelse

1 ¹I begynnelsen skapade Gud himmel och jord.
2:4, Ps 33:6, 102:26, Jes 45:18, Jer 32:17, Joh 1:1, 3, Kol 1:16, Hebr 11:3.

²Jorden var öde och tom, och mörker var över djupet. Och Guds Ande svävade över vattnet.
5 Mos 32:11, Ps 104:30.

³Gud sade: "Varde ljus!" Och det blev ljus.
Ps 33:6, 9, 2 Kor 4:6.

⁴Gud såg att ljuset var gott, och han skilde ljuset från mörkret.

⁵Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Och det blev afton och det blev morgon. Det var den första dagen.

⁶Gud sade: "Varde mitt i vattnet ett valv som skiljer vatten från vatten!"

⁷Gud gjorde valvet och skilde vattnet under valvet från vattnet ovan valvet. Och det skedde så.
Job 38:8-11, Ps 104:3, 148:4.

⁸Gud kallade valvet himmel. Och det blev afton och det blev morgon. Det var den andra dagen.

⁹Gud sade: "Vattnet under himlen skall samlas till en enda plats så att det torra blir synligt." Och det skedde så.
Ps 33:7, 104:6-9, Jer 5:22, 2 Petr 3:5.

¹⁰Gud kallade det torra land, och vattensamlingen kallade han hav. Och Gud såg att det var gott.

¹¹Gud sade: "Jorden skall frambringa grönska och fröbärande örter. Frukträd, som efter sina slag bär frukt med frö i sig, skall växa upp på jorden." Och det skedde så.

¹²Jorden frambringade grönska, fröbärande örter efter sina slag och träd som efter sina slag bär frukt med frö i sig. Och Gud såg att det var gott.

¹³Och det blev afton och det blev morgon. Det var den tredje dagen.

¹⁴Gud sade: "Varde på himlavalvet ljus som skiljer dagen från natten! De skall vara tecken som utmärker särskilda tider, dagar och år,
Ps 74:16, 104:19, Jer 31:16-17, 35.

¹⁵och de skall vara ljus på himlavalvet som lyser över jorden." Och det skedde så.

¹⁶Gud gjorde de två stora ljusen, det större att här-ska över dagen och det mindre att här-ska över natten, likaså stjärnorna.
Ps 136:7-9, 147:4, Jes 40:26.

¹⁷Han satte dem på himlavalvet till att lysa över jorden,

¹⁸till att här-ska över dagen och natten och till att skilja ljuset från mörkret. Och Gud såg att det var gott.

¹⁹Och det blev afton och det blev morgon. Det var den fjärde dagen.

²⁰Gud sade: "Vattnet skall vimla av levande varelser, och fåglar skall flyga över jorden under himlavalvet."

²¹Och Gud skapade de stora havsdjuren och alla levande varelser som rör sig i vattnet och som vattnet vimlar av, alla efter deras slag, likaså alla bevingade fåglar efter deras slag. Och Gud såg att det var gott.

²²Gud välsignade dem och sade: "Var fruktsamma och föröka er och uppfyll vattnet i haven. Också fåglarna skall föröka sig på jorden."

²³Och det blev afton och det blev morgon. Det var den femte dagen.

²⁴Gud sade: "Jorden skall frambringa levande varelser efter deras slag, boskapsdjur, kräldjur och jordens vilda djur efter deras slag." Och det skedde så.

²⁵Gud gjorde jordens vilda djur efter deras slag, boskapsdjuren efter deras slag och alla kräldjur på marken efter deras slag. Och Gud såg att det var gott.

²⁶Gud sade: "Låt oss göra människor till vår avbild, till att vara lika oss. De skall råda över fiskarna i havet och över fåglarna under himlen, över boskapsdjuren och över hela jorden och över alla kräldjur som rör sig på jorden."
Ps 8:7-9, Hebr 2:6-7.

²⁷Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem.
2:7, 21-22, Matt 19:4, 1 Kor 11:7, Ef 4:24.

²⁸Gud välsignade dem och sade till dem: "Var fruktsamma och föröka er och uppfyll jorden! Lägga den under er och råd över fiskarna i havet, över fåglarna under himlen och över alla djur som rör sig på jorden!"
9:1, 7, Ps 127:3, 5.

²⁹Och Gud sade: "Se, jag ger er alla fröbärande örter på hela jorden och alla träd med frukt som har frö. Detta skall ni ha till föda."
9:3, Ps 104:14, 136:25.

³⁰Men åt alla djur på jorden, åt alla fåglar under himlen och åt allt som krälar på jorden, åt allt som har liv ger jag alla gröna örter till föda." Och det skedde så.

³¹Gud såg på allt som han hade gjort, och se, det var mycket gott. Och det blev afton och det blev morgon. Det var den sjätte dagen.
Mark 7:37.

2 ¹Så fullbordades himlen och jorden med hela sin härskara.

²På sjunde dagen hade Gud fullbordat sitt skapelse-

Första Moseboken – Genesis ("ursprung"). Enligt äldre judisk och kristen tradition, grundad på GT och NT, är de fem Moseböckerna skrivna av Mose, som levde omkring 1526-1406 f. Kr. Efter en inledning om världens skapelse (1:1-2:3) skildras den fortsatta historien i tio huvudavsnitt. De fem första (2:4-11:26) skildrar urhistorien: Människan i lustgården, hennes avfall från Gud och löftet om en frälsare, människornas tilltagande ondska som leder till Guds dom, syndafloden och Guds förbund med Noa, Babels torn, språkförbistringen och människornas spridning över jorden samt Sems släktavla fram till Abram. De fem sista (11:27-50:26) handlar om hur det utvalda gudsfolket, Israel, får sin ringa början genom patriarkerna Abraham, Isak, Jakob, och Josef (som dog omkring 1805 f. Kr.).

1:1 himmel och jord Ordagrant: "himmelarna och jorden".

verk. Han vilade på sjunde dagen från hela det verk som han hade gjort. 2 Mos 20:8-11, 31:17, Hebr 4:4.

³Gud välsignade den sjunde dagen och helgade den, ty på den dagen vilade han från allt sitt verk som han hade skapat och gjort. 2 Mos 20:11.

I. HIMLENS OCH JORDENS FORTSATT A HISTORIA

2:4-4:26

⁴”Detta är himlens och jordens fortsatta historia” sedan de skapats, då när HERREN Gud hade gjort jord och himmel.

⁵”Det växte ännu ingen buske på jorden och ingen ört hade ännu skjutit upp ur marken. Ty HERREN” Gud hade inte låtit det regna på jorden och det fanns ingen människa som kunde bruka den.

⁶”Men en dimma steg upp från jorden och vattnade hela marken.

⁷”Och HERREN Gud formade människan av stoft från jorden” och blåste in livsande i hennes näsa. Så blev människan en levande själ. 1:27, 3:19, 1 Kor 15:47.

⁸HERREN Gud planterade en lustgård i Eden, österut, och satte där människan som han hade format.

⁹Och HERREN Gud lät alla slags träd som var ljuvliga att se på och goda att äta av växa upp ur marken. Livets träd liksom trädet med kunskap om gott och ont satte han mitt i lustgården. 1 Mos 3:22, Ords 3:13, 18, Upp 2:7, 22:2.

¹⁰Från Eden gick en flod ut som vattnade lustgården och som sedan delade sig i fyra huvudgrenar.

¹¹Den första heter Pison. Det är den som flyter runt hela landet Havila, där det finns guld.

¹²Guldet i det landet är gott och där finns också bdeliumharts och onyxsten.

¹³Den andra floden heter Gihon. Det är den som flyter runt hela landet Kush.

¹⁴Den tredje floden heter Hiddekel. Det är den som flyter öster om Assur. Den fjärde floden är Eufrat.

¹⁵HERREN Gud tog mannen och satte honom i Edens lustgård för att han skulle odla och bevara den.

¹⁶Och HERREN Gud gav mannen denna befallning: ”Du kan fritt äta av alla träd i lustgården,

¹⁷men av trädet med kunskap om gott och ont skall du inte äta, ty den dag du äter av det skall du döden dö.” Rom 5:12, 6:23, 1 Tim 5:6, Jak 1:15.

¹⁸HERREN Gud sade: ”Det är inte bra för mannen att vara ensam. Jag skall göra en medhjälpare åt honom, en som är hans like.” Pred 4:8-9, 1 Kor 11:9.

¹⁹HERREN Gud hade format alla markens djur och alla himlens fåglar av jord. Han förde fram dem till

mannen för att se vad han skulle kalla dem. Så som mannen kallade varje levande varelse, så skulle den heta.

²⁰Och mannen gav namn åt alla boskapsdjur, åt himlens fåglar och åt alla markens vilda djur. Men åt mannen fanns ingen medhjälpare som var hans like.

²¹”Då lät HERREN Gud en tung sömn falla över mannen, och när han hade somnat tog han ut ett av hans revben och fyllde dess plats med kött.

²²Och HERREN Gud formade en kvinna av revbenet som han tagit av mannen och förde henne fram till honom. 1 Kor 11:8, 1 Tim 2:13.

²³Mannen sade: ”Denna är nu ben av mina ben och kött av mitt kött. Hon skall heta kvinna, ty av man har hon tagits.”

²⁴”Därför skall en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de skall bli ett kött.

Matt 19:5, Mark 10:7-8, Ef 5:31.

²⁵Och mannen och hans hustru var båda nakna utan att blygas för varandra. 3:7.

Syndafallet

3¹Men ormen var listigare än alla markens djur som HERREN Gud hade gjort. Han sade till kvinnan: ”Har Gud verkligen sagt: Ni får inte äta av alla träd i lustgården?” 2 Kor 11:3, Upp 12:9.

²Kvinnan svarade ormen: ”Vi får äta av frukten från träden i lustgården, 2:16-17.

³men om frukten på det träd som står mitt i lustgården har Gud sagt: Åt inte av den och rör inte vid den, ty då kommer ni att dö.” 2:16-17.

⁴Då sade ormen till kvinnan: ”Ni skall visst inte dö! Joh 8:44, 2 Kor 11:3.

⁵Men Gud vet att den dag ni äter av den skall era ögon öppnas, så att ni blir som Gud med kunskap om gott och ont.”

⁶Och kvinnan såg att trädet var gott att äta av och en fröjd för ögat. Trädet var lockande eftersom man fick förstånd av det, och hon tog av frukten och åt. Hon gav också till sin man som var med henne, och han åt. 1 Tim 2:14, Jak 1:14-15, 1 Joh 2:16.

⁷Då öppnades ögonen på dem båda, och de märkte att de var nakna. Och de fäste ihop fikonlöv och gjorde höftskynten åt sig. 2:25.

⁸Vid kvällsbrisen hörde de HERREN Gud vandra i lustgården. Och mannen och hans hustru gömde sig för HERREN Guds ansikte bland träden i lustgården.

⁹Men HERREN Gud kallade på mannen och sade till honom: ”Var är du?”

2:4 fortsatta historia Hebr. "toledoth", ett uttryck som anknyter till det föregående, här skapelsen (1:1 – 2:3), och redogör för dess fortsättning. Efter den första fortsättningshistorien (2:4 – 4:26) består Första Mosebok av ytterligare nio (se 5:1, 6:9, 10:1, 11:10, 11:27, 25:12, 25:19, 36:1 och 37:2).

2:4 Herren När gudsnamnet JHVH står i grundtexten skrivs HERREN med stora bokstäver. Grundtexten anger med vokaltecken att gudsnamnet inte skall uttalas utan anges med ersättningsordet "Adonaj", som betyder Herren. Också NT använder ersättningsordet "Herren" när man menar "namnet över alla namn" (Fil 2:9f). Jfr noterna till Joh 8:24 och Rom 10:9.

2:7 människan ... jorden Hebr. "adam" ... "adamá".

2:23 kvinna ... man Hebr. "ish-sha" ... "ish".

3:1 alla Annan översättning: "något".

¹⁰Han svarade: "Jag hörde ljudet av dig i lustgården och blev förskräckt eftersom jag är naken. Därför gömde jag mig."

¹¹Då sade han: "Vem har berättat för dig att du är naken? Har du ätit av det träd som jag förbjöd dig att äta av?"

¹²Mannen svarade: "Kvinnan som du har satt vid min sida, hon gav mig av trädet, och jag åt."

¹³Då sade HERREN Gud till kvinnan: "Vad är det du har gjort?" Kvinnan svarade: "Ormen förledde mig och jag åt." 3:4, 2 Kor 11:3.

Syndafallets följder

¹⁴Då sade HERREN Gud till ormen: "Eftersom du har gjort detta, skall du vara förbannad bland alla boscapsdjur och vilda djur. På din buk skall du gå, och jord skall du äta så länge du lever.

¹⁵Jag skall sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma. Han skall krossa ditt huvud^a och du skall hugga honom i hälen."
Rom 16:20, Hebr 2:14-15, 1 Joh 3:8.

¹⁶Till kvinnan sade han: "Jag skall göra din möda stor när du blir havande. Med smärta skall du föda dina barn. Till din man skall din lust vara, och han skall råda över dig."
1 Kor 14:34, Ef 5:22, 1 Tim 2:11-12, 15, 1 Petr 3:1.

¹⁷Till Adam sade han: "Du lyssnade på din hustru och åt av det träd om vilket jag befallt dig: Du skall inte äta av det. Därför skall marken vara förbannad för din skull. Med möda skall du livnära dig av den så länge du lever.

¹⁸Törne och tistel skall den bära åt dig och du skall äta av markens örter.

¹⁹I ditt anletes svett skall du äta ditt bröd till dess du vänder åter till jorden, ty av den har du tagits. Jord är du, och jord skall du åter bli."
2:7, 18:27, Ps 90:3, 104:29, Pred 12:7, 2 Tess 3:10.

²⁰Mannen gav sin hustru namnet Eva,^a ty hon blev moder till allt levande.

²¹Och HERREN Gud gjorde kläder av skinn åt Adam och hans hustru och klädde dem.

²²HERREN Gud sade: "Se, människan har blivit som en av oss med kunskap om gott och ont. Hon får nu inte räkna ut handen och även ta av livets träd och så äta och leva för evigt."

²³Och HERREN Gud sände bort dem från Edens lustgård, för att de skulle bruka jorden som de tagits från.

²⁴Han drev ut människan, och öster om Edens lustgård satte han keruberna och det flammande svärdets lågor för att bevaka vägen till livets träd.

Kain och Abel

4¹Mannen kände^a sin hustru Eva, och hon blev havande och födde Kain. Då sade hon: "Jag har fått en man från HERREN."
2 Mos 34:19, Hebr 11:4.

²Hon födde ännu en son, Abel, Kains bror. Abel blev herde och Kain blev åkerbrukare.

³Efter en tid hände sig att Kain bar fram en offergåva åt HERREN av markens gröda.

⁴Även Abel bar fram sin gåva av det förstfödda i sin hjord, av djurens fett. Och HERREN såg till Abel och hans offer,

⁵men till Kain och hans offer såg han inte. Då blev Kain mycket vred och hans blick blev mörk.

⁶Och HERREN sade till Kain: "Varför är du vred och varför är din blick så mörk?"

⁷Är det inte så att om du gör det som är gott, ser du frimodigt upp, men om du inte gör det som är gott, då lurar synden vid dörren. Den har begär till dig, men du skall råda över den."
Job 11:14-15, Rom 6:12, 16.

⁸Kain talade med sin bror Abel,^a och medan de var ute på marken överföll Kain sin bror och dödade honom.
Matt 23:35, 1 Joh 3:12.

⁹Och HERREN sade till Kain: "Var är din bror Abel?" Han svarade: "Jag vet inte. Skall jag hålla reda på min bror?"

¹⁰Då sade han: "Vad har du gjort? Hör, din brors blod ropar till mig från marken!"
9:6, Hebr 12:24.

¹¹Nu är du förbannad mer än den jord som har öppnat sin mun för att ta emot din brors blod av din hand.

¹²När du brukar jorden skall den inte längre ge dig sin gröda. Kringflackande och hemlös skall du vara på jorden."

¹³Kain sade då till HERREN: "Mitt brott är för stort för att förlätas."

¹⁴Se, i dag driver du mig bort från åkerjorden, och jag är dold för ditt ansikte. Kringflackande och hemlös kommer jag att vara på jorden, så att vem som helst som träffar på mig kan döda mig."
3:24, Job 15:20.

¹⁵Men HERREN sade till honom: "Kain skall bli hämnad sjufalt, vem som än dödar honom." Och HERREN satte ett tecken på Kain så att ingen som träffade på honom skulle döda honom.

¹⁶Så gick Kain bort från HERRENS ansikte och bosatte sig i landet Nod, öster om Eden.

Kains släkttavla

¹⁷Kain kände sin hustru och hon blev havande och födde Hanok. Och Kain byggde en stad och kallade den Hanok efter sin son.

3:15 Här ges det första löftet om seger över ormen – dvs djävulen (Upp 12:9). Segraren, kvinnans "avkomma", presenteras efterhand närmare, i Första Moseboken som Abrahams, Isaaks och Jakobs avkomma, i Psaltaren som både Davids son och Davids Herre, i Jesaja som jungfruns son och telnigen från Isaais rot, i Mika som den evige som kvinnan skall föda i Betlehem.

3:20 Eva Hebr. "Chavva", som hör ihop med de hebreiska orden för "leva" och "liv".

4:1 kände Det hebreiska ordet för "känna" har ofta innebörden "ha nära gemenskap med, ha intimt umgänge med", se också 1 Mos 4:17, 25, 19:5, 8, 24:16, 38:26, Dom 19:22, 25.

4:1 från HERREN Annan översättning: "med HERRENS hjälp", eller "nämligen HERRENS man", dvs den som HERREN utlovat i 3:15.

4:8 Den samaritanska grundtexten och de äldre översättningarna tillägger efter "Abel": "Låt oss gå ut på marken".

4:13 förlätas Annan översättning: "bäras".

¹⁸Åt Hanok föddes Irad, och Irad blev far till Mehujael. Mehujael blev far till Metusael, och Metusael blev far till Lemek.

¹⁹Lemek tog sig två hustrur, den ena hette Ada och den andra Silla.

²⁰Ada födde Jabal. Han blev stamfader till dem som bor i tält och är boskapsskötare.

²¹Hans bror hette Jubal. Han blev stamfader till alla dem som spelar harpa och flöjt.

²²Silla födde också en son, Tubal-Kain. Han var smed och gjorde alla slags redskap av koppar och järn. Tubal-Kains syster hette Naama.

²³Lemek sade till sina hustrur: "Ada och Silla, hör på mig! Ni Lemeks hustrur, lyssna till mina ord: En man har jag dödat för varje sår och en ung man för varje blåmärke.

²⁴Ja, sju gånger blir Kain hämnad, men Lemek sjuttiosju gånger."

4:15.

Set

²⁵Adam kände åter sin hustru, och hon födde en son som hon gav namnet Set. Hon sade: "Gud har gett mig en annan avkomling i stället för Abel, eftersom Kain dödade honom."

²⁶Också Set fick en son och han gav honom namnet Enos. Vid den tiden började man åkalla HERRENS namn.

12:8, 26:25, Luk 3:38.

II. ADAMS FORTSATTA HISTORIA

5:1-6:8

Sets släkttavla

5¹Detta är boken om Adams fortsatta historia. När Gud skapade människor gjorde han dem lika Gud.

1:27.

²Till man och kvinna skapade han dem. Han välsignade dem och gav dem namnet människa den dag de skapades.

³När Adam var 130 år fick han en son som var lik honom, hans avbild. Han gav honom namnet Set.

4:25, 1 Krön 1:1, Luk 3:38.

⁴Sedan Adam fått Set, levde han 800 år och fick söner och döttrar.

⁵Adams hela ålder – den tid han levde* – blev 930 år. Därefter dog han.

⁶När Set var 105 år blev han far till Enos.

⁷Sedan Set hade fått Enos levde han 807 år och fick söner och döttrar.

⁸Sets hela ålder blev alltså 912 år. Därefter dog han.

⁹När Enos var 90 år blev han far till Kenan.

¹⁰Sedan Enos hade fått Kenan levde han 815 år och fick söner och döttrar.

¹¹Enos hela ålder blev alltså 905 år. Därefter dog han.

¹²När Kenan var 70 år blev han far till Mahalalel.

5:5 *den tid han levde* Den första människan hade en skenbar ålder redan sin första dag.

5:29 *Noa betyder "vila"* och har stor ljudlighet med ett ord som betyder "trösta".

6:3 *bli kvar i* Annan översättning: "kämpa med".

¹³Sedan Kenan hade fått Mahalalel levde han 840 år och fick söner och döttrar.

¹⁴Kenans hela ålder blev alltså 910 år. Därefter dog han.

¹⁵När Mahalalel var 65 år blev han far till Jered.

¹⁶Sedan Mahalalel hade fått Jered levde han 830 år och fick söner och döttrar.

¹⁷Mahalalels hela ålder blev alltså 895 år. Därefter dog han.

¹⁸När Jered var 162 år blev han far till Hanok.

¹⁹Sedan Jered hade fått Hanok levde han 800 år och fick söner och döttrar.

²⁰Jereds hela ålder blev alltså 962 år. Därefter dog han.

²¹När Hanok var 65 år blev han far till Metusela.

²²Och sedan Hanok hade fått Metusela vandrade han med Gud i 300 år och fick söner och döttrar.

²³Hanoks hela ålder blev alltså 365 år.

²⁴Sedan Hanok på detta sätt hade vandrat med Gud fanns han inte mer, ty Gud hämtade honom.

6:9, 2 Kung 2:11, Jes 57:1-2, Hebr 11:5.

²⁵När Metusela var 187 år blev han far till Lemek.

²⁶Sedan Metusela hade fått Lemek levde han 782 år och fick söner och döttrar.

²⁷Metuselas hela ålder blev alltså 969 år. Därefter dog han.

²⁸När Lemek var 182 år fick han en son.

²⁹Han gav honom namnet Noa,* ty han sade: "Denne skall trösta oss under vårt arbete och våra händers möda, när vi brukar jorden som HERREN har förbannat."

3:17-19, Luk 2:25.

³⁰Sedan Lemek hade fått Noa levde han 595 år och fick söner och döttrar.

³¹Lemeks hela ålder blev alltså 777 år. Därefter dog han.

³²När Noa var 500 år blev han far till Sem, Ham och Jafet.

Människornas ondska växer

6¹När människorna började föröka sig på jorden och döttrar föddes åt dem,

²såg Guds söner att människornas döttrar var vackra, och de tog till hustrur alla de ville ha.

Ps 89:7.

³Då sade HERREN: "Min Ande skall inte bli kvar i människorna för alltid på grund av deras förvillelse. De är kött och deras tid skall vara etthundratjugo år."

⁴Vid denna tid, då Guds söner gick in till människornas döttrar och dessa födde barn åt dem, och även senare, levde våldsverkarna på jorden. Detta var forntidens väldiga män som var så ryktbara.

⁵Och HERREN såg att människornas ondska var stor på jorden och att deras hjärtans alla tankar och avsikter ständigt var alltigenom onda.

8:21.

Ps 14:3, 51:7, Matt 15:19, Rom 3:23, 8:7, Ef 2:3.

⁶Då ångrade HERREN att han hade gjort människorna på jorden, och han var bedrövad i sitt hjärta.

1 Sam 15:11, 35, Jer 18:7-10.

⁷HERREN sade: "Människorna som jag har skapat skall jag utrota från jordens yta, ja, både människor och fyrfotadjur, kräldjur och himlens fåglar. Jag ångrar att jag har gjort dem."

⁸Men Noa hade funnit nåd inför HERRENS ögon.

III. NOAS FORTSATTA HISTORIA

6:9-9:29

Noa

⁹Detta är Noas fortsatta historia. Noa var en rättfärdig man och fullkomlig bland sina samtida. Han vandrade med Gud.

5:24, 5 Mos 18:13, Hebr 11:7,

2 Petr 2:5.

¹⁰Och Noa blev far till tre söner, Sem, Ham och Jafet.

5:32.

¹¹Men jorden blev mer och mer fördärvad inför Gud och full av våld.

¹²Gud såg på jorden, och se, den var fördärvad, eftersom alla människor levde i fördärv på jorden.

Floden förutsägs och arken byggs

¹³Då sade Gud till Noa: "Jag har beslutat att förgöra alla levande varelser, ty för deras skull är jorden full av våld. Se, jag skall fördärva dem tillsammans med jorden.

¹⁴Gör dig en ark av goferträ, inred den med kamrar och bестryk den med jordbeck både på insidan och utsidan.

¹⁵Och så skall du göra arken: Den skall vara trehundra alnar lång, femtio alnar bred och trettio alnar hög.

¹⁶Högst upp skall du göra en öppning för ljuset, en aln hög, runt hela arken. En dörr till arken skall du sätta på sidan. Du skall inreda den så att den får en undervåning, en mellanvåning och en övervåning.

¹⁷Se, jag skall låta floden komma med vatten över jorden för att utrota alla varelser under himlen som har livsande. Allt på jorden skall förgås.

¹⁸Men med dig vill jag upprätta mitt förbund. Du skall gå in i arken med dina söner, din hustru och dina sonhustrur.

9:9-16, 17:7, 1 Petr 3:21.

¹⁹Av allt levande, av alla varelser, skall du föra in ett par i arken för att de skall överleva tillsammans med dig. Hankön och honkön skall det vara.

7:2-3, 14-15.

²⁰Av fåglarna efter deras slag, av fyrfotadjuret efter deras slag och av alla kräldjur på marken efter deras slag skall ett par av varje slag gå in till dig för att förbli vid liv.

²¹Och du skall ta med dig allt slags mat, sådant som kan ätas, och samla i förråd. Det skall tjäna som föda för dig och dem."

²²Och Noa gjorde så. Han gjorde i allt som Gud hade befallt honom.

7:5, Hebr 11:7.

Floden kommer

⁷¹HERREN sade till Noa: "Gå in i arken med hela din familj. Dig har jag nämligen funnit rättfärdig inför mig i detta släkte.

6:9, Hebr 11:7, 2 Petr 2:5.

²Av alla rena fyrfotadjur skall du ta med dig sju par, hanne och hona, men av sådana fyrfotadjur som inte är rena ett par, hanne och hona,

³likaså av himlens fåglar sju par, hanne och hona, för att en avkomma skall leva vidare över hela jorden.

⁴Ty om sju dagar skall jag låta det regna på jorden i fyrtio dagar och fyrtio nätter, och jag skall utplåna från jorden alla varelser som jag har gjort."

⁵Och Noa gjorde i allt som HERREN hade befallt honom.

⁶Noa var sexhundra år när floden kom med sitt vatten över jorden.

⁷Han gick in i arken med sina söner och sin hustru och sina sonhustrur undan flodens vatten.

6:18, 7:13, Matt 24:37-38, 1 Petr 3:20.

⁸Av både rena och orena fyrfotadjur, av fåglar och av allt som krälar på marken

⁹gick två och två, hanne och hona, in till Noa i arken, så som Gud hade befallt Noa.

¹⁰Och efter de sju dagarna kom flodens vatten över jorden.

¹¹Det år då Noa var sexhundra år, på sjuttonde dagen i andra månaden, bröt alla det stora djupets källor fram, himlens fönster öppnades,

7:6, 8:2.

¹²och det regnade över jorden i fyrtio dagar och fyrtio nätter.

¹³Just den dagen gick Noa in i arken tillsammans med sina söner Sem, Ham och Jafet, sin hustru och sina tre sonhustrur.

¹⁴De hade med sig alla djur efter deras slag: vilda djur och boskapsdjur, kräldjur som rör sig på jorden och fåglar, alla flygande varelser.

¹⁵De gick in till Noa i arken, två och två av allt levande, det som hade livsande i sig.

¹⁶De som gick in var hanne och hona av allt levande, så som Gud hade befallt Noa. Och HERREN stängde igen om honom.

¹⁷Floden kom över jorden i fyrtio dagar, och vattnet steg och lyfte arken så att den höjde sig över jorden.

¹⁸Vattnet tilltog och steg högt över jorden, och arken flöt på vattnet.

¹⁹Ja, vattnet bredde ut sig mer och mer över jorden, till dess det täckte alla höga berg under hela himlen.

²⁰Femton alnar över topparna steg vattnet, och bergen blev övertäckta.

²¹Då förgicks allt levande på jorden: fåglar och boskapsdjur, vilda djur och alla smådjur som rörde sig på jorden, likaså alla människor.

6:7, 7:4,
Matt 24:38-39, 2 Petr 3:6.

²²Allt som fanns på torr mark omkom, allt som hade livsande i sig.

²³Alla levande varelser på jordens yta utplånades, både människor och fyrfotadjur, kräldjur och himlens fåglar. De utplånades från jorden. Bara Noa och de som var med honom i arken räddades.

Luk 17:26-27, 1 Petr 3:20, 2 Petr 2:5.

²⁴Och vattnet stod högt över jorden i etthundra-femtio dagar.

Floden upphör

8¹Men Gud tänkte på Noa och på alla vilda djur och alla boskapsdjur som var med honom i arken, och han lät en vind gå fram över jorden, så att vattnet sjönk undan.

²Djupets källor och himlens fönster stängdes och regnet från himlen upphörde.

7:11-12.

³Vattnet drog sig tillbaka från jorden mer och mer. Efter etthundrafemtio dagar började det avta.

⁴Den sjuttonde dagen i sjunde månaden stannade arken på Araratbergen.

⁵Vattnet fortsatte att minska fram till den tionde månaden. Första dagen i den månaden blev bergstopparna synliga.

⁶Efter fyrtio dagar öppnade Noa luckan som han hade gjort på arken

⁷och lät en korp flyga ut. Den flög fram och tillbaka, till dess vattnet hade torkat bort från jorden.

⁸Sedan lät han en duva flyga ut för att få se om vattnet hade sjunkit undan från jordens yta.

⁹Men duvan hittade ingen plats där hon kunde vila sin fot utan kom tillbaka till honom i arken, eftersom vatten täckte hela jorden. Då räckte Noa ut handen och tog in duvan till sig i arken.

¹⁰Sedan väntade han ytterligare sju dagar innan han lät duvan flyga ut ur arken än en gång.

¹¹Mot kvällen kom hon tillbaka till honom, och se, då hade hon ett friskt olivlöv i näbben. Noa förstod då att vattnet hade sjunkit undan från jorden.

¹²Men han väntade ännu sju dagar innan han lät duvan flyga ut igen. Då kom hon inte mer tillbaka till honom.

¹³Det sexhundraförsta året, på första dagen i den första månaden, hade vattnet torkat bort från jorden. Då tog Noa av taket på arken och såg att jordytan hade torkat.

¹⁴Och den tjugosjunde dagen i andra månaden var jorden alldeles torr.

¹⁵Då talade Gud till Noa och sade:

¹⁶"Gå ut ur arken med din hustru, dina söner och dina sonhustrur.

¹⁷Låt alla de djur, allt levande som du har hos dig, gå med dig, både fåglar och fyrfotadjur och alla

kräldjur som rör sig på marken, så att de växer till och blir fruktsamma och förökar sig på jorden."

1:22, 28.

¹⁸Så gick Noa ut med sina söner, sin hustru och sina sonhustrur.

¹⁹Och alla fyrfotadjur och kräldjur, alla fåglar och alla djur som rör sig på jorden, alla efter sina slag, gick ut ur arken.

Noas offer och Herrens löfte

²⁰Noa byggde ett altare åt HERREN och tog av alla rena fyrfotadjur och av alla rena fåglar och offrade brännoffer på altaret.

12:7-8.

²¹När HERREN kände den ljuvliga doften, sade han till sig själv: "Härefter skall jag inte mer förbanna jorden för människans skull, eftersom hennes hjärtas tankar är onda ända från ungdomen. Jag skall aldrig mer döda allt levande så som jag nu har gjort.

6:5, 9:11.

²²Så länge jorden består, skall sådd och skörd, köld och värme, sommar och vinter, dag och natt aldrig upphöra."

Gud sluter förbund med Noa

9¹Gud välsignade Noa och hans söner och sade till dem: "Var fruktsamma, föröka er och uppfyll jorden.

1:28, 9:7.

²Frukta och skräck för er skall komma över alla djur på jorden och alla fåglar under himlen, över allt som krälar på marken och över alla fiskar i havet. De är givna i er hand.

³Allt som rör sig och har liv skall ni ha till föda. Så som jag har gett er de gröna örterna ger jag er nu allt detta.

1:29.

⁴Men kött som har sin själ i sig, nämligen sitt blod, skall ni inte äta,

3 Mos 17:10-14, 5 Mos 12:23, Apg 15:20, 29.

⁵och för ert eget blod, som har er själ i sig, skall jag kräva räkskap. Jag skall utkräva det av alla djur, likaså av människorna. Av var och en som dödar sin broder skall jag utkräva den människans liv.

⁶Den som utgjuter människoblod, hans blod skall utgjutas av människor, ty Gud har gjort människan till sin avbild.

1:27, 2 Mos 21:12, 3 Mos 24:17, 4 Mos 35:16,

Matt 26:52, Upp 13:10.

⁷Men var fruktsamma och föröka er. Väx till på jorden och föröka er på den."

⁸Vidare sade Gud till Noa och hans söner:

⁹"Se, jag skall upprätta mitt förbund med er och era efterkommande efter er

¹⁰och med alla levande varelser som är hos er: fåglar, boskapsdjur och jordens alla vilda djur, alla som har gått ut ur arken, alla djur på jorden.

¹¹Jag skall upprätta mitt förbund med er: Aldrig mer skall allt liv utrotas genom flodens vatten. Aldrig mer skall en flod komma och fördärva jorden."

8:21, Jes 54:9.

¹²Och Gud sade: ”Detta är tecknet på det förbund som jag för all framtid sluter med er och med alla levande varelser hos er:

¹³Min regnbåge sätter jag i skyn, och den skall vara tecknet på förbundet mellan mig och jorden.

¹⁴När jag låter moln stiga upp över jorden och regnbågen syns i skyn

¹⁵skall jag tänka på mitt förbund, det som har sluttits mellan mig och er och alla levande varelser, allt liv, och vattnet skall inte mer bli en flod som utplånar allt liv.

¹⁶När regnbågen syns i skyn och jag ser på den, skall jag tänka på det eviga förbundet mellan Gud och alla levande varelser, allt liv på jorden.”

¹⁷Och Gud sade till Noa: ”Detta är tecknet på det förbund som jag har upprättat mellan mig och allt liv på jorden.”

Noa och hans söner

¹⁸Noas söner som gick ut ur arken var Sem, Ham och Jafet. Ham var far till Kanaan.

¹⁹Dessa tre var Noas söner och från dem har jordens alla folk spritt ut sig.

²⁰Noa som var åkerbrukare var den förste som anlade en vingård.

²¹Men när han drack av vinet blev han berusad och låg blottad i sitt tält.

²²Ham, Kanaans far, såg sin far naken och berättade det för sina båda bröder, som var utanför tältet.

²³Men Sem och Jafet tog en mantel och lade den på sina axlar, gick baklänges in och täckte över sin fars nakna kropp. De vände bort ansiktet så att de inte såg sin fars nakenhet.

²⁴När Noa vaknade upp ur ruset och fick veta vad hans yngste son hade gjort honom, sade han:

²⁵”Förbannad vare Kanaan, en slavars slav skall han vara åt sina bröder!”

²⁶Han sade vidare: ”Välsignad vare HERREN, Sems Gud, och Kanaan skall vara hans slav!

²⁷Gud skall utvidga Jafet, han skall bo i Sems tält, och Kanaan skall vara deras slav.”

²⁸Noa levde trehundrafemtio år efter floden.

²⁹Alltså blev Noas hela ålder niohundrafemtio år. Därefter dog han.

IV. NOAS SÖNERS FORTSATT A HISTORIA 10:1-11:9

Noas söners släkttavla

10¹Detta är Noas söners, Sems, Hams och Jafets, fortsatta historia. Åt dem föddes söner efter floden.

²Jafets söner var Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tubal, Mesek och Tiras.

1 Krön 1:5-7, Jes 66:19, Hes 38:2.

10:4 *dodaneerna* Några handskriftar: ”rodaneerna”.

10:25 *Peleg* betyder ”delning”.

³Gomers söner var Askenas, Rifat och Togarma.

⁴Javans söner var Elisa och Tarsis, kitteerna och dodaneerna.”

⁵Från dessa har inbyggarna i hedningarnas kustområden spritt ut sig i sina länder, alla med sitt språk i sina stammar och folk.

⁶Hams söner var Kush, Misrajim, Put och Kanaan.

⁷Söner till Kush var Seba, Havila, Sabta, Raama och Sabteka. Raamas söner var Saba och Dedan.

⁸Kush blev far till Nimrod, som var den förste som fick stor makt på jorden.

⁹Han var en väldig jägare inför HERREN. Därför brukar man säga: ”En väldig jägare inför HERREN som Nimrod.”

¹⁰Hans rike hade sin början i Babel, Erech, Ackad och Kalne i Sinars land.

¹¹Från det landet drog han sedan ut till Assyrien och byggde Nineve, Rehobot-Ir, Kela

¹²och Resen mellan Nineve och Kela. Detta är ”den stora staden”.

¹³Misrajim blev far till ludeerna, anameerna, leha-beerna, naftuheerna,

¹⁴patroseerna, kasluheerna, den stam som filisteerna härstammar från, och kaftoreerna.

¹⁵Kanaan blev far till Sidon, som var hans förstfödde, och Het,

¹⁶vidare jebusiterna, amoreerna, girgaseerna,

¹⁷hiveerna, arkeerna, sineerna,

¹⁸arvadeerna, semareerna och hamateerna. Senare utbredde sig kananeernas släkter ytterligare

¹⁹så att deras område sträckte sig från Sidon mot Gerar ända till Gaza och mot Sodom, Gomorra, Adma och Sebojim ända till Lesa.

²⁰Detta var Hams söner efter deras stammar och språk i deras länder och bland deras folk.

²¹Söner föddes också åt Sem, Jafets äldre bror, och han blev stamfader till alla Ebers söner.

²²Sems söner var Elam, Assur, Arpaksad, Lud och Aram.

²³Arams söner var Us, Hul, Geter och Mash.

²⁴Arpaksad blev far till Sela och Sela blev far till Eber.

11:12-13, Luk 3:35.

²⁵Men åt Eber föddes två söner. Den ene hette Peleg,* ty under hans tid blev jorden uppdelad. Hans bror hette Joktan.

11:8.

²⁶Joktan blev far till Almodad, Selef, Hasarmavet, Jera,

²⁷Hadoram, Usal, Dikla,

²⁸Obal, Abimael, Saba,

²⁹Ofir, Havila och Jobab. Alla dessa var Joktans söner.

³⁰De hade sina boplatser från Mesha mot Sefar, mot Östra berget.

³¹Detta var Sems söner efter deras stammar och språk i deras länder och efter deras folk.

³²Detta var Noas söners stammar efter deras släktled i deras folk. Från dem har folken utbrett sig på jorden efter floden.

9:19, Apg 17:26.

Babels torn och språkförbistringen

11 ¹Hela jorden hade ett enda språk och samma ord.

²Men när människorna bröt upp och drog österut, fann de en lågslätt i Sinars land och bosatte sig där.

³De sade till varandra: "Kom, så slår vi tegel och bränner det!" Teglet använde de som sten, och som murbruk använde de jordbeck.

⁴Och de sade: "Kom, så bygger vi oss en stad och ett torn som har spetsen uppe i himlen. Låt oss göra oss ett namn, så att vi inte sprids ut över hela jorden."

5 Mos 1:28, 9:1.

⁵Då steg HERREN ner för att se på staden och tornet som människorna byggt.

⁶HERREN sade: "Se, de är ett enda folk och de har ett enda språk. Detta är deras första tilltag, och härefter skall ingenting vara omöjligt för dem vad de än beslutar sig för.

⁷Låt oss stiga ner och förbistra deras språk, så att den ene inte förstår vad den andre säger."

⁸Så spred HERREN ut dem därifrån över hela jorden, och de måste upphöra att bygga på staden.

⁹Den fick namnet Babel, eftersom HERREN där förbistrade¹¹ hela jordens språk, och därifrån spred han ut dem över hela jorden.

V. SEMS FORTSATTA HISTORIA

11:10-26

¹⁰Detta är Sems fortsatta historia. När Sem var 100 år blev han far till Arpaksad, två år efter floden.

1 Krön 1:7ff, Luk 3:36.

¹¹Sedan Sem hade fått Arpaksad levde han 500 år och fick söner och döttrar.

¹²När Arpaksad var 35 år blev han far till Sela.

10:24, Luk 3:36.

¹³Sedan Arpaksad hade fått Sela levde han 403 år och fick söner och döttrar.

¹⁴När Sela var 30 år blev han far till Eber.

¹⁵Sedan Sela hade fått Eber levde han 403 år och fick söner och döttrar.

¹⁶När Eber var 34 år blev han far till Peleg.

¹⁷Sedan Eber hade fått Peleg levde han 430 år och fick söner och döttrar.

¹⁸När Peleg var 30 år blev han far till Reu.

¹⁹Sedan Peleg hade fått Reu levde han 209 år och fick söner och döttrar.

²⁰När Reu var 32 år blev han far till Serug.

²¹Sedan Reu hade fått Serug levde han 207 år och fick söner och döttrar.

²²När Serug var 30 år blev han far till Nahor.

²³Sedan Serug hade fått Nahor levde han 200 år och fick söner och döttrar.

^{11:9 förbistrade} Hebr. "balal", som anspelar på namnet "Babel".

^{12:3 1 dig ... välsignade} Den utlovade välsignelsen eller frälsningen (1 Mos 3:15) skulle komma alla jordens folkslag till del via Abram, genom hans "avkomma". Jfr 1 Mos 22:18, 28:14, Gal 3:8, 16.

²⁴När Nahor var 29 år blev han far till Tera.

²⁵Sedan Nahor hade fått Tera levde han 119 år och fick söner och döttrar.

²⁶När Tera var 70 år blev han far till Abram, Nahor och Haran.

VI. TERAS FORTSATTA HISTORIA

11:27-25:11

²⁷Detta är Teras fortsatta historia. Tera blev far till Abram, Nahor och Haran. Och Haran blev far till Lot.

²⁸Haran dog hos sin fader Tera i sitt fosterland, det kaldeiska Ur.

²⁹Abram och Nahor tog sig hustrur. Abrams hustru hette Saraj, och Nahors hustru hette Milka. Hon var dotter till Haran, som var far till Milka och Jiska.

³⁰Men Saraj var ofruktsam och hade inga barn.

16:1.

³¹Och Tera tog med sig sin son Abram och sin sonson Lot, Harans son, och sin sonhustru Saraj, som var hustru till hans son Abram. De drog tillsammans ut från det kaldeiska Ur för att bege sig till Kanaans land. Men när de kom till Haran bosatte de sig där.

15:7, Neh 9:7.

³²Teras ålder blev tvåhundra fem år, och Tera dog i Haran.

Gud kallar Abram

12 ¹HERREN sade till Abram: "Gå ut ur ditt land och från din släkt och din fars hus och bege dig till det land som jag skall visa dig."

Jos 24:3,

Matt 19:29, Apg 7:3, Hebr 11:8.

²Där skall jag göra dig till ett stort folk. Jag skall välsigna dig och göra ditt namn stort, och du skall bli en välsignelse.

15:5, 17:4-5.

³Jag skall välsigna dem som välsignar dig och förbanna den som förbannar dig. I dig skall alla släkter på jorden bli välsignade."

18:18, 22:18, 26:4, 27:29,

28:14, 4 Mos 24:9, Apg 3:25, Gal 3:8.

⁴Abram begav sig i väg som HERREN hade sagt till honom, och Lot gick med honom. Abram var sjuttiofem år när han lämnade Haran.

⁵Han tog med sig sin hustru Saraj och sin brorson Lot, alla ägodelar och allt det tjänstefolk som de hade skaffat sig i Haran och begav sig av mot Kanaans land. När de kom till Kanaans land

⁶fortsatte Abram in i landet ända till Sikems område, till Mores terebint. På den tiden bodde kananeerna i landet.

⁷Och HERREN uppenbarade sig för Abram och sade: "Åt dina efterkommande skall jag ge detta land." Då byggde han ett altare åt HERREN som hade uppenbarat sig för honom.

13:15, 15:18, 17:8, 24:7, 26:3-4, 28:4, 13, 5 Mos 34:4, Jos 21:43, Neh 9:8, Apg 7:5.

⁸Därifrån drog han vidare till berget öster om Betel och slog upp sitt tält så att han hade Betel i väster och Ai i öster. Där byggde han ett altare åt HERREN och åkallade HERRENS namn. 28:19, Jos 8:9.
⁹Sedan bröt Abram upp därifrån och drog sig allt längre söderut.

Abram i Egypten

¹⁰Men det blev hungersnöd i landet och Abram flyttade ner till Egypten för att bo där som främling, ty hungersnöden var svår i landet. 26:1, 41:57.

¹¹När han närmade sig Egypten, sade han till sin hustru Saraj: "Hör på, jag vet att du är en vacker kvinna.

¹²När egyptierna får se dig kommer de att säga: Hon är hans hustru! Och så kommer de att döda mig, men låta dig leva.

¹³Säg därför att du är min syster, så går det bra för mig för din skull och jag får leva tack vare dig." 20:2, 5, 12, 26:7.

¹⁴Så kom Abram till Egypten. Egyptierna såg att Saraj var en mycket vacker kvinna,

¹⁵och när faraos hövdingar fick se henne, prisade de henne inför farao och hon fördes in i faraos palats.

¹⁶Och det gick bra för Abram för hennes skull, och han fick får, nötboskap och åsnor, tjänare och tjänarinnor, åsninnor och kameler.

¹⁷Men HERREN lät farao och hans hus drabbas av stora plågor för Abrams hustru Sarajs skull. Ps 105:14.

¹⁸Då kallade farao till sig Abram och sade: "Vad har du gjort mot mig! Varför berättade du inte för mig att hon är din hustru?"

¹⁹Varför sade du: 'Hon är min syster', så att jag tog henne till hustru? Här har du din hustru, tag henne och ge dig av!"

²⁰Och farao gav sina män order att skicka i väg Abram med hans hustru och allt han ägde.

Abram åter i Kanaan

13 ¹Så bröt Abram upp från Egypten och begav sig till Negev med sin hustru och allt han ägde, och Lot var med honom. 12:9.

²Abram var mycket rik på boskap och på silver och guld. 24:35.

³Han färdades från lägerplats till lägerplats, från Negev ända till Betel, till den plats där hans tält tidigare hade stått mellan Betel och Ai

⁴och där han förra gången hade rest ett altare. Där åkallade Abram HERRENS namn. 12:7-8.

Abram och Lot

⁵Lot, som följde med Abram, hade också får och nötboskap och tält,

⁶och landet kunde inte livnära dem där de bodde i samma område. De hade så mycket boskap att de inte kunde bo tillsammans,

⁷och det uppstod tvister mellan Abrams och Lots herdar. Dessutom bodde kananeerna och perisseerna i landet vid den tiden.

⁸Då sade Abram till Lot: "Inte skall det vara någon tvist mellan mig och dig eller mellan mina herdar och dina. Vi är ju bröder.

⁹Ligger inte hela landet öppet för dig? Skilj dig från mig. Vill du åt vänster så går jag åt höger, och vill du åt höger så går jag åt vänster."

¹⁰Lot lyfte blicken och såg hela Jordanslätten, som överallt var vattenrik. Innan HERREN fördärvade Sodom och Gomorra var den nämligen som en HERRENS lustgård, som Egyptens land, ända till Soar.

¹¹Och Lot utvalde åt sig hela Jordanslätten. Han bröt upp och drog österut, och de skildes från varandra.

¹²Abram bodde kvar i Kanaans land och Lot bodde i städerna på slätten och drog med sina tält ända in mot Sodom.

¹³Men männen i Sodom var onda och mycket syndiga inför HERREN. 18:20-21, 19:4-5, 39:9, Hes 16:49-50.

Abram flyttar till Hebron

¹⁴HERREN sade till Abram sedan Lot hade skilt sig från honom: "Lyft din blick och se dig omkring från den plats där du står, mot norr och söder, öster och väster.

¹⁵Hela det land som du ser skall jag ge åt dig och dina efterkommande för evig tid. 12:7, 13:17, 15:7-8, 17:8.

¹⁶Och jag skall låta dem bli som stoftet på jorden. Om någon kan räkna stoftet på jorden skall också dina efterkommande kunna räknas. 15:5, 17:2, 22:17, 26:4, 2 Mos 32:13, 1 Kung 4:20.

¹⁷Bryt upp och drag igenom landet i hela dess längd och bredd, ty åt dig skall jag ge det."

¹⁸Abram flyttade då med sina tält och kom till Mamres terebintlund vid Hebron. Där bosatte han sig och byggde ett altare åt HERREN. 14:13, 18:1.

Abram räddar Lot

14 ¹Vid den tid då Amrafel var kung i Sinar, Arjok kung i Ellasar, Kedorlaomer kung i Elam och Tidal kung över Gojim,

²förde dessa kungar krig mot Bera, kungen i Sodom, Birsas, kungen i Gomorra, Sinabs, kungen i Adma, Semebers, kungen i Sebojim, och kungen i Bela, det vill säga Soar.

³Alla dessa förenade sig och tågade till Siddimsdalen där Döda havet nu är.

⁴I tolv år hade de varit under Kedorlaomer, men under det trettonde året hade de gjort uppror.

⁵Under det fjortonde året kom Kedorlaomer tillsammans med de kungar som var på hans sida, och de slog rafaerna i Asterot-Karnajim, suseerna i Ham, emeerna i Save-Kirjatajim

⁶och horeerna på deras berg Seir och drev dem ända till El-Paran vid öknen.

⁷Sedan vände de om och kom till En-Mispat, det vill säga Kadesh, och erövrade hela amalekiternas land. De slog också amoreerna som bodde i Hasa-son-Tamar.

⁸Kungen i Sodom drog då ut tillsammans med kungen i Gomorra, kungen i Adma, kungen i Se-bojim och kungen i Bela, det vill säga Soar. De ställde upp sig till strid mot dem i Siddimsdalen, ⁹mot Kedorlaomer, kungen i Elam, Tidal, kungen över Gojim, Amrafel, kungen i Sinar, och Arjok, kungen i Ellasar; fyra kungar mot de fem.

¹⁰Men Siddimsdalen var full av jordbecksgröpar. Kungarna i Sodom och Gomorra flydde och föll då i dessa. De övriga flydde till bergsbygden.

¹¹Så tog man all egendom och alla livsmedel som fanns i Sodom och Gomorra och tågade bort.

¹²De tog också med sig Abrams brorson Lot och allt han ägde. Han bodde ju i Sodom.

¹³Men en som lyckats fly kom och berättade detta för Abram, hebrean. Han bodde vid den terebintlund som tillhörde amoreen Mamre, Eskols och Aners bror, och de var i förbund med Abram.

¹⁴Då Abram hörde att hans släkting hade tagits till-fånga, lät han sina mest betrodda män rycka ut, trehundraarton män som var födda i hans hus, och de förföljde fienderna ända till Dan.

¹⁵Han fördelade sitt folk och överföll dem med sina tjänare om natten, slog dem och förföljde dem ända till Hoba norr om Damaskus

¹⁶och tog tillbaka all egendom. Sin släkting Lot och hans ägodelar tog han också tillbaka, liksom kvinnorna och det övriga folket.

Abram välsignas av Melkisedek

¹⁷När Abram hade kommit tillbaka efter att ha slagit Kedorlaomer och de kungar som var med honom, gick kungen i Sodom ut för att möta honom i Savedalen, det vill säga Kungadalen.

¹⁸Och Melkisedek, kungen i Salem, lät bära ut bröd och vin. Han var präst åt Gud den Högste,

Hebr 7:1ff.

¹⁹och han välsignade Abram och sade: "Välsignad vare Abram av Gud den Högste, skapare av himmel och jord!"

14:22, Hebr 7:6.

²⁰Och välsignad vare Gud den Högste, som har givit dina fiender i din hand!" Och Abram gav honom tionde av allt.

Ps 9:3, 57:3, Dan 3:32, Hebr 7:2, 4, 6.

²¹Kungen i Sodom sade till Abram: "Ge mig folket. Krigsbytet kan du behålla för dig själv."

²²Men Abram svarade kungen i Sodom: "Jag lyfter min hand upp till HERREN, till Gud den Högste, skapare av himmel och jord:

14:19, 5 Mos 10:14, Upp 10:5-6.

²³Jag vill inte ta ens en tråd eller en sandalrem, än mindre något annat som tillhör dig. Du skall inte kunna säga: Jag har gjort Abram rik.

²⁴Jag vill inte ha någonting. Det räcker med vad mina män har ätit och mina följeslagares andel, Aner, Eskol och Mamre. Låt dem få sin del."

Herren sluter förbund med Abram

15¹Därefter kom HERRENS ord till Abram i en syn. Han sade: "Frukta inte, Abram. Jag är din sköld. Din lön skall bli mycket stor." 5 Mos 33:29, Ps 3:4, 5:13, 18:3, 84:12, Jes 41:10.

²Men Abram sade: "Herre HERRE, vad skall du ge mig? Jag går ju bort barnlös, och arvinge till mitt hus är Elieser från Damaskus."

³Abram sade vidare: "Se, mig har du inte givit någon avkomma. En av mitt husfolk kommer att ära mig."

⁴Men HERRENS ord kom till honom: "Denne skall inte ära dig, utan en som kommer från din egen kropp skall bli din arvinge."

⁵Sedan förde han honom ut och sade: "Se upp mot himlen och räkna stjärnorna, om du kan räkna dem", och han sade till honom: "Så skall din avkomma bli."

13:16, 22:17, 2 Mos 32:13, 5 Mos 10:22, Rom 4:18.

⁶Och Abram trodde på HERREN, och han räknade honom det till rättfärdighet.

Rom 4:3, Gal 3:6, Jak 2:23.

⁷Sedan sade han till honom: "Jag är HERREN, som har fört dig ut från det kaldeiska Ur för att ge dig detta land till arvedel."

⁸Han svarade: "Herre, HERRE, hur skall jag veta att jag kommer att ära det?"

⁹Då sade han till honom: "Hämta åt mig en treårig kviga, en treårig get, en treårig bagge, en turturduva och en ung duva."

¹⁰Han hämtade alla dessa åt honom och styckade dem mitt itu och lade styckena mot varandra. Men fåglarna styckade han inte.

¹¹Och rovfåglar slog sig ner på de döda kropparna, men Abram drev bort dem.

¹²När solen höll på att gå ner föll en tung sömn över Abram, och se, då kom skräck och ett stort mörker över honom.

¹³Och HERREN sade till Abram: "Det skall du veta att dina efterkommande skall bo som främlingar i ett land som inte är deras. Där skall de bli slavar, och man skall förtrycka dem i fyrahundra år.

2 Mos 12:40, Apg 7:6, 17, Gal 3:17.

¹⁴Men det folk som gör dem till slavar skall jag döma. Sedan skall de dra ut med stora ägodelar.

2 Mos 3:21-22, 11:2, 12:35-36.

¹⁵Men du själv skall gå till dina fäder i frid och bli begravd vid hög ålder.

25:8.

¹⁶I fjärde släktledet skall de återvända hit. Ty ännu har inte amoreerna fyllt sina synders mått."

15:13,

5 Mos 9:4.

¹⁷När solen hade gått ner och det blivit alldeles mörkt, syntes en rykande ugn med en brinnande fackla, som for fram mellan köttstyckena.

2 Mos 19:18, Jer 34:18.

¹⁸På den dagen slöt HERREN ett förbund med Abram och sade: "Åt dina efterkommande skall jag ge detta land, från Egyptens flod ända till den stora floden, floden Eufrat: 12:7, 2 Mos 23:31, 1 Kung 4:21, Ps 80:12.
¹⁹keniternas, kenisiternas, kadmoneernas,
²⁰hetiternas, perisseernas, rafaearnas,
²¹amoreernas, kananeernas, gorgaseernas och jebusiternas land."

Jos 24:11.

Hagar och Ismael

16¹Abrams hustru Saraj hade inte fött några barn åt honom. Men hon hade en egyptisk slavinna som hette Hagar.

²Och Saraj sade till Abram: "Se, HERREN har gjort mig ofruktsam. Gå in till min slavinna. Jag kanske kan få barn genom henne." Och Abram lyssnade till Sarajs ord.

30:3, 9.

³När Abram hade bott tio år i Kanaans land tog hans hustru Saraj sin egyptiska slavinna Hagar och gav henne till hustru åt sin man Abram.

⁴Han gick in till Hagar och hon blev havande, men när hon märkte att hon var havande, började hon förakta sin husmor.

1 Sam 1:6.

⁵Då sade Saraj till Abram: "Den orätt jag utsätts för skall komma över dig. Jag lade själv min slavinna i din famn, men när hon märkte att hon var havande började hon förakta mig. HERREN skall döma mellan mig och dig."

1 Sam 24:13, 16.

⁶Abram sade till Saraj: "Se, din slavinna är i din hand. Gör med henne som du finner bäst." När då Saraj bestraffade henne, flydde hon bort från henne.

⁷Men HERRENS ängel fann henne vid en vattenkälla i öknen, den källa som ligger vid vägen till Shur.

22:11, 15, 31:11.

⁸Han sade: "Hagar, Sarajs slavinna, varifrån kommer du och vart går du?" Hon svarade: "Jag är på flykt ifrån min husmor Saraj."

⁹Då sade HERRENS ängel till henne: "Gå tillbaka till din husmor och ödmjuka dig under henne."

¹⁰HERRENS ängel sade vidare: "Jag skall göra dina efterkommande så talrika att man inte kan räkna dem."

17:20, 21:13, 18, 25:12ff.

¹¹Sedan sade HERRENS ängel till henne: "Se, du är havande och du skall föda en son. Honom skall du kalla Ismael," ty HERREN har hört hur du har lidit.

¹²Han skall vara som en vildåsna. Hans hand skall vara mot alla och allas hand mot honom. Och han skall bo mitt emot¹ alla sina bröder."

¹³Och hon gav HERREN, som hade talat med henne, ett namn. Hon sade: "Du är den Gud som ser mig", för hon tänkte: "Har jag verkligen fått se en skymt av honom som ser mig?"

16:11 Ismael betyder "Gud hör".

16:12 mitt emot Ordagrant: "framför ansiktet på". Annan översättning: "öster om".

16:14 Beer-Lahaj-Roi betyder "Den Levandes brunn, han som ser mig".

17:5 Abram betyder "upphöjd fader".

17:5 Abraham betyder "fader till många".

¹⁴Därför kallar man brunnen Beer-Lahaj-Roi.^{*} Den ligger mellan Kadesh och Bered.

24:62, 25:11.

¹⁵Hagar födde en son åt Abram. Och Abram gav sonen som Hagar fött namnet Ismael.

¹⁶Abram var åttiosex år när Hagar födde Ismael åt honom.

Löftet om Isak

17¹När Abram var nittionio år uppenbarade sig HERREN för honom och sade: "Jag är Gud den Allsmäktige. Vandra inför mig och var fullkomlig.

²Jag skall sluta förbund mellan mig och dig, och jag skall föröka dig mycket."

13:16, 15:5, 18.

³Då föll Abram ner på sitt ansikte, och Gud sade till honom:

⁴"Se, detta är mitt förbund med dig: Du skall bli fader till många folk.

⁵Därför skall du inte mer heta Abram,^{*} utan ditt namn skall vara Abraham,^{*} ty jag har gjort dig till fader för många folk.

Neh 9:7, Jes 51:2, Rom 4:17.

⁶Jag skall göra dig mycket fruktsam och låta folkslag komma från dig, och kungar skall utgå från dig.

⁷Och jag skall upprätta mitt förbund mellan mig och dig och dina efterkommande från släkte till släkte, ett evigt förbund. Jag skall vara din Gud och dina efterkommandes Gud.

⁸Det land där du bor som främling, hela Kanaans land, skall jag ge dig och dina efterkommande till egendom för evigt. Och jag skall vara deras Gud."

12:7, 13:15, 17, 15:7.

Omskärelse

⁹Gud sade ytterligare till Abraham: "Du skall hålla mitt förbund, du och dina efterkommande från släkte till släkte.

¹⁰Och detta är det förbund mellan mig och dig och dina efterkommande som ni skall hålla: Alla av manligt kön hos er skall omskäras.

3 Mos 12:3, Joh 7:22,

Apg 7:8, Rom 4:11.

¹¹Ni skall skära bort er förhud som tecken på förbundet mellan mig och er.

¹²Släkte efter släkte skall ni omskära alla av manligt kön bland er när de är åtta dagar gamla, både den som är född i huset och den som köpts för pengar från något främmande folk och som inte är din ättling.

¹³Den som är född i ditt hus och den som du köpt för pengar skall omskäras. Mitt förbund skall vara på ert kött som ett evigt förbund.

¹⁴Men en oomskuren av manligt kön, en som inte fått förhuden bortskuren, han skall utrotas från sitt folk. Han har brutit mitt förbund."

¹⁵Och Gud sade till Abraham: "Din hustru Saraj skall du inte mer kalla Saraj, utan hennes namn skall vara Sara."

¹⁶Jag skall välsigna henne och ge dig en son också med henne. Jag skall välsigna henne så att folkslag och kungar över folk skall komma från henne."

¹⁷Då föll Abraham ner på sitt ansikte, men han log¹ och sade för sig själv: "Skulle det födas barn åt en man som är hundra år? Och skulle Sara föda barn, hon som är nittio år?"

17:3, 18:12, Luk 1:18.

¹⁸Och Abraham sade till Gud: "Låt bara Ismael få leva inför dig!"

¹⁹Men Gud sade: "Nej, din hustru Sara skall föda en son åt dig, och du skall ge honom namnet Isak. Jag skall upprätta mitt förbund med honom, som ett evigt förbund med hans avkomma efter honom."

17:16, 18:10, 21:3, 26:2-5, Hebr 11:11.

²⁰Men också ifråga om Ismael har jag hört din bön. Jag skall välsigna honom och göra honom frukt-sam och föröka honom mycket. Han skall bli fader till tolv hövdingar, och jag skall göra honom till ett stort folk."

16:10-12, 25:13-16.

²¹Men mitt förbund skall jag upprätta med Isak, honom som Sara skall föda åt dig vid denna tid nästa år."

17:19, 18:10, 14, 21:1, Rom 9:9.

²²När Gud hade talat färdigt med Abraham för han upp från honom.

²³Samma dag tog Abraham sin son Ismael och alla som var födda i hans hus och alla som var köpta för pengar, alla av manligt kön bland hans husfolk, och skar bort deras förhud så som Gud hade sagt till honom.

²⁴Abraham var nittionio år när han blev omskuren,

²⁵och hans son Ismael var tretton år när han blev omskuren.

²⁶På samma dag blev Abraham och hans son Ismael omskurna.

²⁷Och alla männen i hans hus, både de som var födda i huset och de som var köpta för pengar från främmande folk, blev omskurna tillsammans med honom.

Herren besöker Abraham

18¹HERREN uppenbarade sig för Abraham vid Mamres terebintlund, där han satt vid ingången till sitt tält när dagen var som hetast.

²Han såg upp, och se, tre män stod framför honom. Då han fick syn på dem skyndade han sig emot dem från tältöppningen och bugade sig till jorden

18:16, 22.

³och sade: "Herre, om jag har funnit nåd för dina ögon så gå inte förbi din tjänare."

Hebr 13:2.

⁴Låt mig hämta lite vatten, så att ni kan tvätta era fötter och vila er under trädet.

17:15 Sara betyder "furstinna".

17:17 log Hebr. "Isak" ("Yitzhaq"), se v. 19. Jfr 1 Mos 21:6.

⁵Jag skall också hämta ett stycke bröd, så att ni kan styrka er innan ni går vidare, när ni nu har tagit vägen förbi er tjänare." De sade: "Gör som du har sagt."

⁶Abraham skyndade sig in i tältet till Sara och sade: "Skynda dig att ta tre sea-mått fint mjöl, knåda det och baka brödkakor!"

⁷Själv sprang Abraham bort till boskapen och tog en späd och fin ungalv och gav den åt sin tjänare, som skyndade sig att tillreda den.

⁸Sedan tog han gräddmjölk, söt mjölk och kalven han låtit tillreda och satte fram det åt dem. Och han stod hos dem under trädet medan de åt.

⁹Och de frågade honom: "Var är din hustru Sara?" Han svarade: "Där inne i tältet."

¹⁰Då sade han: "Jag kommer tillbaka till dig nästa år vid denna tid, och se, då skall din hustru Sara ha en son." Detta hörde Sara där hon stod i tältöppningen bakom honom.

18:13, 17:21, 21:1, Rom 9:9.

¹¹Men Abraham och Sara var gamla och hade nått hög ålder, och Sara hade det inte längre på kvinnors vis.

¹²Sara log inom sig och tänkte: "När jag nu blivit gammal, skall jag då upptändas av åtrå? Min herre är ju också gammal."

17:17, 1 Petr 3:6.

¹³HERREN sade till Abraham: "Varför log Sara och tänkte: Skulle jag föda barn, jag som är så gammal?"

¹⁴Skulle något vara omöjligt för HERREN? Vid den bestämda tiden nästa år skall jag komma tillbaka till dig, och då skall Sara ha en son."

Jer 32:17, 27, Luk 1:37.

¹⁵Då nekade Sara och sade: "Jag log inte," ty hon blev förskräckt. Men han sade: "Jo, du log."

Abraham vädjar för Sodom

¹⁶När männen steg upp därifrån såg de ner mot Sodom, och Abraham följde dem ett stycke på väg.

¹⁷Då sade HERREN: "Kan jag dölja för Abraham vad jag tänker göra?"

¹⁸Av Abraham skall det ju bli ett stort och mäktigt folk, och i honom skall alla folk på jorden bli välsignade.

¹⁹Ty jag har utvalt honom för att han skall befalla sina barn och efterkommande att hålla sig till HERRENS väg och handla rättfärdigt och rätt, så att HERREN kan uppfylla sina löften till Abraham."

5 Mos 6:7, Amos 3:2.

²⁰Sedan sade HERREN: "Ropet över Sodom och Gomorra är starkt och deras synd är mycket svår."

13:13, 19:13, Hes 16:48-50.

²¹Därför vill jag gå ner och se om de i allt har gjort efter det rop som har nått mig. Om det inte är så, vill jag veta det."

²²Männen vände sig därifrån och gick mot Sodom, men Abraham stod kvar inför HERREN.

²³Och Abraham gick närmare och sade: "Vill du förgöra den rättfärdige tillsammans med den ogudaktige?"

²⁴Kanske finns det femtio rättfärdiga i staden. Vill du då förgöra den och inte skona platsen för de femtio rättfärdigas skull som finns där?

²⁵Det vare dig fjärran att göra något sådant, att låta den rättfärdige dö med den ogudaktige. Det skulle då gå med den rättfärdige som med den ogudaktige. Det vare dig fjärran! Skulle inte han som är hela jordens domare göra det som är rätt?" 5 Mos 32:4, Ps 7:9, Joh 5:27, Apg 17:31, Rom 3:6.

²⁶HERREN sade: "Om jag finner femtio rättfärdiga inne i Sodom, skall jag skona hela platsen för deras skull."

²⁷Abraham tog åter till orda och sade: "Jag har vågat tala till Herren trots att jag är stoft och aska."

²⁸Kanske fattas det fem i de femtio rättfärdiga. Skall du då på grund av dessa fem fördärva hela staden?" Han svarade: "Om jag finner fyrtiofem där, skall jag inte fördärva den."

²⁹Men Abraham fortsatte att tala till honom "Kanske finns det fyrtio där." Han svarade: "För dessa fyrtios skull skall jag inte göra det."

³⁰Då sade han: "Herre, bli inte vred om jag talar ännu en gång. Kanske finns det trettio där." Han svarade: "Om jag finner trettio där, skall jag inte göra det."

³¹Men han sade: "Jag har vågat tala till Herren. Kanske finns det tjugo där." Han svarade: "För dessa tjugos skull skall jag inte fördärva den."

³²Då sade han: "Herre, bli inte vred om jag talar bara en sista gång. Kanske finns det tio där." Han svarade: "För dessa tios skull skall jag inte fördärva den."

³³När HERREN hade talat färdigt med Abraham gick han därifrån, och Abraham återvände hem.

Synden i Sodom

19¹På kvällen kom de två änglarna till Sodom, och Lot satt då i Sodom's port. När han fick se dem, steg han upp för att möta dem, och han föll ner med ansiktet mot jorden 18:2-5, 22.

²och sade: "Mina herrar, kom med till er tjänares hus. Tvätta era fötter och stanna över natten. Sedan kan ni fortsätta er färd tidigt i morgon." De svarade: "Nej, vi stannar på gatan över natten." 18:6-8, Hebr 13:2.

³Men han bad dem så enträget att de tog av från vägen och kom in i hans hus. Han lagade en måltid åt dem och bakade osyrat bröd, och de åt.

⁴Innan de hade lagt sig omringades huset av männen i staden, Sodom's män, både unga och gamla, allt folket utan undantag.

⁵De kallade på Lot och sade till honom: "Var är de män som kom till dig i natt? För ut dem till oss så att vi får känna dem." Dom 19:22, Jes 3:9, Rom 1:27.

⁶Då gick Lot ut till dem i porten, stängde dörren efter sig

⁷och sade: "Mina bröder, gör inte så illa!"

⁸Jag har två döttrar som aldrig haft någon man. Låt mig föra ut dem till er, så kan ni göra vad ni vill med dem. Gör bara inte något mot de här männen, eftersom de har sökt skydd under mitt tak."

⁹Men de svarade: "Flytta på dig!" De sade vidare: "Denne har kommit hit som främling och nu vill han bli vår domare! Nu skall vi göra mer ont mot dig än mot dem." Och de trängde sig med våld mot Lot och stormade fram för att spränga dörren. 2 Mos 2:14, 2 Petr 2:8.

¹⁰Männen räckte ut sina händer och drog in Lot till sig i huset och stängde dörren.

¹¹Männen utanför huset slog de med blindhet, både små och stora, så att de förgäves försökte finna dörren. 5 Mos 28:28-29, 2 Kung 6:18, Apg 13:11.

¹²Sedan sade de till Lot: "Har du några mer här, någon svärson eller söner eller döttrar eller någon annan som tillhör dig i staden, så för bort dem från den här platsen,

¹³för vi skall fördärva den. Deras rop har blivit så starkt inför HERREN att HERREN har sänt oss hit för att fördärva den." 18:20-21.

¹⁴Då gick Lot ut och talade med sina svärsöner, de som skulle få hans döttrar, och sade: "Bryt upp och lämna den här platsen, för HERREN tänker fördärva staden." Men hans svärsöner trodde att han skämtade.

Lot lämnar Sodom

¹⁵När gryningen kom skyndade änglarna på Lot och sade: "Stig upp och tag med dig din hustru och dina båda döttrar som är här, så att du inte går under genom stadens synd." 2 Petr 2:7.

¹⁶När Lot dröjde tog männen honom vid handen tillsammans med hans hustru och hans båda döttrar, ty HERREN ville skona honom. De förde ut honom, och först när de var utanför staden släppte de honom.

¹⁷När de hade fört ut dem sade en: "Fly för livet! Se dig inte tillbaka och stanna inte någonstans på slätten. Fly till bergen så att du inte går under."

¹⁸Men Lot sade till dem: "O nej, Herre."

¹⁹Din tjänare har ju funnit nåd för dina ögon, och du har visat din stora godhet mot mig genom att rädda mitt liv. Men jag kan inte fly upp till bergen, för då kan olyckan hinna ifatt mig så att jag dör.

²⁰Se, staden där borta ligger ju nära. Det är lätt att fly dit och den är liten. Låt mig fly dit, så att jag får leva. Staden är ju liten."

19:5 känna Se not till 1 Mos 4:1.

19:8 aldrig haft någon man Ordagrant: "inte har känt".

²¹Då svarade han honom: ”Jag skall göra som du vill också i detta. Jag skall inte omstörta staden du talar om.

²²Men skynda dig att fly dit, ty jag kan inte göra något förrän du är där.” Därav fick staden namnet Soar.^{14:2, 19:20.}

Sodom och Gomorra går under

²³Solen hade gått upp över jorden när Lot kom till Soar.

²⁴Då lät HERREN svavel och eld regna ner från himlen, från HERREN, över Sodom och Gomorra.

⁵Mos 29:23, Ps 11:6, Jes 13:19, Jer 50:40, Hes 16:50, 38:22, Amos 4:11, Luk 17:29, 2 Petr 2:6, Jud 7.

²⁵Han omstörtade dessa städer med hela slätten och alla dem som bodde i städerna och det som växte på marken.

²⁶Men Lots hustru som följde efter honom såg sig tillbaka. Och hon blev en saltstod.^{19:17, Luk 17:32.}

²⁷Tidigt följande morgon gick Abraham till den plats där han hade stått inför HERREN

²⁸och såg ner över Sodom och Gomorra och över hela slättlandet. Han såg då rök stiga upp från landet, som röken från en smältugn.

²⁹Då Gud fördärvade städerna på slätten, tänkte han på Abraham och förde ut Lot undan förödel-sen, när han omstörtade städerna där Lot hade bott.^{2 Petr 2:7.}

Moabiternas och ammoniternas ursprung

³⁰Lot drog ut från Soar upp till bergsbygden och bosatte sig där med sina båda döttrar, för han vågade inte bo kvar i Soar. Han bodde med sina båda döttrar i en grotta.

³¹Då sade den äldre till den yngre: ”Vår far är gammal och det finns ingen man i landet som kan gå in till oss som man brukar göra överallt på jorden.

³²Kom, så ger vi vår far vin att dricka, och sedan ligger vi med honom så att vi får barn genom vår far.”^{3 Mos 18:7.}

³³Så gav de sin far vin att dricka den natten, och den äldre gick in och låg med honom. Han märkte inte när hon lade sig och inte heller när hon steg upp.

³⁴Följande dag sade den äldre till den yngre: ”Jag låg med far i natt. Nu ger vi honom vin att dricka i natt också, och sedan går du in och ligger med honom så att vi får barn genom vår far.”

³⁵Så gav de sin far vin att dricka också den natten, och den yngre låg med honom. Han märkte inte när hon lade sig och inte heller när hon steg upp.

³⁶Och båda Lots döttrar blev havande genom sin far.

³⁷Den äldre födde en son som hon gav namnet Moab. Han är stamfader till de nuvarande moabiterna.

³⁸Den yngre födde också en son som hon gav namnet Ben-Ammi. Han är stamfader till de nuvarande ammoniterna.

Abraham och Abimelek

20¹Abraham bröt upp därifrån och flyttade till Negev. Där uppehöll han sig mellan Kadesh och Shur, och någon tid bodde han i Gerar.^{25:18, 26:1, 6.}

²Och Abraham sade om sin hustru Sara att hon var hans syster. Då sände Abimelek, kungen i Gerar, bud och hämtade Sara till sig.^{12:13, 15, 26:7.}

³Men Gud kom till Abimelek i en dröm om natten och sade till honom: ”Du måste dö för den kvinnas skull som du har tagit till dig, ty hon är en annan mans hustru.”^{12:17-18, 31:24.}

⁴Men Abimelek hade inte rört henne och han svarade: ”Herre, vill du döda också rättfärdiga människor?”

⁵Har han inte själv sagt till mig: Hon är min syster? Och hon sade själv: Han är min bror. Med uppriktigt hjärta och rena händer har jag gjort detta.”

⁶Då sade Gud till honom i drömmen: ”Ja, jag vet att du har gjort detta med uppriktigt hjärta, och det var också jag som hindrade dig från att synda mot mig. Därför lät jag dig inte röra henne.

⁷Men ge nu mannen hans hustru tillbaka, ty han är en profet. Han skall be för dig så att du får leva. Men om du inte ger henne tillbaka, skall du veta att du själv och alla som tillhör dig måste döden dö.”^{Job 42:8, Ps 105:15.}

⁸Tidigt nästa morgon steg Abimelek upp och kallade till sig alla sina tjänare och berättade allt detta för dem. Männen blev mycket förskräckta.

⁹Abimelek kallade på Abraham och sade till honom: ”Vad har du gjort mot oss? Och vad har jag gjort för synd mot dig, eftersom du har dragit denna stora synd över mig och mitt rike? Du har gjort sådant mot mig som ingen bör göra.”

¹⁰Och Abimelek frågade Abraham: ”Vad tänkte du på, när du gjorde detta?”

¹¹Abraham svarade: ”Jag tänkte att på den här platsen fruktar man nog inte Gud. De kommer att döda mig för min hustrus skull.”^{12:12, 26:7.}

¹²Hon är också verkligen min syster, dotter till min far men inte till min mor, och hon blev min hustru.

¹³Men när Gud sände mig på vandring bort från min fars hus sade jag till henne: Visa mig din kärlek så att du överallt dit vi kommer säger att jag är din bror.”

¹⁴Då tog Abimelek får och nötboskap, tjänare och tjänarinnor och gav dem åt Abraham. Han gav honom också tillbaka hans hustru Sara.^{12:16, 19.}

¹⁵Och Abimelek sade: ”Mitt land ligger öppet för dig. Du får bo var du vill.”

¹⁶Och till Sara sade han: ”Jag ger din bror tusen siklar silver. Det är en försoningsgåva för dig inför allt ditt folk, så att du får upprättelse inför alla.”

¹⁷Och Abraham bad till Gud, och Gud botade Abimelek och hans hustru och hans slavinnor, så att de kunde föda barn igen.

¹⁸HERREN hade nämligen gjort alla kvinnor i Abimeleks hus ofruktsamma för Abrahams hustru Saras skull.

12:17, 29:31, 1 Sam 1:5.

Isaks födelse

21 ¹HERREN såg till Sara så som han hade lovat, och HERREN gjorde med Sara som han hade sagt.

17:16, 19, 21, 18:10, 14.

²Sara blev havande och födde en son åt Abraham på hans ålderdom, just vid den tid som Gud hade sagt honom.

Gal 4:22, Hebr 11:11.

³Abraham gav den son som Sara hade fött åt honom namnet Isak.

17:19, 21.

⁴Och Abraham omskar sin son Isak när han var åtta dagar gammal, som Gud hade befallt honom.

17:10-12, Apg 7:8.

⁵Abraham var etthundra år när hans son Isak föddes.

⁶Sara sade: ”Gud har fått mig att le. Alla som får höra detta kommer att le med mig.”

17:17, 18:12-13.

⁷Och hon sade: ”Vem hade kunnat säga Abraham att Sara skulle amma barn? Men nu har jag fött en son på hans ålderdom!”

Ismael och Hagar drivs bort

⁸Barnet växte och blev avvant, och den dag då Isak avvandades gjorde Abraham en stor fest.

⁹Men då Sara såg att den egyptiska kvinnans son hänskrattade, den son som Hagar fött åt Abraham,

16:15, Gal 4:29.

¹⁰sade hon till Abraham: ”Driv ut den här slavinna och hennes son, för den här slavinnans son skall inte dela arvet med min son, med Isak.”

Gal 4:30.

¹¹Abraham tog mycket illa vid sig för sin sons skull.

¹²Men Gud sade till Abraham: ”Tag inte illa vid dig för pojken och din slavinnas skull. Lyd Sara i allt hon säger till dig, ty det är genom Isak som du skall få din avkomma.

17:21, Rom 9:7, Hebr 11:18.

¹³Men också slavinnans son skall jag göra till ett folk, eftersom han är din avkomling.”

16:10, 17:20, 25:16.

¹⁴Tidigt nästa morgon tog Abraham bröd och en ladersäck med vatten och gav det till Hagar. Han lade det på hennes axlar och lät henne gå tillsammans med pojken. Hon gav sig i väg och irrade omkring i Beer-Shebas öken.

21:31.

¹⁵När vattnet i ladersäcken hade tagit slut, övergav hon pojken under en buske

¹⁶och gick och satte sig en bit bort, på ett bågskotts avstånd, ty hon tänkte: ”Jag orkar inte se på när pojken dör.” Där hon nu satt på något avstånd brast hon i gråt.

¹⁷Då hörde Gud pojken röst, och Guds ängel ropade till Hagar från himlen och sade till henne: ”Hur är det, Hagar? Var inte rädd! Gud har hört pojken rop där han ligger.

¹⁸Gå och res upp honom och tag hand om honom. Jag skall göra honom till ett stort folk.”

16:10, 21:13, 25:12.

¹⁹Och Gud öppnade hennes ögon, så att hon fick syn på en brunn med vatten. Hon gick dit och fyllde sin ladersäck med vatten och gav pojken att dricka.

²⁰Gud var med pojken, och denne växte upp och bodde i öknen och blev bågskytt.

²¹Han bosatte sig i öknen Paran, och hans mor tog en hustru åt honom från Egypten.

Abraham sluter förbund med Abimelek

²²Vid den tiden kom Abimelek med sin befälhavare Pikol och sade till Abraham: ”Gud är med dig i allt du gör.

20:14, 26:26, 28.

²³Lova mig nu med ed inför Gud att du inte sviker mig eller mina barn och efterkommande, utan visar mig och det land där du bor som främling samma godhet som jag har visat dig.”

²⁴Abraham sade: ”Ja, jag svär.”

²⁵Men Abraham förebrådde Abimelek för att hans tjänare hade lagt beslag på en vattenbrunn.

²⁶Abimelek svarade: ”Jag vet inte vem som har gjort det. Själv har du ingenting sagt och jag har inte hört något om det förrän i dag.”

²⁷Då tog Abraham får och nötboskap och gav åt Abimelek, och de slöt förbund med varandra.

²⁸Men Abraham ställde sju lamm av hjorden åt sidan.

²⁹Då sade Abimelek till Abraham: ”Vad betyder de sju lammen som du har ställt åt sidan?”

³⁰Han svarade: ”Dessa sju lamm skall du ta emot av mig till ett vittnesbörd om att det är jag som har grävt brunnen.”

³¹Sedan kallades platsen Beer-Sheba,* eftersom de båda svor eden där.

³²Och de slöt förbund vid Beer-Sheba, och därefter bröt Abimelek och hans befälhavare Pikol upp och återvände till filisteernas land.

³³Abraham planterade en tamarisk vid Beer-Sheba och åkallade där HERRENS, den evige Gudens, namn.

³⁴Sedan bodde Abraham som främling i filisteernas land en lång tid.

21:31 Beer-Sheba "Beer" betyder "brunn", och "Sheba" anknyter till de hebreiska orden för "ed" och "sju".

Abraham offrar Isak

22¹En tid därefter satte Gud Abraham på prov. Han sade till honom: "Abraham!" Han svarade: "Ja, här är jag."

²Då sade han: "Tag din son Isak, din ende son, som du älskar, och gå till Moria land och offra honom där som brännoffer på ett berg som jag skall visa dig."

³Tidigt nästa morgon sadlade Abraham sin åsna och tog med sig två av sina tjänare och sin son Isak. Sedan han huggit ved till brännoffer, gav han sig i väg mot den plats som Gud hade sagt åt honom att gå till.

⁴När Abraham på tredje dagen lyfte blicken fick han se platsen på avstånd.

⁵Han sade då till sina tjänare: "Stanna här med åsnan. Jag och pojken går dit bort för att tillbe, och sedan kommer vi tillbaka till er."

⁶Abraham tog veden till brännoffret och lade den på sin son Isak, men själv tog han elden och kniven, och de gick båda tillsammans.

⁷Isak sade till sin far Abraham: "Far!" Han svarade: "Ja, min son?" Han sade: "Vi har eld och ved, men var är lammet till brännoffret?"

⁸Abraham svarade: "Gud kommer att utse åt sig lammet till brännoffret, min son." Så fortsatte de sin vandring tillsammans.

⁹När de kommit fram till den plats som Gud hade sagt till Abraham, byggde han ett altare där och gjorde i ordning veden. Sedan band han sin son Isak och lade honom på altaret ovanpå veden.

¹⁰Och Abraham räckte ut handen och tog kniven för att slakta sin son.

Hebr 11:17, Jak 2:21.

¹¹Då ropade HERRENS ängel till honom från himlen: "Abraham! Abraham!" Han svarade: "Här är jag."

¹²Då sade han: "Lyft inte din hand mot pojken och gör honom ingenting. Nu vet jag att du fruktar Gud, då du inte ens har undanhållit mig din ende son."

Rom 8:32.

¹³Abraham såg sig omkring och fick då bakom sig syn på en bagge som hade fastnat med hornen i ett snår. Abraham gick dit och tog baggen och offrade den till brännoffer i stället för sin son.

¹⁴Och Abraham kallade platsen *HERREN förser*. I dag säger man: *Berget där HERREN förser*.

¹⁵HERRENS ängel ropade ännu en gång till Abraham från himlen:

¹⁶"Jag svär vid mig själv, säger HERREN: Eftersom du har gjort detta och inte undanhållit mig din ende son,

Luk 1:73, Hebr 6:13-14.

¹⁷skall jag rikligen välsigna dig och göra dina efterkommande talrika som stjärnorna på himlen och som sanden på havets strand, och din avkomma skall inta sina fienders portar.

12:2, 13:16, 15:5, 24:60, 26:4, 28:14, 32:12.

¹⁸I din avkomma skall alla jordens folk bli välsignade, därför att du lyssnade till min röst."

12:3, Apg 3:25, Gal 3:8.

¹⁹Sedan vände Abraham tillbaka till sina tjänare, och de bröt upp och gick tillsammans till Beer-Sheba. Och Abraham bodde i Beer-Sheba.

Nahors släkttavla

²⁰Sedan berättade man för Abraham och sade: Också Milka har fött barn åt din bror Nahor: 11:29.

²¹Us, hans förstfödde, och Bus, dennes bror, och Kemuel, Arams far,

²²samt Kesed, Haso, Pildas, Jidlaf och Betuel.

²³Betuel blev far till Rebecka. Dessa åtta födde Milka åt Abrahams bror Nahor.

24:15, 24.

²⁴Hans bihustru, som hette Reuma, födde Teba, Gaham, Tahash och Maaka.

Sara dör. Abraham köper gravplats

23¹Sara blev etthundratjugo-sju år. Så gammal blev Sara.

²Hon dog i Kirjat-Arba, det vill säga Hebron i Kanaans land. Och Abraham kom för att sörja Sara och begräta henne.

50:10, Jos 14:15.

³Sedan bröt Abraham upp från sin döda och talade med hetiterna. Han sade:

⁴"Jag är en främling och gäst hos er. Ge mig en egen gravplats hos er, så att jag kan begrava min döda."

1 Krön 29:15, Ps 39:13, Hebr 11:9, 13.

⁵Hetiterna svarade Abraham:

⁶"Hör på oss, herre. Du är en Guds furste bland oss. Begrav din döda i den förnämsta av våra gravar. Ingen av oss skall våga att ge dig sin grav, så att du kan begrava din döda där."

⁷Då reste sig Abraham upp och bugade sig djupt för hetiterna, landets folk,

⁸och sade till dem: "Om ni verkligen vill låta mig begrava min döda, så lyssna på mig och lägg ett ord för mig hos Efron, Sohars son,

⁹så att han ger mig den grotta i Makpela som tillhör honom och som ligger vid utkanten av hans åkerfält. Mot full betalning vill jag att han ger mig den till egen gravplats bland er."

¹⁰Men Efron satt bland hetiterna. Och hetiten Efron svarade Abraham i närvaro av alla de hetiter som hade kommit till stadsporten:

¹¹"Nej, min herre, lyssna på mig. Jag ger dig fältet. Grottan som finns där skänker jag dig också. Jag ger den åt dig i mitt folks närvaro. Begrav din döda."

¹²Abraham bugade sig djupt för landets folk

¹³och sade till Efron i deras närvaro: "Jag ber dig, lyssna på mig. Jag betalar vad marken är värd. Tag emot det av mig och låt mig begrava min döda där."

¹⁴Efron svarade Abraham:

¹⁵"Min herre, lyssna på mig. Ett stycke mark värd fyrahundra siklar silver, vad betyder det mellan mig och dig? Begrav du din döda."

¹⁶Abraham lyssnade på Efron och väjde upp åt honom den summa som han hade nämnt i hetiternas närvaro, fyrahundra siklar silver, sådant silver som var gångbart i handel. 23:15.

¹⁷Så överläts Efrons mark i Makpela vid Mamre åt Abraham, hela markstycket, både grottan som fanns där och alla träd runt omkring på området.

¹⁸Det skedde inför hetiternas ögon, inför alla dem som hade kommit till stadsporten. 49:30, 50:13, Apg 7:16.

¹⁹Därefter begravde Abraham sin hustru Sara i grottan vid fältet i Makpela mitt emot Mamre, det vill säga Hebron i Kanaans land. 25:9-10.

²⁰Marken och grottan som fanns där överläts så av hetiterna till Abraham som egen gravplats.

Rebecka blir Isaks hustru

24¹Abraham var nu gammal och hade nått hög ålder, och HERREN hade välsignat honom i allt.

²Då sade Abraham till den äldste tjänaren i sitt hus, den som hade ansvar för allt Abraham ägde: "Lägg din hand under min höft. 15:2, 47:29.

³Jag binder dig med en ed vid HERREN, himmelens Gud och jordens Gud, att du inte tar en hustru åt min son från döttrarna till kananeerna som jag bor ibland, 26:34-35, 28:1-2, 8, 2 Mos 34:16, 5 Mos 7:3-4, Dom 3:6.

⁴utan att du går till mitt land och till min släkt och där tar en hustru åt min son Isak."

⁵Tjänaren sade till honom: "Men om kvinnan inte vill följa med mig till det här landet, skall jag då föra din son tillbaka till det land som du har kommit ifrån?"

⁶Abraham svarade honom: "Se till att du inte för min son tillbaka dit.

⁷HERREN, himmelens Gud, som har tagit mig från min fars hus och från det land där jag föddes, han som har talat till mig och gett mig sin ed och sagt: 'Åt dina efterkommande skall jag ge detta land', han skall sända sin ängel framför dig, så att du kan hämta en hustru åt min son därifrån. 12:7, 2 Mos 23:20.

⁸Men om kvinnan inte vill följa med dig, är du fri från denna ed till mig. För bara inte min son tillbaka dit!"

⁹Då lade tjänaren sin hand under sin herre Abrahams höft och lovade honom detta med ed.

¹⁰Tjänaren tog sedan tio av sin herres kameler och begav sig i väg med alla slags dyrbara gåvor från sin herre. Han styrde sin färd mot Nahors stad i Aram-Naharajim.

¹¹Där lät han kamelerna lägga sig ner vid en vattenbrunn utanför staden. Det var nu kväll, den tid

då kvinnorna brukade komma ut för att hämta vatten.

24:42, 29:2, 2 Mos 2:16, 1 Sam 9:11.

¹²Och han bad: "HERRE, min herre Abrahams Gud, lät mig få framgång i dag och visa nåd mot min herre Abraham.

¹³Jag står här vid vattenkällan och stadens döttrar kommer hit för att hämta vatten.

¹⁴Den flicka som jag ber: Räck mig din kruka så att jag får dricka, och som svarar: Drick! Dina kameler skall jag också ge vatten, lät henne vara den du har bestämt åt din tjänare Isak. På så sätt skall jag veta att du har visat godhet mot min herre."

¹⁵Och det hände att innan han hade slutat tala, se, då kom Rebecka ut med sin kruka på axeln. Hon var dotter till Betuel som var son till Milka, Abrahams bror Nahors hustru. 22:23, Jes 65:24.

¹⁶Det var en mycket vacker flicka, en ung kvinna som ingen man hade kommit nära. Hon gick ner till källan och fyllde sin kruka och steg sedan upp igen.

¹⁷Då sprang tjänaren emot henne och sade: "Låt mig få dricka lite vatten ur din kruka."

¹⁸Hon svarade: "Drick, min herre" och tog snabbt ner kukan i handen och gav honom att dricka.

¹⁹När hon hade gett honom att dricka sade hon: "Jag skall ösa upp vatten åt dina kameler också, tills de alla har fått dricka."

²⁰Hon skyndade sig att tömma sin kruka i vattenhon och sprang sedan tillbaka till brunnen för att ösa upp vatten. Hon öste så upp vatten åt alla hans kameler.

²¹Mannen iakttog henne under tystnad, för han ville veta om HERREN hade gjort hans resa framgångsrik eller inte.

²²När alla kamelerna hade druckit tog mannen fram en näsring av guld som väjde en halv sikel och två guldarmband som väjde tio siklar,

²³och han frågade: "Vems dotter är du? Säg mig det. Och finns det plats för oss i din fars hus över natten?"

²⁴Hon svarade honom: "Jag är dotter till Betuel, Milkas son, som hon födde åt Nahor." 22:20-23, 24:15.

²⁵Och hon fortsatte: "Vi har gott om halm och foder. Vi har också plats så att du kan stanna över natten."

²⁶Då böjde mannen sig ner och tillbad HERREN

²⁷och sade: "Lovad vare HERREN, min herre Abrahams Gud, som inte har tagit sin nåd och trofasthet från min herre! HERREN har lett mig på vägen hem till min herres släkt."

²⁸Och flickan sprang hem och berättade alltsammans.

²⁹Rebecka hade en bror som hette Laban. Han sprang i väg till mannen vid källan.

³⁰Han hade nämligen sett näsringen och armbanden som hans syster bar, och när han hörde sin

syster berätta vad mannen sagt till henne, gav han sig i väg ut till mannen som stod hos kamelerna vid källan.

³¹Han sade: "Kom in, du HERRENS välsignade! Varför står du härute? Jag har gjort huset i ordning och det finns plats för kamelerna."

³²Så kom mannen till hennes hem, och man lastade av kamelerna och tog fram halm och foder åt dem och vatten till att tvätta hans och hans följeslagares fötter.

³³Man satte fram mat åt honom, men han sade: "Jag vill inte äta förrän jag har framfört mitt ärende." Laban sade: "Säg det!"

³⁴Då sade han: "Jag är Abrahams tjänare.

³⁵HERREN har rikligen välsignat min herre, så att han har blivit en mäktig man. Han har gett honom får och nötboskap, silver och guld, tjänare och tjänarinnor, kameler och åsnor. 13:2, 24:1.

³⁶Min herres hustru Sara har fött min herre en son på sin ålderdom, och honom har han gett allt han äger. 21:2, 25:5.

³⁷Nu har min herre bundit mig vid ed och sagt: Du får inte åt min son ta en hustru bland dottrarna till kananeerna i landet där jag bor,

³⁸utan du skall gå till min fars hus och till min släkt och där hämta en hustru åt min son.

³⁹Då sade jag till min herre: Men om kvinnan inte vill följa med mig?

⁴⁰Han svarade: HERREN, som jag har vandrat inför, skall sända sin ängel med dig och göra din resa framgångsrik, så att du kan hämta en hustru åt min son från min släkt, från min fars hus.

⁴¹Först när du kommer till min släkt blir du löst från eden – om de vägrar att ge henne åt dig är du fri från eden till mig.

⁴²Så kom jag i dag till källan och jag sade: HERRE, min herre Abrahams Gud, om du ändå ville låta den resa jag företagit mig bli framgångsrik!

⁴³Jag står nu här vid vattenkällan. Om det kommer en ung kvinna för att hämta vatten och jag säger till henne: Låt mig få dricka lite vatten ur din kruka,

⁴⁴och hon svarar mig: Drick du. Också åt dina kameler skall jag ösa upp vatten, låt det då vara den kvinna som HERREN har utsett åt min herres son.

⁴⁵Innan jag hade slutat att säga så för mig själv, kom Rebecka ut med sin kruka på axeln och gick ner till källan för att hämta vatten. Då sade jag till henne: Låt mig få dricka!

⁴⁶Hon lyfte snabbt ner sin kruka från axeln och sade: Drick, och jag skall också ge dina kameler vatten. Då drack jag, och hon gav också kamelerna vatten.

⁴⁷Jag frågade henne: Vems dotter är du? Hon svarade: Jag är dotter till Betuel, Nahors son, som föddes åt honom av Milka. Då satte jag ringen i hennes näsa och armbanden på hennes armar.

⁴⁸Sedan böjde jag mig ner och tillbad HERREN och lovade HERREN, min herre Abrahams Gud, som hade fört mig på rätt väg, så att jag åt min herres son skulle få en dotter från hans släkt.

⁴⁹Om ni vill visa min herre kärlek och trofasthet så säg mig det. Om inte, så säg mig det också, så att jag kan vända mig åt annat håll, till höger eller vänster."

⁵⁰Då sade Laban och Betuel: "Detta är från HERREN. Vi kan inte säga någonting till dig, vare sig ont eller gott.

⁵¹Se, där står Rebecka framför dig. Tag henne och gå, så att hon kan bli hustru åt din herres son, som HERREN har sagt."

⁵²När Abrahams tjänare hörde detta, föll han ner på marken inför HERREN.

⁵³Sedan tog tjänaren fram silversmycken, guldsmuckor och kläder och gav till Rebecka. Han gav också hennes bror och mor dyrbara gåvor.

⁵⁴Och han och hans följeslagare åt och drack och stannade sedan över natten. Men på morgonen när de hade stigit upp, sade han: "Låt mig nu fara till min herre."

⁵⁵Men både Rebeckas bror och hennes mor sade: "Låt flickan stanna hos oss några dagar, tio eller så. Sedan kan du fara."

⁵⁶Men han svarade dem: "Uppehåll mig inte, när nu HERREN har gjort min resa framgångsrik. Låt mig fara. Jag vill resa hem till min herre."

⁵⁷Då sade de: "Vi kallar hit flickan och frågar henne själv."

⁵⁸De kallade till sig Rebecka och frågade henne: "Vill du följa med den här mannen?" Hon svarade: "Ja".

⁵⁹Då lät de sin syster Rebecka och hennes amma fara tillsammans med Abrahams tjänare och hans män.

⁶⁰Och de välsignade Rebecka och sade till henne: "Av dig, vår syster, skall komma tusen gånger tiotusen, och din avkomma skall inta sina fienders portar!" 22:17.

⁶¹Så bröt Rebecka upp med sina tjänsteflickor. De red på kamelerna och följde med mannen. Och tjänaren tog med sig Rebecka och for sin väg.

⁶²Isak hade just kommit tillbaka från Beer-Lahaj-Roi, ty han bodde i Negev. 16:14, 20:1, 25:11.

⁶³Mot kvällen när han gick och grubblade ute på fältet, såg han upp och fick se kameler komma.

⁶⁴När Rebecka lyfte blicken fick hon se Isak. Hon steg ner från kamelen

⁶⁵och frågade tjänaren: "Vem är den mannen som kommer emot oss på fältet?" Tjänaren svarade: "Det är min herre." Då tog hon sin slöja och dolde sig.

⁶⁶Tjänaren berättade för Isak om allt han hade gjort.

⁶⁷Sedan förde Isak in henne i sin mor Saras tält, och han tog Rebecka till sig. Hon blev hans hustru och han hade henne kär. Så blev Isak tröstad i sorgen efter sin mor. 25:20.

Abrahams söner med Ketura

25¹Abraham tog sig ännu en hustru, och hon hette Ketura.
²Hon födde åt honom Simran, Joksan, Medan, Midjan, Jisbak och Sua. 1 Krön 1:32.
³Joksan blev far till Saba och Dedan, och Dedans söner var assureerna, letuseerna och leummeerna.
⁴Midjans söner var Efa, Efer, Hanok, Abida och Eldaa. Alla dessa var Keturas söner.
⁵Och Abraham gav allt han ägde till Isak.
⁶Men åt sönerna till sina bihustrur gav han gåvor, och medan han ännu levde sände han dem bort från sin son Isak, österut till Österlandet.

Abraham dör och blir begravd

⁷Abrahams ålder blev etthundrasjuttiofem år.
⁸Sedan gav han upp andan och dog i en god ålder, gammal och mätt på livet, och samlades till sitt folk.
⁹Hans söner Isak och Ismael begravde honom i grottan i Makpela mitt emot Mamre, på den mark som tillhört hetiten Efron, Sohars son. 23:16-18.
¹⁰Denna mark hade Abraham köpt av hetiterna. Där begravdes Abraham och hans hustru Sara. 23:19-20, 35:29, 49:31.
¹¹Och efter Abrahams död välsignade Gud hans son Isak. Och Isak bosatte sig vid Beer-Lahaj-Roi. 16:14, 24:62, 26:3.

VII. ISMAELS FORTSATTNA HISTORIA 25:12-18

Ismaels släkttavla

¹²Detta är Ismaels, Abrahams sons, fortsatta historia. Han föddes åt Abraham av Hagar, Saras egyptiska slavinna. 16:10, 15, 1 Krön 1:29-31.
¹³Och detta är namnen på Ismaels söner i den ordning de föddes: Nebajot, Ismaels förstfödde, vidare Kedar, Adbeel, Mibsam,
¹⁴Misma, Duma och Massa,
¹⁵Hadad och Tema, Jetur, Nafis och Kedma.
¹⁶Dessa var Ismaels söner och detta var sönernas namn i deras byar och tältläger, tolv furstar för deras stammar. 17:20.
¹⁷Ismaels ålder blev etthundrattiofem år. Därefter gav han upp andan och dog och samlades till sitt folk.
¹⁸Hans ättlingar bodde i områdena från Havila ända till Shur, som ligger öster om Egypten, där

vägen går mot Assyrien. De slog sig ner mitt emot* alla sina bröder. 16:12, 20:1.

VIII. ISAKS FORTSATTNA HISTORIA 25:19-35:29

Esau och Jakobs födelse

¹⁹Detta är Isaks, Abrahams sons, fortsatta historia. Abraham blev far till Isak, 21:2-3.
²⁰och Isak var fyrtio år gammal när han tog Rebecka till hustru, arameen Betuels dotter från Padan-Aram och syster till arameen Laban. 24:10, 67.
²¹Isak bad till HERREN för sin hustru Rebecka, eftersom hon inte kunde få barn. Och HERREN bönhörde honom så att hans hustru Rebecka blev havande. 1 Sam 1:17, 20, Ps 127:3.
²²Men barnen bråkade mycket med varandra i hennes moderliv. Då sade hon: "Om det blir så här, varför drabbar det mig?" Och hon gick för att fråga HERREN.
²³HERREN svarade henne: "Två folk finns i ditt moderliv, två folkstammar skall ur ditt sköte gå skilda vägar. Det ena folket skall bli starkare än det andra, och den äldre skall tjäna den yngre." 27:29, 40, Mal 1:2, Rom 9:12.
²⁴När tiden var inne att hon skulle föda, se, då fanns det tvillingar i hennes moderliv.
²⁵Den som kom fram först var rödhårig och hade som en hårmantel över hela kroppen. De gav honom namnet Esau.
²⁶Sedan kom hans bror fram och han höll handen om Esaus häl. Därför fick han namnet Jakob." Isak var sextio år när de föddes. 25:20, 27:36, Jer 9:3, Hos 12:3.

Esau säljer sin förstfödsrätt

²⁷Pojkarna växte upp, och Esau blev en skicklig jägare som höll till ute i markerna. Jakob däremot blev en stillsam man som höll till vid tälten.
²⁸Isak älskade Esau eftersom han hade smak för vilt. Men Rebecka älskade Jakob.
²⁹En gång när Jakob höll på att koka soppa, kom Esau hem från marken, alldeles utmattad.
³⁰Han sade till Jakob: "Låt mig få äta av det röda, det röda du har där, för jag är helt utmattad." Därav fick han namnet Edom.
³¹Men Jakob sade: "Sälj då din förstfödsrätt till mig."
³²Esau svarade: "Jag är ju nära att dö. Vad har jag då för nytta av min förstfödsrätt?"
³³Jakob sade: "Ge mig din ed på det." Han gav honom sin ed och sålde sin förstfödsrätt till Jakob. Hebr 12:16.
³⁴Och Jakob gav honom bröd och linsoppa. Esau åt och drack, steg sedan upp och gick sin väg. Så litet värdesatte Esau sin förstfödsrätt.

25:18 mitt emot Se not till 16:12.

25:25 Esau betyder "hårig".

25:26 Jakob betyder "den som håller i hälen", men även "den som bedrar".

25:30 Edom betyder "röd".

Isak i Gerar

26¹Det blev en ny hungersnöd i landet, efter den som hade inträffat på Abrahams tid, och Isak begav sig då till filisteernas kung Abimelek² i Gerar.

12:10, 20:1-2.

²Då uppenbarade HERREN sig för honom och sade: "Drag inte ner till Egypten utan bo kvar i det land som jag säger dig.

³Stanna som främling här i landet. Jag skall vara med dig och välsigna dig, ty åt dig och dina efterkommande skall jag ge alla dessa landområden, och jag skall hålla den ed som jag har svurit din fader Abraham.

12:7, 28:15, 31:3.

⁴Jag skall göra dina efterkommande talrika som stjärnorna på himlen, och åt dina efterkommande skall jag ge alla dessa landområden. Och i din avkomma skall alla jordens hednafolk bli välsignade,

12:3, 15:5, 22:17, 18, Gal 3:8.

⁵Eftersom Abraham lyssnade till min röst och tog vara på det jag förordnat: mina befallningar, föreskrifter och lagar."

⁶Så stannade Isak i Gerar.

⁷När männen på orten frågade om hans hustru, sade han: "Hon är min syster", för han var rädd för att säga: "min hustru". Han tänkte: "Männen här på platsen kan slå ihjäl mig för Rebeckas skull, eftersom hon är så vacker."

12:11, 13, 20:1, 2, 12.

⁸Men när han hade varit där en längre tid, hände det sig att filisteernas kung Abimelek tittade ut genom fönstret och fick se Isak kela med sin hustru Rebecka.

⁹Abimelek kallade till sig Isak och sade: "Hon är ju din hustru! Hur kunde du säga att hon är din syster?" Isak svarade honom: "Jag var rädd att jag annars skulle bli dödad för hennes skull."

¹⁰Då sade Abimelek: "Vad har du gjort mot oss? Hur lätt kunde det inte ha hänt att någon från vårt folk hade legat med din hustru, och då hade du dragit skuld över oss."

¹¹Sedan befallde Abimelek hela folket: "Den som rör den här mannen eller hans hustru skall straffas med döden."

Ps 105:15.

¹²Isak sädde där i landet och fick det året hundrafalt, ty HERREN välsignade honom.

¹³Han blev en mäktig man, och hans egendom växte mer och mer, så att han till slut var mycket rik.

¹⁴Han ägde så mycket får och nötboskap och hade så många tjänare att filisteerna blev avundsjuka på honom.

¹⁵Alla brunnar som hans fars tjänare hade grävt medan hans fader Abraham levde, fyllde filisteerna igen med jord.

21:25.

¹⁶Abimelek sade till Isak: "Flytta bort från oss! Du har blivit alldeles för mäktig för oss."

¹⁷Då flyttade Isak därifrån och slog sig ner i Gerars dalgång och bodde där.

¹⁸Isak grävde på nytt upp de vattenbrunnar som hade grävts på hans fader Abrahams tid men som filisteerna hade fyllt igen efter Abrahams död. Och han gav dem samma namn som hans far hade givit dem.

¹⁹När Isaks tjänare grävde i dalen, fann de en källa med rinnande vatten.

²⁰Herdarna i Gerar började då tvista med Isaks herdar och sade: "Vattnet är vårt!" Därför gav han den brunnen namnet Esek,² eftersom de hade grälat med honom.

²¹Därefter grävde Isaks tjänare en annan brunn, men de började tvista om den också. Då gav han den namnet Sitna.³

²²Sedan bröt han upp därifrån och grävde ännu en brunn. Om den tvistade de inte. Därför gav han den namnet Rehobot,⁴ och sade: "Nu har HERREN gett oss utrymme, så att vi kan föröka oss i landet."

²³Därifrån drog Isak upp till Beer-Sheba.

²⁴Den natten uppenbarade sig HERREN för honom och sade: "Jag är din fader Abrahams Gud. Fruktar inte! Jag är med dig, och jag skall välsigna dig och göra din avkomma talrik för min tjänare Abrahams skull".

12:2, 15:1, 17:7, 2 Mos 3:6.

²⁵Då byggde han ett altare där och åkallade HERRENS namn och slog upp sitt tält. Och Isaks tjänare grävde där en brunn.

Isak och Abimelek sluter förbund

²⁶Abimelek kom till honom från Gerar tillsammans med sin vän Ahussat och sin befälhavare Piskol.

21:22.

²⁷Men Isak sade till dem: "Varför kommer ni till mig, ni som hatar mig och har drivit bort mig ifrån er."

²⁸De svarade: "Vi har tydligt sett att HERREN är med dig. Därför tänkte vi att vi borde ge varandra en ed och sluta förbund:

²⁹Du skall inte göra oss något ont, liksom vi å vår sida inte har ofredat dig och inte gjort dig annat än gott och låtit dig fara i frid. Du är nu välsignad av HERREN."

³⁰Då ordnade Isak en festmåltid för dem, och de åt och drack.

³¹De steg upp tidigt följande morgon och svor varandra eden. Sedan sände Isak i väg dem, och de for ifrån honom i frid.

³²Samma dag kom Isaks tjänare och berättade för honom om den brunn de hade grävt och sade till honom: "Vi har funnit vatten."

26:1 Abimelek Sannolikast son eller sonson till Abimelek i 1 Mos 20:2.

26:20 Esek betyder "gräl".

26:21 Sitna betyder "strid".

26:22 Rehobot betyder "utrymme".

³³Och han kallade den Shiba. Därför heter staden Beer-Sheba än i dag.

21:31.

Esaus hustrur

³⁴När Esau var fyrtio år tog han till hustrur Judit, dotter till hetiten Beeri, och Basemat, dotter till hetiten Elon.

28:8-9, 36:2.

³⁵Men de blev en hjärtesorg för Isak och Rebecka.

Isak välsignar Jakob

27¹När Isak hade blivit gammal och hans ögon var så svaga att han inte kunde se, kallade han till sig sin äldste son Esau och sade till honom: "Min son." Han svarade honom: "Här är jag."

²Då sade han: "Jag är gammal och vet inte när jag skall dö.

³Tag därför dina jaktredskap, ditt koger och din båg, och gå ut i markerna och skjut något vilt åt mig.

⁴Laga sedan till en välsmakande rätt åt mig, en som jag tycker om, och bär in den till mig så att jag får äta och sedan välsigna dig innan jag dör."

⁵Rebecka hörde vad Isak sade till sin son Esau. När Esau gick ut i markerna för att skjuta något vilt att ta hem,

⁶sade Rebecka till sin son Jakob: "Lyssna! Jag hörde din far säga till din bror Esau:

⁷Skaffa något vilt och laga till åt mig en välsmakande rätt, som jag kan äta. Sedan skall jag välsigna dig inför HERREN innan jag dör.

⁸Hör nu på mig, min son, och gör som jag säger.

⁹Gå till hjorden och hämta två fina killingar, så skall jag laga till en välsmakande rätt av dem åt din far, en som han tycker om.

¹⁰Den skall du bära in till din far så att han får äta den och sedan välsigna dig innan han dör."

¹¹Men Jakob sade till sin mor Rebecka: "Min bror Esau är ju hårig, och jag är slät.

25:25.

¹²Tänk om far rör vid mig. Då blir jag en bedragare i hans ögon och drar förbannelse över mig i stället för välsignelse."

¹³Men hans mor sade till honom: "Den förbannelsen skall komma över mig, min son. Hör bara vad jag säger och gå och hämta killingarna åt mig."

¹⁴Han gick då och hämtade dem och förde dem till sin mor, och hon lagade till en välsmakande rätt, en som hans far tyckte om.

¹⁵Sedan tog Rebecka fram sin äldste son Esaus högtidskläder, som hon hade inne hos sig, och satte dem på sin yngste son Jakob.

¹⁶Med skinnen från killingarna täckte hon över hans händer och den bara delen av hans hals.

¹⁷Sedan gav hon sin son Jakob den välsmakande rätten och brödet som hon hade gjort i ordning.

¹⁸Han gick in till sin far och sade: "Far." Han svarade: "Vad vill du? Vem är du, min son?"

¹⁹Jakob sade till sin far: "Jag är Esau, din förstfödde. Jag har gjort som du sade till mig. Sätt dig upp och åt av mitt villebråd, så att du kan välsigna mig."

²⁰Men Isak sade till sin son: "Hur har du kunnat finna det så snart, min son?" Han svarade: "HERREN, din Gud, sände det i min väg."

²¹Då sade Isak till Jakob: "Kom hit, min son, och låt mig få röra vid dig och känna om du är min son Esau eller inte."

²²Jakob gick då fram till sin fader Isak, och han rörde vid honom och sade: "Rösten är Jakobs, men händerna är Esaus."

²³Han kände inte igen honom, för händerna var håriga som hans bror Esaus händer. Han tänkte nu välsigna honom,

27:16.

²⁴men så frågade han: "Är du verkligen min son Esau?" Han svarade: "Ja."

²⁵Då sade han: "Bär hit maten, min son, så att jag kan äta av villebrådet och välsigna dig." Jakob bar fram den till honom och han åt. Och han räckte honom vin och han drack.

²⁶Sedan sade hans fader Isak till honom: "Kom hit och kyss mig, min son."

²⁷När han då gick fram och kysste honom, kände han lukten av hans kläder och välsignade honom. Han sade: "Doften av min son är lik doften från en mark som HERREN har välsignat.

Hebr 11:20.

²⁸Gud skall ge dig av himlens dagg och av jordens fruktbart, säd och vin i riklig mängd.

²⁹Folk skall tjäna dig och folkslag falla ner för dig. Var en herre över dina bröder. Din mors söner skall falla ner för dig. Förbannad vare den som förbannar dig och välsignad den som välsignar dig!"

12:3, 25:23, 4 Mos 24:9.

Esau ber om Isaks välsignelse

³⁰När Isak hade givit Jakob sin välsignelse och Jakob just hade gått ut från honom, kom hans bror Esau hem från jakten.

³¹Också han lagade till en välsmakande rätt och bar in den till sin far och sade: "Nu kan far sätta sig upp och äta av sin sons villebråd och sedan välsigna honom."

³²Hans fader Isak frågade honom: "Vem är du?" Han svarade: "Jag är Esau, din förstfödde."

25:25,

27:18.

³³Då blev Isak mycket förskräckt och sade: "Vem var då den jägare som bar in sitt villebråd till mig? Jag åt av allt innan du kom och jag välsignade honom. Välsignad skall han också vara."

³⁴När Esau hörde vad hans far berättade, ropade han högt och bittert: "Far, välsigna också mig!"

Hebr 12:17.

³⁵Men han svarade: "Din bror kom med svek och tog din välsignelse."

³⁶Då sade Esau: "Heter han inte Jakob! Och nu har han bedragit mig två gånger! Min förstfödslo rätt

har han tagit och nu har han också tagit min välsignelse." Och han frågade: "Har du då ingen välsignelse kvar för mig?"

25:26, 31-34.

³⁷Isak sade då till Esau: "Se, jag har satt honom till herre över dig, och alla hans bröder har jag gett till tjänare åt honom, och med säd och vin har jag försett honom. Vad skall jag då göra för dig, min son?"

³⁸Esau sade till sin far: "Var det den enda välsignelse du hade, far? Välsigna också mig, far!" Och han började storgråta.

³⁹Då svarade hans fader Isak honom: "Se, fjärran från jordens fruktbart skall din boning vara och utan dagg från himlen där ovan.

⁴⁰Av ditt svärd skall du leva och din bror skall du tjäna. Men när du blir bångstyrig skall du slita hans ok från din nacke."

Jakob flyr till Haran

⁴¹Esau fylldes av hat mot Jakob på grund av den välsignelse som hans far hade givit Jakob. Han sade till sig själv: "Snart kommer den tid då vi skall sörja vår far. Då skall jag döda min bror Jakob."

32:3-11.

⁴²När man berättade för Rebecka vad hennes äldre son Esau hade sagt, sände hon bud efter sin yngre son Jakob och sade till honom: "Din bror Esau tänker hämnas på dig och döda dig.

⁴³Och nu, min son, lyssna på mig! Fly till min bror Laban i Haran

24:29.

⁴⁴och stanna hos honom en tid, till dess din brors förbittring har lagt sig.

⁴⁵När din bror inte längre är förbittrad på dig och han har glömt vad du gjort mot honom, då skall jag sända bud och hämta dig därifrån. Varför skulle jag mista er båda på en och samma dag?"

⁴⁶Sedan sade Rebecka till Isak: "Jag är trött på livet för de hetitiska kvinnornas skull. Om Jakob tar sig en hustru bland landets kvinnor, en hetitiska som dessa, varför skulle jag då leva?"

26:34-35.

28¹Då kallade Isak till sig Jakob och välsignade honom och sade till honom: "Du skall inte ta någon av Kanaans döttrar till hustru.

24:3.

²Stå upp och bege dig till Paddan-Aram, till din morfar Betuels hus, och tag dig en hustru därifrån, någon av döttrarna till din morbror Laban.

25:20.

³Gud den Allsmäktige skall välsigna dig och göra dig fruktsam och föröka dig, så att du blir många folk.

⁴Han skall ge Abrahams välsignelse åt dig och dina efterkommande, så att du får inta det land som Gud har gett åt Abraham, det land där du nu bor som främling."

12:7, 15:7.

28:19 Betel betyder "Guds hus".

⁵Så sände Isak i väg Jakob och han begav sig till Paddan-Aram, till arameen Laban, Betuels son, som var bror till Rebecka, Jakobs och Esaus mor.

27:43, Hos 12:13.

Esau tar sig ännu en hustru

⁶Esau såg att Isak hade välsignat Jakob och sänt honom till Paddan-Aram för att hämta en hustru därifrån. Han hade ju välsignat honom och befallt honom att inte ta någon av Kanaans döttrar till hustru.

⁷Och Jakob hade lytt sin far och mor och begett sig till Paddan-Aram.

⁸Då förstod Esau att hans fader Isak inte tyckte om kananeiskorna.

⁹Därför begav han sig till Ismael och tog Mahalat till hustru utöver de hustrur han redan hade. Hon var dotter till Ismael, Abrahams son, och syster till Nebajot.

26:34, 36:3.

Jakobs dröm i Betel

¹⁰Jakob lämnade Beer-Sheba och begav sig mot Haran.

26:23, 33, 27:43.

¹¹Han kom till en plats där han måste stanna över natten, ty solen hade gått ner. Och han tog en av stenarna på platsen för att ha under huvudet och lade sig att sova.

¹²Då hade han en dröm. Han såg en stege vara rest på jorden. Den nådde ända upp till himlen och Guds änglar steg upp och ner på den.

Joh 1:51.

¹³Och se, HERREN stod ovanför den och sade: "Jag är HERREN, din fader Abrahams Gud och Isaks Gud. Det land där du ligger skall jag ge åt dig och dina efterkommande.

12:7, 2 Mos 6:4.

¹⁴Din avkomma skall bli som stoftet på jorden och du skall utbreda dig åt väster och öster, norr och söder, och genom dig och din avkomma skall alla folkslag på jorden bli välsignade.

12:3, 18:18, 22:17-18, 26:4, Gal 3:16.

¹⁵Och se, jag är med dig och skall bevara dig vart du än går, och jag skall föra dig tillbaka till detta land. Jag skall inte överge dig intill dess att jag har gjort vad jag har lovat dig."

31:13, 5 Mos 7:9, 31:6, 8, Jes 43:2.

¹⁶När Jakob vaknade upp ur sömnen, sade han: "HERREN är verkligen på denna plats och jag visste det inte."

¹⁷Han greps av fruktan och sade: "Hur helig är inte denna plats! Det måste vara Guds boning, ja, här är himlens port."

2 Mos 3:5.

¹⁸Tidigt på morgonen steg Jakob upp, och han tog stenen som han hade vilat sig mot och reste den till en stod och göt olja över den.

¹⁹Och han kallade platsen Betel. Tidigare hette denna stad Lus.

35:6, 15, 48:3.

²⁰Jakob gav ett löfte och sade: "Om Gud är med mig och bevarar mig under den resa som jag nu

gör och ger mig bröd att äta och kläder att ta på mig,

²¹Och jag kommer tillbaka till min fars hus i frid, då skall HERREN vara min Gud.

²²Och stenen som jag har rest till en stod skall bli ett Guds hus, och av allt som du ger mig skall jag ge dig tionde.”

35:7, 3 Mos 27:30, 32.

Jakob kommer till Laban

29¹Sedan fortsatte Jakob sin färd till Österlandet.

²Där fick han se en brunn på fältet och vid den låg tre fårhjordar, ty ur den brunnen brukade man ge hjordarna vatten. Stenen som låg över brunnens öppning var stor.

2 Mos 2:15-19.

³Därför brukade man först samla alla hjordarna där och sedan vältra bort stenen från öppningen till brunnen och ge fåren vatten. Därefter lade man tillbaka stenen på sin plats över brunnens öppning.

⁴Jakob frågade männen: ”Mina bröder, varifrån är ni?” De svarade: ”Vi är från Haran.”

⁵Då sade han till dem: ”Känner ni Laban, Nahors son?” ”Ja”, svarade de.

24:24, 29.

⁶Han frågade dem vidare: ”Står det väl till med honom?” De svarade: ”Ja. Se, där kommer hans dotter Rakel med fåren.”

⁷Jakob sade: ”Det är ju ännu full dag och det är inte tid än att samla in boskapen. Ge fåren vatten och för dem ut på bete igen.”

⁸Men de svarade: ”Vi kan inte göra det förrän alla hjordarna har samlats och man har vältrat bort stenen från brunnens öppning. Då ger vi fåren vatten.”

⁹Medan han talade med dem kom Rakel dit med sin fars får, ty hon brukade vakta dem.

¹⁰När Jakob fick se sin morbror Labans dotter Rakel komma med Labans får, gick han fram och vältrade bort stenen från öppningen till brunnen och gav sin morbror Labans får vatten.

2 Mos 2:17.

¹¹Jakob kysste Rakel och brast i gråt.

¹²Han berättade för Rakel att han var hennes fars släkting och att han var Rebeckas son. Då sprang hon i väg och berättade detta för sin far.

¹³När Laban fick höra om sin systerson Jakob skyndade han sig emot honom, tog honom i famn och kysste honom och förde honom in i sitt hus. Jakob berättade för Laban allt som hade hänt honom.

¹⁴Och Laban sade till honom: ”Du är verkligen av samma kött och blod som jag!” Så stannade han hos honom en månad.

Jakob tar tjänst hos Laban

¹⁵Laban sade till Jakob: ”Du är ju min släkting. Skall du arbeta åt mig för ingenting? Säg mig vad du vill ha i lön.”

¹⁶Laban hade två döttrar. Den äldre hette Lea och den yngre Rakel.

¹⁷Leas ögon var matta, men Rakel var välväxt och vacker att se på.

¹⁸Och Jakob älskade Rakel. Därför sade han: ”Jag vill arbeta åt dig i sju år för Rakel, din yngre dotter.”

¹⁹Laban svarade: ”Det är bättre att jag ger henne till dig än till någon annan. Stanna kvar hos mig.”

²⁰Så arbetade Jakob i sju år för Rakel, men för honom var det bara som några dagar eftersom han älskade henne.

Hos 12:12.

²¹När tiden hade gått sade Jakob till Laban: ”Ge mig min hustru, för nu är tiden inne. Låt mig gå in till henne.”

²²Då samlade Laban allt folket på orten och ordnade en fest.

²³Men när kvällen kom tog han sin dotter Lea och förde henne till honom, och han gick in till henne.

²⁴Och Laban gav sin slavinna Silpa till tjänsteflicka åt sin dotter Lea.

²⁵På morgonen fick Jakob se att det var Lea. Då sade han till Laban: ”Vad har du gjort mot mig? Var det inte för Rakel jag arbetade hos dig? Varför har du bedragit mig?”

²⁶Laban svarade: ”Här på orten brukar man inte ge bort den yngre före den äldre.

²⁷Fullfölj nu Leas bröllopsvecka. Sedan skall vi ge dig den andra också mot att du arbetar åt mig i sju år till.”

31:41, Dom 14:12, 17.

²⁸Jakob gick med på detta och fullföljde hennes bröllopsvecka. Sedan gav han honom sin dotter Rakel till hustru.

²⁹Och Laban gav sin slavinna Bilha till tjänsteflicka åt sin dotter Rakel.

³⁰Så gick Jakob in till Rakel också, och han älskade Rakel mer än Lea. Sedan arbetade han hos honom i sju år till.

Jakobs barn

³¹Men när HERREN såg att Lea var försmädd, gjorde han henne fruktsam medan Rakel var ofruktsam.

20:18.

³²Lea blev havande och födde en son som hon gav namnet Ruben,* ty hon sade: ”HERREN har sett mitt lidande. Nu kommer min man att älska mig.”

³³Och hon blev åter havande och födde en son. Då sade hon: ”HERREN har hört att jag är försmädd. Därför har han gett mig denne också.” Och hon gav honom namnet Simeon.*

29:32 *Ruben* Hebr. ”se, en son”, snarlikt ett hebreiskt ord för ”han har sett mitt lidande”.

29:33 *Simeon* anknyter till det hebreiska ordet för ”höra”.

³⁴Hon blev havande på nytt och födde en son. Då sade hon: "Nu skall väl ändå min man hålla sig till mig. Jag har ju fött tre söner åt honom." Därför fick han heta Levi.*

³⁵Ännu en gång blev hon havande och födde en son. Då sade hon: "Nu vill jag tacka HERREN." Därför gav hon honom namnet Juda.* Sedan slutade hon upp att föda.

49:8, Matt 1:2, Luk 3:33.

30¹När Rakel såg att hon inte födde några barn åt Jakob, blev hon avundsjuk på sin syster och sade till Jakob: "Skaffa mig barn, annars dör jag."

²Då blev Jakob arg på Rakel och svarade: "Kan jag ersätta Gud, som har hindrat dig att få barn?"

20:18, 29:31, 2 Kung 5:7.

³Hon sade: "Se, där är min slavinna Bilha. Gå in till henne, så att hon får föda barn åt mig och jag får avkomma genom henne."

16:2.

⁴Så gav hon honom sin slavinna Bilha till hustru, och Jakob gick in till henne.

⁵Bilha blev havande och födde en son åt Jakob.

⁶Då sade Rakel: "Gud har skaffat mig rätt. Han har hört min röst och gett mig en son." Därför gav hon honom namnet Dan.*

⁷Och Bilha, Rakels slavinna, blev åter havande och födde en andra son åt Jakob.

⁸Då sade Rakel: "Guds strider har jag stridit med min syster och vunnit seger." Och hon gav honom namnet Naftali.*

⁹När Lea såg att hon hade slutat föda barn, tog hon sin slavinna Silpa och gav henne till hustru åt Jakob.

¹⁰Och Silpa, Leas slavinna, födde en son åt Jakob.

¹¹Då sade Lea: "Till lycka." Och hon gav honom namnet Gad.*

¹²Leas slavinna Silpa födde en andra son åt Jakob.

¹³Då sade Lea: "Jag är lycklig. Ja, unga kvinnor skall prisa mig lycklig." Och hon gav honom namnet Aser.*

Luk 1:48.

¹⁴Men en gång under veteskrörden gick Ruben ut på marken och fann kärleksäpplen som han bar till sin mor Lea. Då sade Rakel till Lea: "Ge mig av din sons kärleksäpplen."

¹⁵Men hon svarade henne: "Är det inte nog att du har tagit min man? Vill du ta min sons kärleksäpplen också?" Rakel sade: "Han får ligga med dig i natt om jag får din sons kärleksäpplen."

¹⁶När Jakob kom hem från marken på kvällen, gick Lea och mötte honom och sade: "Du skall gå in till

mig, för jag har gett min sons kärleksäpplen som lön för dig." Så låg han med henne den natten.

¹⁷Gud hörde Lea, och hon blev havande och födde en femte son åt Jakob.

29:32-35.

¹⁸Då sade Lea: "Gud har gett mig lön för att jag gav min slavinna åt min man." Och hon gav honom namnet Isaskar.*

¹⁹Lea blev åter havande och födde en sjätte son åt Jakob.

²⁰Då sade hon: "Gud har gett mig en god gåva. Nu skall min man bo hos mig, eftersom jag har fött sex söner åt honom." Och hon gav honom namnet Sebulon.*

²¹Därefter födde hon en dotter och gav henne namnet Dina.

²²Men Gud tänkte på Rakel. Gud hörde henne och gjorde henne fruktsam.

1 Sam 1:19-20.

²³Och hon blev havande och födde en son. Då sade hon: "Gud har tagit bort min skam."

²⁴Och hon gav honom namnet Josef* och sade: "HERREN skall ge mig ännu en son."

Jakobs avtal med Laban

²⁵När Rakel hade fött Josef, sade Jakob till Laban: "Låt mig fara. Jag vill bege mig hem till min bygd och till mitt land."

²⁶Ge mig mina hustrur och mina barn som jag har arbetat hos dig för och låt mig fara hem. Du vet ju själv hur jag har arbetat åt dig."

29:18, 27, 31:38, 41.

²⁷Laban svarade honom: "Låt mig finna nåd för dina ögon. Genom spåtecken förstår jag att HERREN har välsignat mig för din skull."

39:5.

²⁸Han tillade: "Bestäm vad du vill ha i lön av mig, så skall jag ge dig det."

²⁹Jakob sade till honom: "Du vet själv hur jag har arbetat åt dig och vad det har blivit av din boskap hos mig."

³⁰Det lilla du hade innan jag kom har förökats sig och blivit mycket, eftersom HERREN har välsignat dig var jag än gått fram. Men när skall jag få göra något för mitt eget hus?"

³¹Han svarade: "Vad skall jag ge dig?" Jakob sade: "Du skall inte ge mig något alls. Om du gör mig till viljes i det jag nu säger skall jag fortsätta att vara herde för din hjord och vakta den."

³²Jag vill gå igenom hela din hjord i dag och ur den skilja ut alla spräckliga och brokiga djur, alla mörka djur bland lammerna och dem som är brokiga och spräckliga bland getterna. Det skall vara min lön.

29:34 *Levi* anknyter till det hebreiska ordet för "hålla sig till".

29:35 *Juda* anknyter till det hebreiska ordet för "tacka".

30:6 *Dan* anknyter till det hebreiska ordet för "skaffa rätt".

30:8 *Naftali* betyder "min strid".

30:11 *Gad* betyder "lycka".

30:13 *Aser* betyder "lycklig".

30:18 *Isaskar* anknyter till det hebreiska ordet för "lön".

30:20 *Sebulon* anknyter till de hebreiska orden för "gåva" och "bo hos".

30:24 *Josef* anknyter till de hebreiska orden för "ta bort" och "ge ytterligare".

³³När du senare kommer för att med egna ögon se vad som har blivit min lön, då skall min rättfärdighet vara mitt vittne. Alla getter hos mig som inte är spräckliga eller brokiga och alla lamm som inte är mörka skall räknas som stulna.”

³⁴”Det är bra”, sade Laban. ”Det får bli som du har sagt.”

³⁵Samma dag skilde Laban ut de strimmiga och brokiga bockarna och alla spräckliga och brokiga hongetter, alla som det fanns något vitt på, och alla lamm som var mörka. Dessa lämnade han i sina söners vård.

³⁶Han lät ett avstånd av tre dagsresor vara mellan sig och Jakob. Och Jakob fick sedan vakta Labans övriga hjord.

³⁷Men Jakob tog färskä källor av poppel, mandelträd och lönn och gjorde vita ränder på dem genom att skala av barken så att det vita på källorna syntes.

³⁸Sedan lade han källorna som han skalat i rännorna eller vattenhoarna, så att djuren hade dem framför sig när hjordarna kom för att dricka. De brukade para sig när de kom för att dricka.

³⁹När djuren parade sig vid källorna blev djurens avkomma strimmig, spräcklig och brokig.

⁴⁰Sedan förde Jakob lammen åt sidan och ordnade de övriga djuren så att de vände huvudena mot det strimmiga och mot allt det mörka i Labans hjord. Så skaffade han sig egna hjordar som han inte blandade med Labans hjord.

⁴¹Så ofta de kraftiga djuren skulle para sig, lade Jakob källorna framför djurens ögon i rännorna, så att de parade sig vid källorna.

⁴²Men när det var svaga djur, lade han inte dit dem. På det sättet fick Laban de svaga djuren och Jakob de kraftiga.

⁴³Och Jakob blev mycket rik. Han fick mycket småboskap och dessutom slavinor och slavar, kameler och åsnor.

12:16, 13:2, 24:35, 26:13-14, Ords 10:22.

Jakob flyr från Laban

31 ¹Jakob fick höra hur Labans söner sade: ”Jakob har tagit allt vad vår far ägde. Av det som tillhörde vår far har han skaffat sig hela denna rikedom.”

²Jakob märkte också att Laban inte såg på honom med samma ögon som förut.

³Då sade HERREN till Jakob: ”Vänd tillbaka till dina fäders land och till din släkt. Jag är med dig.” ^{28:15.}

⁴Och Jakob sände bud efter Rakel och Lea och bad dem komma ut på marken till hans hjord,

⁵och han sade till dem: ”Jag märker att er far inte ser på mig med samma ögon som förut, men min fars Gud har varit med mig.

⁶Ni vet själva att jag har tjänat er far med all min kraft.

⁷Ändå har er far lurat mig och ändrat min lön tio gånger, men Gud har inte tillåtit honom att göra mig något ont.

29:25, 31:29, 41-42, Ps 105:14.

⁸När han sade: De spräckliga skall vara din lön, då fick hela hjorden spräcklig avkomma. Och när han sade: De strimmiga skall vara din lön, då fick hela hjorden strimmig avkomma.

30:32-33.

⁹Så har Gud tagit er fars boskap och gett den åt mig.

¹⁰När parningstiden för småboskapen kom hade jag en dröm. Jag lyfte min blick och fick se att hannarna, som betäckte småboskapen, var strimmiga, spräckliga och fläckiga.

¹¹Och Guds ängel sade till mig i drömmen: Jakob! Jag svarade: Här är jag.

¹²Då sade han: Lyft blicken och se hur alla hannar som betäcker småboskapen är strimmiga, spräckliga och fläckiga. Jag har sett allt som Laban gör mot dig.

¹³Jag är Betels Gud. Det var där du smorde en minnessten och gav mig ett löfte. Bryt nu upp och drag ut ur detta land och vänd tillbaka till ditt fosterland.”

28:13-19.

¹⁴Då sade Rakel och Lea: ”Har vi kvar någon lott eller arvedel i vår fars egendom?

¹⁵Var vi inte som främlingar för honom när han sålde oss? Sedan har han också gjort slut på det han fick i betalning för oss.

¹⁶Ja, hela den rikedom som Gud har tagit från vår far tillhör oss och våra barn. Gör därför allt vad Gud har sagt till dig.”

¹⁷Jakob bröt så upp och satte sina barn och hustrur på kamelerna

¹⁸och tog med sig all boskap och all egendom som han hade samlat, den boskap han ägde och hade skaffat sig i Paddan-Aram, och begav sig till sin fader Isak i Kanaans land.

¹⁹Men Laban hade gått för att klippa sina får. Då stal Rakel sin fars husgudar.

31:34, 35:2, Dom 17:5, 18:14, 17, 1 Sam 19:13, Hos 3:4.

²⁰Och Jakob smög sig i väg från arameen Laban utan att låta honom märka att han tänkte fly.

²¹Han bröt upp och flydde med allt han hade och gick över floden¹ och ställde sin färd mot Gileads berg.

31:47.

Laban förföljer Jakob

²²På tredje dagen fick Laban veta att Jakob hade flytt.

²³Då tog han med sig sina bröder och satte efter honom, och efter sju dagar hann han upp honom i Gileads bergsbygd.

²⁴Men Gud kom till arameen Laban i en dröm om natten och sade till honom: ”Akta dig för att säga något mot Jakob, gott eller ont.”

20:3, 6.

²⁵När Laban hann upp Jakob, hade denne slagit läger på berget. Också Laban och hans män slog läger på Gileads berg.

²⁶Då sade Laban till Jakob: ”Vad har du gjort? Du smög dig i väg från mig och förde bort mina döttrar liksom fångar tagna med svärd.

²⁷Varför flydde du i hemlighet och rymde från mig? Eftersom du inte lät mig veta något, kunde jag inte sända i väg dig med jubel och sång, med pukor och harpor.

²⁸Du unnade mig inte ens att kyssa mina barnbarn och mina döttrar. Du har handlat som en dåre.

²⁹Det står i min makt att göra er illa, men er fars Gud sade till mig i natt: Akta dig för att säga något mot Jakob, gott eller ont.

31:24, 42, 53.

³⁰Nu gav du dig i väg därför att du längtade hem så mycket, men varför stal du mina gudar?”

31:19.

³¹Jakob svarade Laban: ”Jag var rädd för dig, för jag tänkte att du skulle ta dina döttrar från mig med våld.

³²Men den som du hittar dina gudar hos skall inte få behålla livet. I våra släktingars närvaro får du se efter om jag har något hos mig som är ditt. Tag det i så fall!” Jakob visste inte att Rakel hade stulit dem.

³³Laban gick då in i Jakobs tält och sedan in i Leas tält och in i de båda slavinnornas tält, men han fann inget. När han hade kommit ut ur Leas tält gick han in i Rakels tält.

³⁴Men Rakel hade tagit husgudarna och lagt dem i kamelsadeln och satt sig på dem. Laban sökte igenom hela tältet utan att finna dem.

³⁵Hon sade till sin far: ”Bli inte arg på mig, herre, för att jag inte kan stiga upp för dig. Jag har det på kvinnors vis.” Så sökte han efter husgudarna men kunde inte finna dem.

³⁶Jakob blev arg och kom i gräl med Laban och sade till honom: ”Vad har jag gjort för illa eller syndat, eftersom du förföljer mig så våldsamt?

³⁷Nu har du letat igenom allt jag äger. Vad har du då funnit som tillhör dig? Lägg fram det inför både mina och dina släktingar här så att de får döma mellan oss båda.

³⁸I tjugo år har jag varit hos dig. Dina tackor och getter har inte fått missfall och av baggarne i din hjord har jag inte ätit.

³⁹Inget ihjälrivet djur förde jag till dig. Jag var tvungen att själv ersätta det. Du krävde ersättning av mig för det stulna, antingen det stulits på dagen eller på natten.

⁴⁰Så hade jag det. Om dagen plågades jag av hetta och om natten av köld, och sömnen vek ifrån mig.

⁴¹I tjugo år har jag varit hos dig. Jag har tjänat dig i fjorton år för dina båda döttrar och i sex år för din boskap, men du har ändrat min lön tio gånger.

29:18, 27, 30, 31:7.

⁴²Om inte min fars Gud hade varit med mig – Abrahams Gud som också Isak fruktar – så hade du

säkert låtit mig fara med tomma händer. Men Gud såg mitt lidande och min möda, och han fällde domen i natt.”

31:24, 29.

Jakob och Laban försonas

⁴³Laban svarade Jakob: ”Döttrarna är mina döttrar, barnen är mina barn och hjordarna är mina hjordar. Allt som du ser är mitt. Vad skulle jag väl kunna göra mot mina döttrar eller mot barnen som de har fött?

⁴⁴Kom nu och lät oss sluta förbund med varandra. Det skall vara vittne mellan mig och dig.”

⁴⁵Då tog Jakob en sten och reste den till en stod.

⁴⁶Sedan sade han till sitt folk: ”Samla ihop sten.” Då tog de stenar och gjorde ett röse och höll en måltid där på röset.

⁴⁷Laban kallade det Jegar-Sahaduta, men Jakob kallade det Galed.*

⁴⁸Och Laban sade: ”Detta röse skall i dag vara vittne mellan mig och dig.” Det var så det fick namnet Galed.

Jos 22:27, 24:27.

⁴⁹Men det kallades också Mispä,* ty han sade: ”HERREN skall vara en väktare mellan mig och dig, när vi inte längre ser varandra.

⁵⁰Om du behandlar mina döttrar illa eller tar andra hustrur vid sidan av mina döttrar, skall du komma ihåg att Gud är vittne mellan mig och dig, även om ingen människa är närvarande.”

1 Sam 12:5, 6, Jer 42:5.

⁵¹Laban sade vidare till Jakob: ”Se detta röse och se denna stod som jag rest mellan mig och dig.

⁵²Detta röse skall vara ett vittne, och stoden skall vara ett vittne, att jag inte skall fara till dig förbi detta röse och att inte heller du skall fara till mig förbi detta röse och förbi denna stod med onda avsikter.

⁵³Abrahams och Nahors Gud, han som var deras faders Gud, skall vara domare mellan oss.” Och Jakob svor eden vid honom som hans fader Isak fruktade.

31:42, 28:13.

⁵⁴Sedan offrade Jakob slaktoffer på berget och bjöd in sina släktingar till en måltid. De åt och stannade på berget över natten.

⁵⁵På morgonen steg Laban upp tidigt, och när han hade kysst sina barnbarn och sina döttrar och väl-signat dem, gav han sig i väg och återvände hem.

Jakob förbereder mötet med Esau

32¹Och Jakob fortsatte sin färd. Då mötte Guds änglar honom.

48:16, Ps 34:8.

²När han såg dem sade han: ”Detta är Guds skara.” Och han kallade platsen Mahanajim.*

³Jakob skickade budbärare framför sig till sin bror Esau i Seirs land på Edoms mark,

31:47 Jegar-Sahaduta ... Galed Jegar-Sahaduta är arameiska och Galed hebreiska. Orden betyder ”edsröse”.

31:49 Mispä betyder ”vaktplats”.

32:2 Mahanajim betyder ”två skaror”.

⁴och han befallde dem: "Så här skall ni säga till min herre Esau: Din tjänare Jakob hälsar: Jag har bott hos Laban och dröjt kvar där ända tills nu.

⁵Jag har oxar, åsnor, får, tjänare och tjänarinnor, och nu sänder jag bud för att låta min herre veta det, så att jag kan finna nåd för dina ögon." ^{30:43}

⁶När budbärarna kom tillbaka till Jakob sade de: "Vi träffade din bror Esau och han kommer emot dig med fyrahundra man."

⁷Jakob blev mycket förskräckt och greps av ångest. Han delade upp sitt folk och fåren, nötboskapen och kamelerna i två skaror

⁸och sade: "Om Esau överfaller den ena skaran och slår den, så kan den andra komma undan."

⁹Och Jakob bad: "HERRE, min fader Abrahams Gud och min fader Isaks Gud, HERRE, du som sade till mig: Vänd tillbaka till ditt land och till din släkt så skall jag göra dig gott." ^{31:3, 13, 42}

¹⁰Jag är inte värdig all den nåd och trofasthet som du har visat din tjänare. När jag gick över denna Jordan hade jag inte mer än min stav, och nu har jag blivit två skaror." ^{18:27, 2 Sam 7:18, Matt 8:8}

¹¹Rädda mig undan min bror Esaus hand, för jag är rädd att han kommer och dödar mig, ja, också mödrar och barn.

¹²Du har själv sagt: Jag skall göra dig mycket gott och låta dina efterkommande bli som havets sand, omöjliga att räkna." ^{12:2, 22:17, 28:14}

¹³Jakob stannade där den natten. Av sina hjordar tog han ut gåvor till sin bror Esau:

¹⁴tvåhundra getter och tjugo bockar, tvåhundra tackor och tjugo baggar,

¹⁵trettio kamelston som gav di, tillsammans med deras föl, fyrtio kor och tio tjurar samt tjugo åsnor med tio föl.

¹⁶Han lämnade dem i sina tjänares hand, var hjord för sig, och sade: "Gå framför mig och håll ett avstånd mellan hjordarna."

¹⁷Sedan befallde han den som gick först: "När min bror Esau möter dig och frågar: Vem tillhör du och vart går du, och vem tillhör djuren som du driver framför dig?"

¹⁸då skall du svara: De tillhör din tjänare Jakob. Det är en gåva som han skickar till sin herre Esau, och själv kommer han efter oss."

¹⁹Han befallde också den andre och den tredje och alla de andra som drev hjordarna: "Som jag har sagt er skall ni säga till Esau, när ni kommer fram till honom.

²⁰Ni skall också säga: Se, din tjänare Jakob kommer efter oss." Ty han tänkte: "Jag vill beveka honom med de gåvor som kommer före mig. Sedan kommer jag själv inför hans ansikte. Kanske tar han då emot mig väl."

²¹Så kom gåvorna före honom, medan han själv stannade i lägret den natten.

Jakob kämpar vid Jabbok

²²Men Jakob steg upp samma natt och tog sina båda hustrur och sina båda slavinnor och sina elva söner och gick över Jabboks vadställe.

²³Han tog dem och förde dem över bäcken tillsammans med allt annat han ägde.

²⁴Och Jakob blev ensam kvar. Då brottades en man med honom ända till dess morgenrodnaden kom." ^{Hos 12:3-4}

²⁵När han såg att han inte kunde övervinna Jakob, slog han honom på höftleden, så att höften gick ur led medan han brottades med honom.

²⁶Och han sade: "Släpp mig, ty morgenrodnaden har gått upp." Men Jakob svarade: "Jag släpper dig inte förrän du välsignar mig."

²⁷Då sade han till honom: "Vad är ditt namn?" Han svarade: "Jakob".

²⁸Han sade: "Du skall inte längre heta Jakob utan Israel,* ty du har kämpat med Gud och med människor och segrat." ^{35:10, 1 Kung 18:31, Hos 12:3-4}

²⁹Och Jakob frågade: "Låt mig få veta ditt namn." Han svarade: "Varför frågar du efter mitt namn?" Och han välsignade honom där." ^{2 Mos 3:13, Dom 13:17-18}

³⁰Jakob kallade platsen Peniel,* ty han tänkte: "Jag har sett Gud ansikte mot ansikte, och ändå har mitt liv skonats." ^{16:13, 2 Mos 20:19, 33:20, 5 Mos 5:24, Dom 6:22-23, 13:22, Ps 42:6}

³¹När han hade kommit förbi Penuel såg han solen gå upp. Och han haltade på höften.

³²Därför äter Israels barn än i dag inte höftsenan som ligger på höftleden, eftersom han slog Jakob på höftleden, på höftsenan.

Jakob möter Esau

33¹Jakob lyfte blicken och fick se Esau komma med fyrahundra man. Då fördelade han sina barn på Lea och Rakel och de båda slavinnorna." ^{32:6}

²Han lät slavinnorna med deras barn gå främst, Lea med hennes barn efter dem och Rakel med Josef sist.

³Själv gick han framför dem och bugade sig sju gånger ner till jorden, innan han kom fram till sin bror.

⁴Men Esau sprang emot honom och tog honom i famn, föll honom om halsen och kysste honom. Och de grät.

⁵När Esau fick se kvinnorna och barnen sade han: "Vilka är de här som du har med dig?" Han svarade: "Det är barnen som Gud har gett din tjänare." ^{48:9}

⁶Sedan gick slavinnorna fram med sina barn och bugade sig.

32:28 Israel betyder "han kämpar med Gud" (jfr. Hos 12:4f).

32:30 Peniel (även Penuel) betyder "Guds ansikte".

⁷Efter dem gick Lea fram med sina barn och bugade sig. Till sist gick Josef och Rakel fram och bugade sig.

⁸Esau frågade: "Vad menade du med hela den skara som jag mötte?" Han svarade: "Jag ville finna nåd för min herres ögon."

⁹Men Esau sade: "Jag har nog. Behåll det du har, min bror."

¹⁰"Nej, jag ber dig", svarade Jakob "om jag har funnit nåd för dina ögon så tag emot gåvan av mig, eftersom jag har fått se ditt ansikte. Det är som om jag såg Guds eget ansikte, när du tar emot mig så vänligt.

Ords 18:16, 21:14.

¹¹Tag emot gåvan som jag har sänt dig, för Gud har varit nådig mot mig, och jag har allt." Och han bad honom så enträget att Esau tog emot den.

¹²Och Esau sade: "Nu bryter vi upp och drar vidare. Jag går framför dig."

¹³Men Jakob svarade honom: "Min herre ser själv att barnen är små och att jag har får och kor med mig som ger di. Om man driver dem för hårt en enda dag så dör hela hjorden.

¹⁴Därför ber jag min herre att gå före sin tjänare, så kommer jag efter i den takt som boskapen framför mig klarar av och som barnen orkar med, tills jag kommer till min herre i Seir."

¹⁵Då sade Esau: "Låt mig lämna kvar en del av mitt folk hos dig." Men Jakob svarade: "Varför det? Låt mig bara finna nåd för min herres ögon."

¹⁶Samma dag vände Esau tillbaka och tog vägen till Seir.

¹⁷Men Jakob begav sig till Suckot och byggde sig där ett hus. Åt sin boskap gjorde han hyddor, och därför fick platsen namnet Suckot."

¹⁸Och Jakob kom på sin färd från Paddan-Aram välbekänt till staden Sikem i Kanaans land och slog läger utanför staden.

¹⁹Det jordstykke där han slog upp sitt tält köpte han för hundra kesitor av sönerna till Hamor, Sikems far.

Jos 24:32, Joh 4:5.

²⁰Och han byggde där ett altare och kallade det El-Elohe-Israel."

Våldtäkten mot Dina

34¹Men Dina, den dotter som Lea hade fött åt Jakob, gick ut för att träffa flickorna i landet.

30:21.

²Sikem som var son till hiveen Hamor, fursten i landet, fick se henne och tog henne till sig. Han låg med henne och förnedrade henne.

³Men hans hjärta fäste sig vid Jakobs dotter Dina. Han älskade flickan och talade vänligt med henne.

⁴Och Sikem sade till sin fader Hamor: "Skaffa mig den flickan till hustru."

⁵Jakob fick höra att hans dotter Dina hade blivit orenad, men eftersom hans söner var ute på marken med boskapen teg Jakob till dess de kom hem.

⁶Men Sikems fader Hamor gick ut till Jakob för att tala med honom.

⁷När Jakobs söner kom hem från marken och fick höra vad som hänt, kände de sorg och vrede över vad Sikem gjort. Att han hade legat med Jakobs dotter var en galenskap i Israel, något som inte fick ske.

5 Mos 22:21, 2 Sam 13:12.

⁸Men Hamor talade med dem och sade: "Min son Sikem har fäst sig vid er syster. Ge henne åt honom till hustru.

⁹Gift in er hos oss. Ge oss era döttrar så kan ni ta våra döttrar till hustrur.

¹⁰Slå er ner hos oss och landet skall ligga öppet för er. Bo här och flytta omkring och skaffa er ägodelar."

¹¹Och Sikem sade till hennes far och hennes bröder: "Låt mig finna nåd för era ögon. Det ni begär vill jag ge er.

¹²Begär av mig hur stor brudgåva och annan gåva som helst. Jag vill ge vad ni fordrar av mig. Ge mig bara flickan till hustru."

¹³Jakobs söner svarade Sikem och hans fader Hamor med list, eftersom han hade orenat deras syster Dina.

¹⁴De sade till dem: "Vi kan inte gå med på att ge vår syster åt en man som har förhud. Sådant håller vi för skamligt.

¹⁵Vi kan göra er till viljes bara på det villkoret att ni blir som vi och att alla män bland er låter omskära sig.

¹⁶Då skall vi ge våra döttrar åt er och själva ta era döttrar till hustrur. Vi skall då bo bland er och bli ett enda folk med er.

¹⁷Men om ni inte lyssnar till oss och inte låter er omskäras, kommer vi att ta vår syster och dra bort."

¹⁸Hamor och hans son Sikem tyckte att deras förslag lät bra.

¹⁹Och den unge mannen dröjde inte med att göra som de sade, ty han var kär i Jakobs dotter. Och han var mer ansedd i sin fars hus än någon annan.

²⁰Hamor och hans son Sikem gick till stadsporten och talade till männen i staden. De sade:

²¹"Dessa män är fredligt sinnade mot oss. Vi bör därför låta dem bo i landet och flytta omkring här. Landet har ju gott om utrymme för dem. Vi tar deras döttrar till hustrur åt oss och ger dem våra döttrar.

²²Men endast på ett villkor kommer männen att göra oss till viljes och bo bland oss och bli ett enda folk med oss: att alla män hos oss låter omskära sig liksom de själva är omskurna.

33:17 Suckot betyder "hyddor".

33:20 El-Elohe-Israel betyder "Israels Gud är Gud".

²³Då kommer deras boskap och egendom och alla deras dragdjur att tillhöra oss. Låt oss därför göra dem till viljes så att de bor kvar bland oss.”

²⁴Och folket lydde Hamor och hans son Sikem. Alla män, så många som bodde innanför stadsporten, lät omskära sig.

²⁵Men på tredje dagen, när männen var sjuka av sårén, tog Jakobs två söner Simeon och Levi, Dinas bröder, var sitt svärd och överföll oväntat staden och dödade alla som var av manligt kön. 49:5-6.

²⁶Också Hamor och hans son Sikem dödade de med svärd och tog med sig Dina ut ur Sikems hus och gav sig i väg.

²⁷Och Jakobs söner gick fram över de slagna och plundrade staden, därför att deras syster hade blivit orenad.

²⁸De tog deras får, nötboskap och åsnor, både det som fanns i staden och det som fanns ute på fälten.

²⁹Alla deras ägodelar och alla deras barn och kvinnor förde de bort som byte tillsammans med allt annat som fanns i husen.

³⁰Men Jakob sade till Simeon och Levi: ”Ni har dragit olycka över mig och gjort mig förhatlig för dem som bor i landet, kananeerna och perisseerna. Mitt folk är bara en liten skara. De kommer nu att gå samman mot mig och slå ihjäl mig. Både jag och mitt hus kommer att förgöras.”

³¹Men de svarade: ”Skulle man då få behandla vår syster som en hora?”

Gud välsignar Jakob i Betel

35¹Gud sade till Jakob: ”Gå upp till Betel och stanna där och res ett altare åt den Gud som uppenbarade sig för dig, när du flydde för din bror Esau.” 28:13.

²Då sade Jakob till sitt husfolk och till alla som var med honom: ”Gör er av med de främmande gudar som ni har hos er, rena er och byt kläder, 31:19, 30,
Jos 24:23, 1 Sam 7:3.

³och låt oss dra upp till Betel. Där skall jag resa ett altare åt den Gud som svarade mig när jag var i nöd och som var med mig på den väg jag gick.” 28:20.

⁴Och de gav Jakob alla de främmande gudar som de hade hos sig och alla sina örringar, och Jakob grävde ner allt detta under terebinten vid Sikem. 31:19.

⁵Sedan bröt de upp, och en förskräckelse från Gud kom över städerna runt omkring, så att man inte förföljde Jakobs söner. 2 Mos 15:16, 5 Mos 2:25, 2 Krön 14:14, 17:10.

⁶Och Jakob kom till Lus, det vill säga Betel, i Kanaans land, med allt det folk som var med honom. 28:19, 48:3.

⁷Där byggde han ett altare och kallade platsen El-Betel, därför att Gud hade uppenbarat sig för honom där, när han flydde för sin bror. 31:13, 35:3.

35:18 Ben-Oni betyder ”min smärtas son”.

35:18 Benjamin betyder ”min högra hands son”, dvs ”lyckoson”.

⁸Debora, Rebeckas amma, dog och blev begravd under en ek nedanför Betel. Den fick namnet Grät-eken. 24:59.

⁹Gud visade sig på nytt för Jakob när han hade kommit tillbaka från Paddan-Aram, och han välsignade honom. 28:12ff, 32:29.

¹⁰Gud sade till honom: ”Ditt namn är Jakob, men du skall inte längre heta Jakob utan Israel skall vara ditt namn.” Och han gav honom namnet Israel. 32:28, 1 Kung 18:31.

¹¹Gud sade till honom: ”Jag är Gud den Allsmäktige. Var fruktsam och föröka dig. Ett folk, ja, skaror av folk skall komma från dig, och kungar skall utgå från dig. 17:6, 16, 48:4.

¹²Det land som jag har givit åt Abraham och Isak ger jag till dig. Och åt dina efterkommande skall jag ge detta land.”

¹³Sedan for Gud upp från honom på den plats där han hade talat med honom.

¹⁴Men Jakob reste en stod på den plats där Gud hade talat med honom, en stod av sten, och han offrade drickoffer på den och göt olja över den. 28:18, 31:45.

¹⁵Jakob gav platsen där Gud hade talat med honom namnet Betel. 28:19.

Rakel dör

¹⁶Sedan bröt de upp från Betel. När det var ett stycke kvar till Efrata födde Rakel, och förlösningen var svår.

¹⁷Då det var som svårast sade barnmorskan till henne: ”Var inte rädd, också den här gången får du en son.”

¹⁸Men när hennes själ skulle lämna henne – ty hon var döende – gav hon honom namnet Ben-Oni. Men hans far kallade honom Benjamin.

¹⁹Rakel dog och begravdes vid vägen till Efrat, det vill säga Betlehem.

²⁰Jakob reste en stod på hennes grav. Det är den som än i dag kallas Rakels gravsten.

²¹Och Israel bröt upp därifrån och reste sitt tält på andra sidan Herdetornet.

²²Medan Israel bodde där i landet hände sig att Ruben gick in till sin fars bihustru Bilha och låg med henne. Och Israel fick höra det. 49:4, 3 Mos 18:8, 1 Krön 5:1.

Jakobs söner

Jakob hade tolv söner.

²³Leas söner var Ruben, Jakobs förstfödde, samt Simeon, Levi, Juda, Isaskar och Sebulon. 29:32-35, 30:18-20.

²⁴Rakels söner var Josef och Benjamin. 30:23-24, 35:16-18.

²⁵Rakels slavinna Bilhas söner var Dan och Naftali. 30:5-8.

²⁶Leas slavinna Silpas söner var Gad och Aser. Detta var Jakobs söner, och de föddes åt honom i Pad-dan-Aram.

30:10-13.

Isak dör

²⁷Jakob kom hem till sin fader Isak i Mamre vid Kirjat-Arba, det vill säga Hebron, där Abraham och Isak hade bott som främlingar.

14:13, 18:1, 23:19.

²⁸Och Isak levde etthundraåttio år.

²⁹Sedan gav han upp andan och dog och samlades till sitt folk, gammal och mått på att leva. Hans söner Esau och Jakob begravde honom.

IX. ESAUS FORTSATTA HISTORIA

36:1-37:1

36¹Detta är Esaus fortsatta historia. Esau är densamme som Edom.

25:30.

²Esau hade tagit sig hustrur bland Kanaans döttrar: Ada, hetiten Elons dotter, och Oholibama, dotter till Ana och sondotter till hiveen Sibon,

26:34.

³samt Basemat, dotter till Ismael och syster till Nebajot.

⁴Och Ada födde Elifas åt Esau och Basemat födde Reguel.

⁵Oholibama födde Jeus, Jalam och Kora. Detta var Esaus söner och de föddes åt honom i Kanaans land.

⁶Esau tog med sig sina hustrur, sina söner och döttrar och allt sitt husfolk, sin boskap, alla sina dragdjur och all annan egendom som han hade skaffat sig i Kanaans land och flyttade till ett annat land, bort från sin bror Jakob.

⁷Deras ägodelar var nämligen så stora att de inte kunde bo tillsammans. Landet där de uppehöll sig räckte inte till åt dem för deras boskapshjordars skull.

13:6.

⁸Esau bosatte sig i Seirs bergsbygd. Esau är densamme som Edom.

32:3, 36:1, Jos 24:4.

Esaus släkt

⁹Detta är Esaus fortsatta historia. Han blev stamfader till edomiterna i Seirs bergsbygd.

1 Krön 1:35ff.

¹⁰Och detta är namnen på Esaus söner: Elifas, son till Esaus hustru Ada, och Reguel, son till Esaus hustru Basemat.

¹¹Elifas söner var Teman, Omar, Sefo, Gatam och Kenas.

¹²Timna, som var Elifas, Esaus sons, bihustru, födde Amalek åt Elifas. Dessa var söner till Esaus hustru Ada.

¹³Reguels söner var Nahat och Sera, Samma och Missa. Dessa var söner till Esaus hustru Basemat.

¹⁴Esaus hustru Oholibama, dotter till Ana och sondotter till Sibon, födde åt Esau sönerna Jeus, Jalam och Kora.

36:2, 5.

¹⁵Detta var stamfurstarna bland Esaus söner: Elifas, Esaus förstföddes, söner var furstarna Teman, Omar, Sefo, Kenas,

¹⁶Kora, Gatam och Amalek. Dessa furstar härstammade från Elifas i Edoms land. De var söner till Ada.

¹⁷Detta var Reguels, Esaus sons, söner: furstarna Nahat, Sera, Samma och Missa. Dessa furstar härstammade från Reguel i Edom och var söner till Esaus hustru Basemat.

¹⁸Detta var Esaus hustru Oholibamas söner: furstarna Jeus, Jalam och Kora. Dessa furstar härstammade från Oholibama, Anas dotter och Esaus hustru.

¹⁹Dessa var Esaus söner och deras stamfurstar. Esau är densamme som Edom.

Seirs släkt

²⁰Detta var horeen Seirs söner, landets tidigare inbyggare: Lotan, Sobal, Sibon, Ana,

14:6, 5 Mos 2:12, 22, 1 Krön 1:38-42.

²¹Dison, Eser och Disan. Dessa var horeernas, Seirs söners, stamfurstar i Edoms land.

²²Lotans söner var Hori och Hemam, och Lotans syster var Timna.

²³Sobals söner var Alvan, Manahat och Ebal, Sefo och Onam.

²⁴Sibons söner var Aja och Ana. Det var denne Ana som fann de varma källorna i öknen, när han vaknade sin fader Sibons åsnor.

²⁵Anas barn var Disan och Oholibama, Anas dotter.

²⁶Disons söner var Hemdan, Esban, Jitran och Keran.

²⁷Eserns söner var Bilhan, Saavan och Akan.

²⁸Disans söner var Us och Aran.

²⁹Horeernas stamfurstar var Lotan, Sobal, Sibon, Ana,

³⁰Dison, Eser och Disan. Dessa var horeernas stamfurstar i Seirs land, varje furste för sig.

Edoms kungar

³¹Detta var de kungar som regerade i Edoms land, innan någon kung regerade över israeliterna.

17:6, 16, 35:11, 1 Krön 1:43.

³²Beors son Bela var kung i Edom, och hans stad hette Dinhaba.

³³När Bela dog blev Jobab, Seras son, från Bosra, kung efter honom.

³⁴När Jobab dog blev Husam från temaneernas land kung efter honom.

³⁵När Husam dog blev Hadad, Bedads son, kung efter honom. Det var han som slog midjaniterna på Moabs mark, och hans stad hette Avit.

³⁶När Hadad dog blev Samla från Masreka kung efter honom.

³⁷När Samla dog blev Saul från Rehobot vid floden kung efter honom.

³⁸När Saul dog blev Baal-Hanan, Akbors son, kung efter honom.

³⁹När Akbors son Baal-Hanan dog blev Hadar kung efter honom. Hans stad hette Pagu och hans hustru hette Mehetabel, dotter till Matred som var dotter till Me-Sahab.

⁴⁰Detta är namnen på Esaus stamfurstar efter deras släkter och orter: furstarna Timna, Alva, Jetet,

⁴¹Oholibama, Ela, Pinon,

⁴²Kenas, Teman, Mibsar,

⁴³Magdiel och Iram. Dessa var alltså edomiternas stamfader Esaus furstar efter deras boplatser i det land som de hade tagit i besittning.

37¹Men Jakob bosatte sig i Kanaans land, där hans far hade bott som främling. 17:8, 28:4,
35:27, Hebr 11:9.

X. JAKOBS FORTSATTA HISTORIA 37:2-50:26

Josef och hans bröder

²Detta är Jakobs fortsatta historia. När Josef var sjutton år vallade han fåren tillsammans med sina bröder. Som ung hjälpte han sönerna till Bilha och Silpa, sin fars hustrur. Och Josef berättade för deras far allt ont som sades om dem.

³Israel älskade Josef mer än alla sina andra söner eftersom han hade fött honom på sin ålderdom, och han lät göra en hellång livklädnad åt honom.

⁴När hans bröder såg att deras far älskade honom mer än alla hans bröder, hatade de honom och kunde inte tala vänligt med honom. Apg 7:9.

Josefs drömmar

⁵Josef hade en dröm som han talade om för sina bröder. Efter det hatade de honom ännu mer.

⁶Han sade till dem: "Hör vilken dröm jag har haft.

⁷Vi band kärvar på åkern. Då reste sig min kärve upp och blev stående, och era kärvar ställde sig runt omkring och bugade sig för min kärve."

⁸Men hans bröder sade till honom: "Skulle du bli vår kung och härska över oss?" Och de hatade honom ännu mer för hans drömmars skull och för det han hade sagt.

⁹Sedan fick han ännu en dröm som han berättade för sina bröder. "Lyssna", sade han, "jag har haft en dröm till. Jag drömde att solen och månen och elva stjärnor bugade sig för mig."

¹⁰När han berättade detta för sin far och sina bröder, tillrättavisade hans far honom och sade: "Vad är det för en dröm du har haft? Skulle jag och din mor och dina bröder komma och buga oss ner till jorden för dig?"

¹¹Bröderna blev avundsjuka på honom, men hans far lade det på minnet. Luk 2:19, 51, Apg 7:9.

36:39 Hadar Andra handskrifter: "Hadad".

37:28 Ismaeliter (v. 25) kallades också midjaniter, se Dom 8:24.

Josef blir såld till Egypten

¹²Och hans bröder gick för att vakta sin fars får i Sikem.

¹³Då sade Israel till Josef: "Se, dina bröder vaktar fåren i Sikem. Jag vill skicka dig till dem." Han svarade: "Jag är beredd."

¹⁴Israel sade till honom: "Gå och se efter om allt är väl med dina bröder och med fåren. Kom sedan tillbaka till mig med besked." Så sände han i väg honom från Hebrons dal, och han kom till Sikem. ¹⁵Där mötte han en man medan han gick omkring villrådig på fältet. Mannen frågade honom vad han sökte.

¹⁶Han svarade: "Jag söker efter mina bröder. Säg mig var de vaktar sin hjord."

¹⁷Mannen svarade: "De har gått härifrån. Jag hörde dem säga att de skulle gå till Dotan." Då gick Josef vidare efter sina bröder och fann dem i Dotan.

¹⁸Men när de såg honom på avstånd, innan han kommit fram till dem, överlade de om att döda honom. Matt 26:4.

¹⁹De sade till varandra. "Där kommer drömmaren.

²⁰Kom nu, så dödar vi honom och kastar honom i en brunn! Sedan kan vi säga att ett vilddjur har ätit upp honom. Så får vi se hur det går med hans drömmar." 37:32, Matt 21:38.

²¹Men när Ruben hörde detta, ville han rädda honom undan dem och sade: "Vi kan inte slå ihjäl honom." 42:22.

²²Och han fortsatte: "Spill inte blod! Kasta honom i brunnen här i öknen, men bär inte hand på honom!" Han ville nämligen rädda honom undan dem och föra honom tillbaka till hans far.

²³När Josef kom fram till sina bröder, slet de av honom den hellånga livklädnaden som han hade på sig.

²⁴Och de tog honom och kastade honom i brunnen. Den var tom, det fanns inget vatten i den. Jer 38:6, Sak 9:11.

²⁵Sedan satte de sig ner för att äta och fick då se en karavan med ismaeliter som kom från Gilead, och deras kameler var lastade med dragantgummi, balsam och ladanum. De var på väg ner till Egypten.

²⁶Då sade Juda till sina bröder: "Vad har vi för nytta av att döda vår bror och dölja hans blod?"

²⁷Kom, så säljer vi honom till ismaeliterna! Låt inte vår hand komma vid honom, han är i alla fall vår bror, vårt eget kött och blod." Och bröderna följde hans råd.

²⁸När de midjanitiska köpmännen kom förbi, drog de upp Josef ur brunnen. De sålde honom för tjugo siklar silver till ismaeliterna, som förde Josef till Egypten. 39:1, 45:4, Ps 105:17, Apg 7:9.

²⁹När Ruben kom tillbaka till brunnen, se, då fanns inte Josef där. Då rev han sönder sina kläder 37:34, 44:13, Jos 7:6, 1 Kung 21:27, Job 1:20, Jes 37:1.

³⁰och gick tillbaka till sina bröder och sade: "Pojken är inte där! Vart skall jag nu ta vägen?"

³¹Men de slaktade en bock och tog Josefs livklädnad och doppade den i blodet.

³²Sedan skickade de hem den hellånga livklädnaden till sin far och lät säga: "Den här har vi hittat. Se efter om det är din sons livklädnad."

³³Och han kände igen den sade: "Det är min sons livklädnad. Ett vilddjur har ätit upp honom. Josef är säkert ihjälriveren."

³⁴Och Jakob slet sönder sina kläder, svepte säcktyg om sina höfter och sörjde sin son under lång tid.

³⁵Alla hans söner och döttrar kom för att trösta honom, men han ville inte låta sig tröstas utan sade: "Jag skall med sorg fara ner i dödsriket till min son." Så grät hans far över honom.

³⁶Men medaniterna^a sålde Josef i Egypten till Potifar, som var hovman hos farao och befälhavare för drabanterna.

Juda och Tamar

38¹Vid den tiden lämnade Juda sina bröder och slöt sig till en man i Adullam som hette Hira.

²Där fick Juda se dottern till en kananeisk man som hette Sua. Han tog henne till sig och gick in till henne.

³Hon blev havande och födde en son som fick namnet Er. 46:12, 4 Mos 26:19.

⁴Sedan blev hon åter havande och födde en son som hon gav namnet Onan.

⁵Hon födde ännu en son och gav honom namnet Sela. När han föddes var Juda i Kesib.

⁶Juda tog åt Er, sin förstfödde, en hustru som hette Tamar.

⁷Men Er, Judas förstfödde, var ond i HERRENS ögon och HERREN dödade honom.

⁸Då sade Juda till Onan: "Gå in till din brors hustru, gift dig med henne i din brors ställe och skaffa avkomma åt din bror." 5 Mos 25:5-6, Matt 22:24.

⁹Men eftersom Onan visste att avkomman inte skulle bli hans egen, lät han säden spillas på jorden varje gång han låg med sin brors hustru, detta för att inte ge avkomma åt sin bror.

¹⁰Det Onan gjorde var ont i HERRENS ögon, och han dödade också honom.

¹¹Då sade Juda till sin sonhustru Tamar: "Stanna som änka i din fars hus till dess att min son Sela blir vuxen." Han var nämligen rädd att också denne skulle dö liksom hans bröder. Tamar gick då tillbaka till sin fars hus och stannade där.

¹²En lång tid därefter dog Suas dotter, Judas hustru. Efter sorgetidens slut gick Juda med sin vän

adullamiten Hira upp till Timna, till dem som klippte hans får.

¹³När man berättade för Tamar att hennes svärfar var på väg till Timna för att klippa fåren,

¹⁴lade hon av sig änkekläderna, tog på sig en slöja och satte sig vid porten till Enajim på vägen till Timna. Hon såg nämligen att Sela var fullvuxen och att man ändå inte gav henne till hustru åt honom.

¹⁵När Juda fick se henne, trodde han att hon var en sköka. Hon hade ju täckt för sitt ansikte. Ords 7:12.

¹⁶Han vek av till henne där hon satt vid vägen, och sade: "Får jag gå in till dig?" Han visste inte att det var hans sonhustru. Hon svarade: "Vad vill du ge mig för att få gå in till mig?" 3 Mos 18:15, 20:12.

¹⁷Han sade: "Jag skickar dig en killing ur min hjord." Hon svarade: "Ja, om du ger mig pant tills du skickar den."

¹⁸Han sade: "Vad skall jag då ge dig i pant?" Hon svarade: "Din signetring med kedja och staven som du har i handen." Då gav han henne detta och gick in till henne, och hon blev havande genom honom.

¹⁹Sedan gick hon därifrån och lade av sig slöjan och tog på sig änkekläderna igen.

²⁰Juda skickade killingen med sin vän adullamiten för att få tillbaka panten av kvinnan, men denne hittade henne inte.

²¹Han frågade männen på platsen var tempelskökan fanns, hon som satt vid vägen i Enajim, men de svarade att det inte hade funnits någon tempelsköka där.

²²Och han kom tillbaka till Juda och sade: "Jag har inte hittat henne. Dessutom säger folket på orten att det inte funnits någon tempelsköka där."

²³Då sade Juda: "Hon får behålla det så skämmer vi inte ut oss. Jag har nu skickat killingen, men du har inte hittat henne."

²⁴Ungefär tre månader senare fick Juda höra: "Din sonhustru Tamar har bedrivit otukt och hon har också blivit havande genom sin otukt." Då sade Juda: "För ut henne och bränn henne!"

²⁵Men när hon skulle föras ut skickade hon bud till sin svärfar och lät säga: "Genom en man som äger dessa saker är jag havande. Se efter vem som äger den här signetringen med kedja och den här staven."

²⁶Och Juda kände igen dem och sade: "Hon har rätteten på sin sida, inte jag, eftersom jag inte har gett henne åt min son Sela." Men han låg aldrig mer med henne.

²⁷När hon skulle föda, se, då fanns det tvillingar i hennes moderliv.

25:24-26, 1 Krön 2:4, Matt 1:3.

^{37:36} Angående medaniter och midjaniter, se 1 Mos 25:2.

^{38:26} låg aldrig mer med henne Ordagrant: "kände henne aldrig mer".

²⁸Vid födelsen stack den ene fram en hand. Då tog barnmorskan en röd tråd och band den om hans hand och sade: "Han kom ut först."

²⁹Men när han sedan drog tillbaka handen kom hans bror ut. Då sade hon: "Varför har du trängt dig fram?" Och han fick namnet Peres.

³⁰Därefter kom hans bror ut, han som hade den röda tråden om sin hand. Och han fick namnet Sera.

Josef hos Potifar

39¹Josef hade förts ner till Egypten. Och Potifar, som var hovman hos farao och befälhavare för drabanterna, köpte honom av ismaeliter-na som hade fört honom dit. 37:25, 28, 36, Ps 105:17.

²HERREN var med Josef och allt lyckades för honom. Han var i sin egyptiske herres hus, 39:3, 21, 23, Apg 7:9.

³och hans herre såg att HERREN var med honom, ty allt som han gjorde lät HERREN lyckas väl. 21:22, 26:28, Ps 1:3.

⁴Josef fann nåd för Potifars ögon och fick betjäna honom. Potifar satte honom över hela sitt hus, och allt han ägde lämnade han åt Josef att sköta om.

⁵Från den stund han hade satt honom över sitt hus och alla sina ägodelar, välsignade HERREN egyptierns hus för Josefs skull. HERRENS välsignelse vilade över allt han ägde, både hemma och ute på marken. 30:27, 5 Mos 28:1-14.

⁶Och han lämnade allt i Josefs vård och sedan han hade fått honom till sin hjälp bekymrade han sig inte om något annat än maten som han åt. Josef var välväxt och såg bra ut.

⁷Efter en tid hände det att hans herres hustru kastade sina blickar på honom och sade: "Ligg med mig!"

⁸Men han vägrade och sade till sin herres hustru: "Ända sedan min herre tog mig i sin tjänst bekymrar han sig inte om något i huset. Allt han äger har han lämnat åt mig att sköta om.

⁹Här i huset har han inte större makt än jag, och ingenting annat än dig har han förbehållit sig eftersom du är hans hustru. Hur skulle jag då kunna göra så mycket ont och synda mot Gud?"

¹⁰Fast hon dag efter dag talade på det sättet till Josef, lyssnade han inte på henne och ville inte ligga med henne eller vara tillsammans med henne.

¹¹Men en dag då han kom in i huset för att utföra sitt arbete och ingen av husfolket fanns inne,

¹²grep hon honom i manteln och sade: "Ligg med mig!" Men han lämnade manteln i hennes hand och flydde därifrån.

¹³När hon såg att han hade lämnat manteln i hennes hand och flytt,

¹⁴ropade hon på sitt husfolk och sade till dem: "Se här, han har fört hit till oss en hebreisk man som

vill locka oss till lättsinne. Han kom in till mig och ville ligga med mig. Men jag skrek högt,

¹⁵och när han hörde hur jag höjde rösten och skrek, lämnade han kvar manteln hos mig och flydde ur huset."

¹⁶Sedan lät hon hans mantel ligga kvar hos sig till dess hans herre kom hem.

¹⁷Då berättade hon samma sak för honom. Hon sade: "Den hebreiske tjänaren, som du har fört hit till oss, kom in till mig och ville locka mig till lättsinne.

¹⁸Men när jag höjde rösten och ropade, lämnade han sin mantel hos mig och flydde ut ur huset."

¹⁹När Josefs herre hörde sin hustru berätta för honom att hans tjänare hade handlat så mot henne, blev han rasande

²⁰och satte Josef i det fängelse där kungens fångar hölls fängslade. Där satt Josef som fånge.

²¹Men HERREN var med Josef och visade honom nåd och lät honom bli vänligt bemött av föreståndaren för fängelset. 39:2, Apg 7:9.

²²Han lät alla fångar i fängelset stå under Josefs uppsikt, och allt som skulle göras där fick Josef göra.

²³Föreståndaren för fängelset bekymrade sig inte om något som Josef hade hand om, eftersom HERREN var med honom och lät honom lyckas i allt han gjorde.

Hovmästarens och bagarens drömmar

40¹En tid därefter hände det att den egyptiske kungens hovmästare och hans bagare handlade orätt mot sin herre, kungen i Egypten.

²Farao blev vred på sina båda hovmän, överhovmästaren och förste bagaren,

³och lät sätta dem i förvar i drabantbefälhavarens hus, i det fängelse där Josef satt fången. 39:1, 20.

⁴Befälhavaren för drabanterna utsåg Josef att betjäna dem och de satt där i förvar en tid.

⁵Medan de satt i fängelset hade den egyptiske kungens hovmästare och hans bagare under samma natt var sin dröm, var och en med sin särskilda uttydning.

⁶När Josef på morgonen kom in till dem, såg han att de var upprörda.

⁷Han frågade faraos hovmän, som satt i förvar med honom i hans herres hus: "Varför ser ni så sorgsna ut i dag?"

⁸De svarade honom: "Vi har haft en dröm och det finns ingen som kan uttyda den." Josef sade till dem: "Att ge uttydningen är Guds sak. Berätta drömmen för mig." 41:15-16.

⁹Då berättade överhovmästaren sin dröm för Josef och sade: "Jag drömde att jag såg en vinstock framför mig.

¹⁰På vinstocken fanns tre rankor, och knappt hade den skjutit skott förrän blommorna slog ut och klasarna bar mogna druvor.

¹¹Jag hade faraos bågare i handen, och jag tog druvorna och pressade dem i faraos bågare. Sedan satte jag bågaren i faraos hand.”

¹²Josef sade till honom: ”Detta är uttydningen: De tre rankorna betyder tre dagar.

¹³Om tre dagar skall farao upphöja ditt huvud och ge dig tillbaka din plats. Du skall få ge farao bågaren i handen som förut då du var hans hovmästare.

¹⁴Men tänk på mig när det går bra för dig, så att du visar barmhärtighet mot mig och nämner om mig för farao och hjälper mig ut ur det här huset.

¹⁵Jag rövades bort från hebreernas land, och inte heller här har jag gjort något som man borde sätta mig i fängelse för.” 37:27-28.

¹⁶När förste bagaren såg att Josef hade givit en god uttydning, sade han till honom: ”Jag hade också en dröm, och se, jag bar tre korgar med vetebröd på huvudet.

¹⁷I den översta korgen fanns det alla slags bakverk, sådana som farao brukar äta. Men fåglarna åt av dem ur korgen på mitt huvud.”

¹⁸Då sade Josef: ”Detta är uttydningen: De tre korgarna betyder tre dagar.

¹⁹Om tre dagar skall farao upphöja ditt huvud och ta det av dig. Han skall hänga upp dig på trä och fåglarna skall äta ditt kött.”

²⁰Tre dagar därefter var det faraos födelsedag och han gjorde en fest för alla sina tjänare. Då upphöjde han bland sina tjänare både överhovmästarens huvud och förste bagarens.

²¹Han satte överhovmästaren tillbaka i tjänst så att denne åter fick sätta bågaren i faraos hand,

²²men förste bagaren lät han hänga, så som Josef hade uttytt för dem.

²³Men överhovmästaren kom inte ihåg Josef utan glömde honom.

Faraos drömmar

41 ¹Efter två år hände det att farao drömde att han stod vid Nilen.

²Han såg sju kor, vackra och feta, stiga upp ur floden, och de betade i vassen.

³Sedan såg han sju andra kor, fula och magra, stiga upp ur floden. De ställde sig bredvid de andra korna på flodstranden,

⁴och de fula och magra korna åt upp de sju vackra och feta korna. Därefter vaknade farao.

⁵Men han somnade igen och såg då i drömmen sju ax, frodiga och vackra, som växte på samma strå.

⁶Sedan såg han sju andra ax skjuta upp, tunna och svedda av östanvinden.

⁷Och de sju tunna axen slukade de sju frodiga och fulla axen. Sedan vaknade farao, och se, det var en dröm.

⁸På morgonen var han orolig till sinnes och han skickade bud och kallade till sig alla spåmän och alla vise män i Egypten. Farao berättade sina drömmar för dem, men det fanns ingen som kunde uttyda dem för honom.

⁹Då sade överhovmästaren till farao: ”I dag måste jag påminna om mina synder.” 40:1ff.

¹⁰När farao en gång var vred på sina tjänare, satte han mig och förste bagaren i förvar i det hus som tillhörde befälhavaren för drabanterna.

¹¹Då hade vi båda samma natt var sin dröm, och våra drömmar hade var sin särskilda uttydning.

¹²Tillsammans med oss fanns där en ung hebré som var tjänare hos befälhavaren för drabanterna. Vi berättade våra drömmar för honom och han uttydde dem för oss, ja, han uttydde vad var och en av oss hade drömt,

¹³och som han uttydde för oss, så blev det. Jag fick tillbaka min tjänst och den andre hängdes.”

¹⁴Då skickade farao bud efter Josef. Man skyndade sig att föra ut honom ur fängelset, och han rakade sig och bytte kläder och kom inför farao. Ps 105:20, Dan 2:25.

¹⁵Farao sade till Josef: ”Jag har haft en dröm och det finns ingen som kan uttyda den. Men jag har hört sägas om dig att när du får veta en dröm så kan du uttyda den.”

¹⁶Josef sade till farao: ”Inte jag, men Gud kan ge farao ett gynnsamt svar.” 40:8, Dan 2:30.

¹⁷Då sade farao till Josef: ”Jag drömde att jag stod på Nilens strand.

¹⁸Jag såg sju kor, vackra och feta, stiga upp ur floden, och de betade i vassen.

¹⁹Sedan såg jag sju andra kor stiga upp, klena och mycket fula och magra. I hela Egyptens land har jag aldrig sett så fula kor.

²⁰Och de magra och fula korna åt upp de sju första, feta korna.

²¹Men när de hade svalt dem, kunde man inte märka att de hade ätit upp dem. De var lika fula som förut. Sedan vaknade jag.

²²Men jag drömde igen och såg då sju ax, fullmatare och vackra, växa på samma strå.

²³Sedan såg jag sju andra ax skjuta upp, torra och tunna och svedda av östanvinden.

²⁴Och de tunna axen slukade de sju vackra axen. Detta har jag talat om för spåmännen, men ingen kunde förklara det för mig.”

²⁵Då sade Josef till farao: ”Faraos drömmar har en och samma betydelse. Gud har visat farao vad han tänker göra.

²⁶De sju vackra korna betyder sju år, och de sju vackra axen betyder också sju år. Drömmarna har samma betydelse.

²⁷De sju magra och fula korna som steg upp efter dem betyder sju år, liksom de sju tomma axen som var svedda av östanvinden. Sju hungerår skall komma.

²⁸Det var detta jag menade när jag sade till farao: Vad Gud tänker göra har han låtit farao veta.

²⁹Sju år skall komma med stort överflöd över hela Egyptens land.

³⁰Men efter dem skall det komma sju hungerår och man skall glömma allt det tidigare överflödet i Egypten, och hungersnöden skall ödelägga landet.

³¹Man skall inte minnas det tidigare överflödet i landet för den hungersnöd som sedan kommer, ty den skall bli mycket svår.

³²Att farao har haft drömmen två gånger betyder att detta är fast bestämt av Gud och att han skall låta det ske snart.

³³Därför bör farao utse en förständig och vis man och sätta honom över Egyptens land.

³⁴Farao bör också sätta tillsyningsmän över landet och ta upp femtedelen av skörden i Egypten under de sju överflödsåren.

³⁵Under dessa kommande goda år skall de samla in allt ätbart och lagra och förvara säd under faraons tillsyn i städerna.

³⁶Och det skall finnas förråd av livsmedel för landet under de sju hungerår som skall komma över Egypten. Så skall landet inte behöva gå under genom hungersnöden."

Josef upphöjs

³⁷Detta tilltalade farao och alla hans tjänare,

³⁸och han sade till dem: "Finns det någon som har Guds ande som denne man?" 1 Kor 2:10, 12.

³⁹Och farao sade till Josef: "Eftersom Gud har uppenbarat allt detta för dig, så finns det ingen som är så förständig och vis som du.

⁴⁰Du skall förestå mitt hus och allt mitt folk skall rätta sig efter dina befallningar. Bara när det gäller tronen skall jag vara förmer än du." 42:6, 45:8, Ps 105:21, Apg 7:10.

⁴¹Farao sade vidare till Josef: "Se, jag sätter dig över hela Egyptens land." 42:6, Ps 37:37.

⁴²Och farao tog ringen från sin hand och satte den på Josefs hand, och han klädde honom i kläder av fint linne och hängde en kedja av guld kring hans hals.

⁴³Han lät honom åka i vagnen närmast efter sin egen och man ropade "Abrek!" framför honom. Så satte farao honom över hela Egyptens land. 45:9.

⁴⁴Sedan sade farao till Josef: "Jag är farao. Utan din vilja skall ingen i Egyptens land lyfta hand eller fot."

⁴⁵Farao gav Josef namnet Safenat-Panéa och gav honom till hustru Asenat, som var dotter till Poti-

Fera, prästen i On. Därefter reste Josef omkring i Egyptens land.

⁴⁶Josef var trettio år när han stod inför farao, kungen i Egypten. Sedan han lämnat farao reste han omkring i hela Egypten.

⁴⁷Under de sju goda åren gav landet skörd i överflöd,

⁴⁸och under dessa sju år samlade Josef in allt ätbart och lagrade det i städerna. I varje särskild stad lagrade han den föda som man hämtade från fälten runt omkring.

⁴⁹På så sätt samlade Josef så mycket säd som det finns sand i havet. Till sist slutade han att hålla räkning på den, för den kunde inte räknas.

⁵⁰Innan hungeråren kom, föddes två söner åt Josef. De föddes åt honom av Asenat, som var dotter till Poti-Fera, prästen i On. 41:45.

⁵¹Josef gav den förstfödde namnet Manasse, "ty", sade han, "Gud har låtit mig glömma all min olycka och hela min fars hus."

⁵²Åt den andre gav han namnet Efraim, "ty" sade han, "Gud har gjort mig fruktsam i mitt lidandes land."

⁵³Men de sju överflödsåren i Egypten tog slut.

⁵⁴Och så började de sju hungeråren som Josef hade förutsagt. Det blev hungersnöd i alla länder, men i Egypten fanns det bröd överallt. 41:30, 45, Ps 105:16, Apg 7:11.

⁵⁵Och när hela Egyptens land började hungra och folket ropade till farao efter bröd, sade han till alla egyptierna: "Gå till Josef och gör som han säger!"

⁵⁶När hungersnöden hade brett ut sig över hela landet, öppnade Josef alla förrådshus och sålde säd till egyptierna. Men hungersnöden blev allt svårare i Egypten.

⁵⁷Och från hela världen kom man till Josef i Egypten för att köpa säd, ty hungersnöden var svår i hela världen.

Josefs bröder i Egypten

42¹När Jakob fick veta att det fanns säd i Egypten, sade han till sina söner: "Varför är ni så rädlösa?" Apg 7:12.

²Och han fortsatte: "Jag har hört att det finns säd i Egypten. Res dit och köp säd åt oss, så att vi överlever och inte dör." 43:2.

³Då reste tio av Josefs bröder ner för att köpa säd i Egypten.

⁴Jakob skickade inte Josefs bror Benjamin med de andra bröderna, för han var rädd att det skulle hända honom någon olycka.

⁵Så var också Israels söner bland dem som kom för att köpa säd, eftersom det rådde hungersnöd i Kanaans land.

41:43 Abrek Betydelsen oviss, möjligen "fall på knä".

41:51 Manasse anknyter till det hebreiska ordet för "glömma".

41:52 Efraim anknyter till det hebreiska ordet för "göra fruktsam".

⁶Josef var nu den som hade makten i landet och det var han som sålde säd till allt folket. När Josefs bröder kom dit, bugade de sig för honom med ansiktena mot jorden.

37:8-10, 41:40-41, 43.

⁷Då Josef såg sina bröder kände han igen dem. Men han låtsades att han var en främling för dem och tilltalade dem hårt och frågade dem: "Var kommer ni ifrån?" De svarade: "Från Kanaans land för att köpa säd till mat."

⁸Trots att Josef kände igen sina bröder kände de inte igen honom.

⁹Då tänkte Josef på de drömmar han hade haft om dem. Han sade till dem: "Ni är spejare. Ni har kommit för att se var landet saknar skydd."

37:6-9.

¹⁰De svarade honom: "Nej, herre, dina tjänare har kommit för att köpa mat."

¹¹Vi är alla söner till en och samme man. Vi är hederliga män, dina tjänare är inga spejare."

¹²Men han sade till dem: "Jo, ni har kommit för att ta reda på var landet saknar skydd."

¹³De svarade: "Vi, dina tjänare, är tolv bröder, söner till en och samme man i Kanaans land. Den yngste är hemma hos vår far och en lever inte längre."

¹⁴Josef sade till dem: "Det är som jag har sagt er. Ni är spejare."

¹⁵Så här skall jag pröva er: Så sant farao lever, ni slipper inte härifrån om inte er yngste bror kommer hit."

¹⁶En av er måste fara och hämta hit er bror, medan ni andra stannar som fångar. Så kan jag pröva om ni har talat sanning. Om det inte är så, är ni spejare, så sant farao lever."

¹⁷Sedan höll han dem i förvar i tre dagar.

¹⁸På tredje dagen sade Josef till dem: "Om ni vill leva så gör på detta sätt, för jag fruktar Gud."

¹⁹Om ni är hederliga män, låt då en av era bröder stanna som fånge i huset där ni suttit fångslade. Men ni andra får resa er väg och föra hem den säd som ni har köpt till hjälp mot hungersnöden hos er."

²⁰Tag sedan med er yngste bror hit till mig. Om ni talat sanning skall ni slippa dö." Och de gjorde så.

²¹Men de sade till varandra: "Vi bär på skuld för det vi gjorde mot vår bror. Vi såg ängesten i hans själ när han bad om förbarmande, men vi ville inte lyssna på honom. Därför har vi själva kommit i denna ångest."

²²Ruben svarade dem: "Sade jag inte till er att ni inte skulle synda mot pojken? Men ni lyssnade inte på mig. Därför utkrävs nu hans blod."

37:21-22.

²³Men de visste inte att Josef förstod detta, för han talade till dem genom tolk.

²⁴Han vände sig bort från dem och grät. Sedan vände han sig till dem igen och talade med dem. Och han tog Simeon från dem och lät fångsla honom inför deras ögon.

Josefs bröder återvänder till Kanaan

²⁵Josef befallde att man skulle fylla deras säckar med säd och lägga vars och ens pengar tillbaka i hans säck och ge dem kost för resan. När man hade gjort så,

²⁶lastade de säden på sina åsnor och reste därifrån.

²⁷Men när en av dem vid ett rastställe öppnade sin säck för att ge sin åsna foder, fick han se sina pengar ligga överst i säcken.

²⁸Och han sade till sina bröder: "Mina pengar har lagts tillbaka hit. Titta här! De är i min säck!" Då sjönk deras mod, och darrande av skräck sade de till varandra: "Vad har Gud gjort mot oss!"

²⁹När de kom hem till sin fader Jakob i Kanaans land, berättade de för honom allt som hade hänt dem och sade:

³⁰"Mannen som var herre där i landet tilltalade oss hårt och behandlade oss som om vi var spejare i landet."

³¹Men vi sade till honom: Vi är hederliga män, vi är inga spejare."

³²Vi är tolv bröder, söner till en och samme far. En lever inte längre och den yngste är hemma hos vår far i Kanaans land."

³³Men mannen som var herre i landet svarade oss: Så här skall jag ta reda på om ni är hederliga män: Lämna kvar en av era bröder hos mig. Tag så vad ni har köpt till hjälp mot hungersnöden hemma hos er, och res er väg."

³⁴För sedan er yngste bror hit till mig, så att jag kan vara säker på att ni inte är spejare utan hederliga män. Då skall jag ge er bror tillbaka till er och ni skall få röra er fritt i landet."

³⁵När de sedan tömde sina säckar hittade var och en sin penningpåse i sin säck. Både de och deras far blev förskräckta när de fick se penningpåsarna."

³⁶Och deras fader Jakob sade till dem: "Ni gör mig barnlös! Josef är borta, Simeon är borta och Benjamin vill ni också ta ifrån mig. Allting är emot mig!"

³⁷Ruben sade då till sin far: "Båda mina söner får du döda om jag inte för Benjamin tillbaka till dig. Anförtro honom åt mig. Jag skall föra honom tillbaka till dig."

³⁸Men han svarade: "Min son får inte fara dit med er. Hans bror är ju död och han är ensam kvar. Om någon olycka skulle hända honom på resan ni tänker göra, skulle ni föra mina grå hår med sorg ner i dödsriket."

37:35, 44:22, 29, 31.

Josefs bröder återvänder till Egypten

43¹Men hungersnöden var svår i landet.

²När de hade ätit upp den säd som de hade hämtat från Egypten, sade deras far till dem: "Res tillbaka och köp lite säd till mat åt oss."

³Men Juda svarade honom: "Mannen sade uttryckligen till oss: Ni får inte komma inför mitt ansikte om inte er bror är med er."

42:20.

⁴Om du låter vår bror följa med oss, reser vi ner och köper säd till mat åt dig.

⁵Men om du inte låter honom följa med oss, reser vi inte dit, eftersom mannen sade till oss: Ni får inte komma inför mitt ansikte om inte er bror är med er."

⁶Då sade Israel: "Varför gjorde ni så illa mot mig att ni talade om för mannen att ni hade en bror till?"

⁷De svarade: "Mannen frågade noga om oss och vår släkt. Han sade: Lever er far ännu och har ni någon bror? Då talade vi om för honom hur det var. Kunde vi veta att han skulle säga: Tag med er bror hit ner?"

⁸Juda sade då till sin fader Israel: "Låt pojken följa med mig. Vi måste ge oss i väg om vi skall överleva och inte dö, vi själva, du och våra barn.

⁹Jag skall ansvara för honom. Av min hand får du utkräva honom. Om jag inte för honom tillbaka till dig och ställer honom inför ditt ansikte, skall jag vara en syndare inför dig i all min tid.

¹⁰Och hade vi inte dröjt så länge hade vi redan varit tillbaka för andra gången."

¹¹Då sade deras fader Israel till dem: "Om det måste bli så, gör då så här: Tag med er av landets bästa frukt i era säckar och för ner det till mannen som gåva, lite balsam och lite honung, dragantgummi och ladanum, pistaschnötter och mandlar.

¹²Tag med er dubbla summan pengar, och lämna igen de pengar ni fick tillbaka överst i era säckar. Kanske var det ett misstag.

¹³Tag också er bror med er och res genast tillbaka till mannen.

¹⁴Må Gud den Allsmäktige låta er finna barmhärtighet hos mannen, så att han låter er andre bror och Benjamin följa med er hem igen. Men om jag skall bli barnlös, så må jag bli det."

¹⁵Då tog männen gåvorna och den dubbla summan pengar med sig. De tog med sig Benjamin, bröt upp och gav sig i väg till Egypten och kom inför Josef.

¹⁶När Josef såg att Benjamin var med, sade han till sin husföreståndare: "Tag dessa män till mitt hus, slakta något och laga till en måltid åt oss, för männen skall äta middag med mig."

¹⁷Mannen gjorde som Josef hade sagt och tog männen till Josefs hus.

¹⁸Men männen blev förskräckta när de visades in i Josefs hus. De sade: "Det är på grund av pengarna som kom tillbaka i våra säckar förra gången som vi förs in här. Nu tänker han kasta sig över oss och övermanna oss och göra oss till slavar och ta våra åsnor."

¹⁹De steg fram till Josefs husföreståndare vid ingången till huset

²⁰och sade till honom: "Hör på oss, herre! När vi var här nere förra gången för att köpa säd till mat

²¹och sedan kom till ett rastställe och öppnade våra säckar, hittade var och en av oss sina pengar till deras fulla vikt överst i sin säck. Vi har nu fört dem med oss tillbaka.

²²Och vi har andra pengar med oss för att köpa säd till mat. Vi vet inte vem som lagt pengarna i våra säckar."

²³Han svarade: "Oroa er inte, var inte rädda! Det är er Gud och er fars Gud som har låtit er hitta en skatt i era säckar. Jag har fått era pengar." Och han förde ut Simeon till dem. 42:24, 28.

²⁴Mannen förde dem in i Josefs hus. Han gav dem vatten att tvätta fötterna med och gav deras åsnor foder.

²⁵De gjorde i ordning sina gåvor innan Josef kom hem vid middagstiden, ty de hade fått höra att de skulle äta där. 43:11.

²⁶När Josef kom hem tog de gåvorna som de hade med sig in till honom i huset, och de bugade sig till jorden för honom.

²⁷Han hälsade på dem och frågade: "Står det väl till med er gamle far som ni talade om? Lever han än?"

²⁸De svarade: "Ja, det står väl till med vår far, din tjänare. Han lever än." Och de bugade sig och föll ner för honom.

²⁹När han såg sig omkring och fick se sin bror Benjamin, sin mors son, frågade han: "Är detta er yngste bror som ni talade med mig om?" Sedan sade han: "Gud skall vara nådig mot dig, min son."

³⁰Djupt rörd av kärlek till sin bror skyndade Josef sig ut och letade efter en plats där han kunde gråta. Och han gick in i sin kammare och grät där.

³¹När han hade tvättat ansiktet gick han ut igen, behärskade sig och sade: "Sätt fram maten."

³²Och de satte fram särskilt för honom och särskilt för dem och särskilt för de egyptier som åt tillsammans med honom. Egyptier får nämligen inte äta tillsammans med hebreer, det anses avskyrvärt bland egyptierna. 46:34, 2 Mos 8:26.

³³De fick sina platser mitt emot Josef, den förstfödde enligt sin förstfödsrätt, sedan de yngre, var och en efter sin ålder. Och männen såg förundrade på varandra.

³⁴Han lät servera dem av rätterna på sitt bord, och Benjamin fick fem gånger så mycket som var och en av de andra. Och de drack sig glada tillsammans med honom.

Josef prövar sina bröder

44¹Därefter befallde Josef sin husföreståndare: "Fyll männens säckar med säd så mycket de rymmer, och lägg vars och ens pengar överst i hans säck. 42:25.

²Och min bägere, silverbägaren, skall du lägga överst i den yngstes säck tillsammans med pengarna för hans säd." Han gjorde som Josef hade sagt.

³På morgonen när det blev ljus sändes mannen i väg med sina åsnor.

⁴Men när de hade kommit ett litet stycke utanför staden, sade Josef till sin husföreståndare: "Sätt efter ter männen, och när du hinner upp dem skall du säga till dem: Varför har ni lönat gott med ont?"

⁵Det är ju den bågaren som min herre dricker ur och som han brukar spå med. Det är en ond gärning ni har gjort."

⁶När han kom ifatt dem sade han detta till dem.

⁷Då svarade de honom: "Varför talar min herre så? Dina tjänare skulle aldrig kunna göra något så dant!"

⁸Pengarna vi hittade överst i våra säckar har vi ju fört tillbaka till dig från Kanaans land. Varför skulle vi då stjåla silver eller guld ur din herres hus?

⁹Den av dina tjänare som har bågaren skall dö och vi andra skall bli min herres slavar."

¹⁰Han svarade: "Ja, det skall bli som ni har sagt. Den som bågaren finns hos skall bli min slav. Men ni andra är utan skuld."

¹¹Var och en skyndade sig att lyfta ner sin säck på marken och öppnade den.

¹²Han sökte först hos den äldste och slutade hos den yngste. Och bågaren hittades i Benjamins säck. ^{44:2}

¹³Då rev de sönder sina kläder, lastade sina åsnor och vände tillbaka till staden.

¹⁴Juda och hans bröder gick in i Josefs hus, där han ännu var kvar, och de föll ner till jorden för honom.

¹⁵Då sade Josef till dem: "Vad har ni gjort? Förstod ni inte att en man som jag kan spå?" ^{44:5}

¹⁶Juda svarade: "Vad skall vi säga till min herre, hur skall vi tala och hur skall vi rentvå oss? Gud har funnit dina tjänares missgärning. Vi är nu min herres slavar, både den som bågaren hittades hos och vi andra."

¹⁷Men Josef sade: "Nej, aldrig skulle jag göra så! Den som bågaren hittades hos, han skall bli min slav. Men ni andra kan fara hem till er far i frid."

Juda väddar för Benjamin

¹⁸Då steg Juda fram till honom och sade: "Lyssna på mig, herre! Låt din tjänare säga ett ord inför min herre och bli inte vred på din tjänare, för du är som farao."

¹⁹Min herre frågade sina tjänare och sade: Har ni en far eller någon mer bror? ^{43:7}

²⁰Vi svarade min herre: Vi har en gammal far och en son till honom, en som är född på hans ålderdom och som ännu är ung. Men en bror till honom är död, så han är den ende som är kvar efter sin mor, och hans far älskar honom.

²¹Då sade du till dina tjänare: För honom hit ner till mig, så att jag med egna ögon får se honom.

²²Och vi svarade min herre: Pojken kan inte lämna sin far, han skulle dö om han lämnade honom.

²³Men du sade till dina tjänare: Om er yngste bror inte följer med er hit ner så får ni inte komma inför mitt ansikte.

²⁴När vi kommit hem till din tjänare, min far, berättade vi för honom vad min herre hade sagt.

²⁵Och när vår far sade: Res tillbaka och köp lite säd till mat åt oss,

²⁶svarade vi: Vi kan inte resa dit ner. Bara på det villkoret att vår yngste bror följer med oss kan vi resa. Vi får inte komma inför mannens ansikte om vår yngste bror inte är med.

²⁷Men din tjänare, min far, sade till oss: Ni vet själva att min hustru har fött två söner åt mig.

²⁸En gick bort ifrån mig, och jag sade: Han är säkert ihjälrivnen. Och jag har inte sett honom sedan dess.

²⁹Om ni tar också denne ifrån mig och någon olycka händer honom, så för ni mina grå hår med sorg ner i dödsriket.

³⁰Om jag alltså kommer hem till din tjänare, min far, utan pojken som vår fars hjärta är så fäst vid,

³¹då blir det hans död när han ser att pojken inte är med. Dina tjänare skulle då föra din tjänares, vår fars, grå hår med sorg ner i dödsriket.

³²Jag, din tjänare, har lovat min far att ansvara för pojken, och jag har sagt att om jag inte har honom med mig hem igen skall jag vara en syndare inför min far i all min tid. ^{43:9}

³³Låt därför din tjänare stanna kvar hos min herre som slav i pojken ställe, men låt honom fara hem med sina bröder.

³⁴Hur skulle jag kunna resa hem till min far utan att ha pojken med mig? Jag förmår inte se den sorg som då skulle drabba min far."

Josef ger sig till känna

45¹Då kunde Josef inte behärska sig längre inför alla dem som stod omkring honom. Han ropade: "Gå ut härifrån alla!" Ingen fick stanna inne hos Josef när han gav sig till känna för sina bröder.

²Han började gråta så högt att egyptierna hörde det. Faraos husfolk hörde det också.

³Och Josef sade till sina bröder: "Jag är Josef. Lever far än?" Men hans bröder kunde inte svara, så förskräckta blev de för honom. ^{43:28}

⁴Då sade Josef till dem: "Kom hit till mig." När de kom fram sade han: "Jag är er bror Josef som ni sålde till Egypten.

⁵Men var inte bedrövade och sörj inte över att ni sålde mig hit. Det var för att bevara liv som Gud sände mig hit före er. ^{50:20}

⁶I två år har det nu varit hungersnöd i landet, och det återstår fem år då man varken skall plöja eller skörda.

⁷Men Gud sände mig hit före er, för att ni skulle få bli kvar på jorden och för att han skulle hålla er vid liv, till en stor räddning.

⁸Det är alltså inte ni som sänt mig hit utan Gud. Han har gjort mig till en fader åt farao och till herre över hela hans hus och till härskare över hela Egyptens land.

⁹Skynda er hem till far och säg till honom: Så säger din son Josef: Gud har satt mig till herre över hela Egypten. Kom ner till mig. Dröj inte!

¹⁰Du skall få bo i landet Gosen och vara nära mig, du med dina barn och barnbarn, dina får och din nötboskap och allt som tillhör dig.

¹¹Ännu återstår det fem hungerår, men jag skall sörja för dig så att varken du eller ditt hus eller någon som tillhör dig skall lida nöd.

¹²Ni ser ju med egna ögon, också min bror Benjamin ser det med egna ögon, att det är jag som med egen mun talar till er.

¹³Berätta för far om all min härlighet i Egypten och om allt ni har sett. Och skynda er att föra far hit ner.”

¹⁴Sedan föll han sin bror Benjamin om halsen och grät, och Benjamin grät vid hans hals.

¹⁵Han kysste alla sina bröder och grät i deras armar. Därefter samtalade hans bröder med honom.

¹⁶När ryktet spred sig i faraos palats att Josefs bröder hade kommit, gladdes det farao och hans tjänare.

¹⁷Och farao sade till Josef: ”Säg till dina bröder att de gör så här: Lasta era djur och far hem till Kanaans land.

¹⁸Hämta sedan er far och ert husfolk och kom hit till mig, så skall jag ge er det bästa som finns i Egyptens land och ni skall få äta av landets överflöd.

¹⁹Du skall säga till dem att göra så här: Tag med er vagnar från Egyptens land för era små barn och era hustrur, och hämta er far och kom hit.

²⁰Bekymra er inte om era ägodelar, för det bästa som finns i hela Egyptens land skall vara ert.”

²¹Israels söner gjorde så, och Josef gav dem vagnar som farao befallt och gav dem också reskost.

²²Och han gav var och en av dem en högtidsdräkt, men Benjamin gav han trehundra siklar silver och fem högtidsdräkter.

43:34, 2 Kung 5:5.

²³Till sin far skickade han också gåvor, tio åsnor lastade med det bästa Egypten hade och tio åsninnor, lastade med säd och bröd och andra livsmedel åt hans far för resan.

²⁴Sedan lät han sina bröder resa och de gav sig i väg. Och han sade till dem: ”Gräla inte på vägen hem!”

²⁵De drog upp från Egypten och kom till sin fader Jakob i Kanaans land.

²⁶De berättade för honom: ”Josef lever än och han är härskare över hela Egyptens land!” Då blev han alldeles lamslagen, han kunde inte tro dem.

²⁷Men när de talade om för honom allt vad Josef hade sagt till dem och när han såg vagnarna som Josef hade skickat för att hämta honom, då fick deras fader Jakob nytt liv.

45:19.

²⁸Och Israel sade: ”Det räcker. Min son Josef lever än. Jag vill ge mig av så att jag får se honom innan jag dör.”

46:30.

Jakob flyttar till Egypten

46¹Israel bröt upp med allt han ägde. När han kom till Beer-Sheba offrade han slaktoffer åt sin fader Isaks Gud.

28:10, 13, Ps 105:23.

²Och Gud talade till Israel i en syn om natten och sade: ”Jakob! Jakob!” Han svarade: ”Här är jag.”

22:11, 31:11.

³Då sade han: ”Jag är Gud, din faders Gud. Var inte rädd för att resa till Egypten, ty jag skall där göra dig till ett stort folk.

35:11.

⁴Jag skall själv följa med dig till Egypten och jag skall också föra dig tillbaka därifrån. Och Josefs hand skall tillsluta dina ögon.”

28:15, 50:1.

⁵Jakob bröt upp från Beer-Sheba. Och Israels söner satte sin fader Jakob, sina små barn och sina hustrur på vagnarna som farao hade skickat för att hämta honom.

⁶De tog sin boskap och de ägodelar som de hade skaffat sig i Kanaans land och kom till Egypten, Jakob och alla hans ättlingar med honom.

⁷Sina söner och sonsöner, sina döttrar och sondöttrar, alla sina ättlingar förde han med sig till Egypten.”

Jakobs släkt

⁸Detta är namnen på Israels barn, Jakob och hans söner, som kom till Egypten: Jakobs förstfödde var Ruben,

2 Mos 1:1-4, 6:14, 4 Mos 26:5ff, 1 Krön 2:1.

⁹och Rubens söner var Hanok, Pallu, Hesron och Karmi.

¹⁰Simeons söner var Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar och Saul, den kananeiska kvinnans son.

¹¹Levis söner var Gerson, Kehat och Merari.

¹²Judas söner var Er, Onan, Sela, Peres och Sera, men Er och Onan dog i Kanaans land, och Peres söner var Hesron och Hamul.

¹³Isaskars söner var Tola, Puva, Job och Simron.

¹⁴Sebulons söner var Sered, Elon och Jaleel.

¹⁵Detta var Leas söner som hon födde åt Jakob i Paddan-Aram. Dessutom födde hon åt honom dottern Dina. Sönerna och döttrarna var sammanlagt trettio tre personer.

¹⁶Gads söner var Sifon och Haggi, Suni och Esbon, Eri och Arodi och Areli.

¹⁷Asers söner var Jimna, Jisva, Jisvi och Beria, och deras syster var Sera. Berias söner var Heber och Malkiel.

¹⁸Dessa var söner till Silpa, som Laban hade givit åt sin dotter Lea. Hon födde dem åt Jakob, sexton personer.

¹⁹Rakels, Jakobs hustrus, söner var Josef och Benjamin.

²⁰De söner som föddes åt Josef i Egyptens land var Manasse och Efraim. De föddes åt honom av Ase-nat, som var dotter till Poti-Fera, prästen i On.

41:50ff.

²¹Benjamins söner var Bela, Beker och Asbel, Gera och Naaman, Ehi och Rosh, Muppim och Huppim och Ard.

²²Dessa var Rakels söner som föddes åt Jakob, sammanlagt fjorton personer.

²³Dans son var Husim.

²⁴Naftalis söner var Jaseel, Guni, Jeser och Sillem.

²⁵Dessa var söner till Bilha, som Laban hade givit åt sin dotter Rakel, och hon födde dem åt Jakob, sammanlagt sju personer.

²⁶De som kom med Jakob till Egypten, de som var hans ättlingar, var sammanlagt sextiosex personer förutom Jakobs sonhustrur.

²⁷Och Josefs söner, som föddes åt honom i Egypten, var två. De personer av Jakobs hus som kom till Egypten var sammanlagt sjuttio.

Mötet med Josef

²⁸Jakob skickade Juda i förväg till Josef för att denne skulle visa honom vägen till Gosen. Och de kom till landet Gosen.

²⁹Josef lät spänna för sin vagn och for till Gosen för att möta sin fader Israel. När han kom fram till honom föll han honom om halsen och grät länge vid hans hals.

³⁰Och Israel sade till Josef: "Nu kan jag dö då jag har sett ditt ansikte, eftersom du ännu lever."

³¹Josef sade till sina bröder och sin fars husfolk: "Jag skall fara upp och tala med farao och säga till honom: Mina bröder och min fars husfolk, som hittills bott i Kanaans land, har kommit till mig."

³²De här männen är herdar och har ägnat sig åt boskapsskötsel. Sina får och sin nötboskap och allt som de äger har de fört med sig.

³³När sedan farao kallar er till sig och frågar vilket yrke ni har,

³⁴skall ni svara: Vi, dina tjänare, har sysslat med boskapsskötsel från vår ungdom ända tills nu, vi liksom våra fäder. Då kommer ni att få bo i landet Gosen, för egyptierna avskyr allt vad fåraherdar heter."

Jakob inför farao

47¹Och Josef kom och berättade för farao: "Min far och mina bröder har kommit från

Kanaans land med sina får och sin nötboskap och allt de äger. De är nu i landet Gosen."

²Han hade valt ut fem av sina bröder och förde fram dem inför farao.

³Då frågade farao hans bröder: "Vad har ni för yrke?" De svarade farao: "Dina tjänare är herdar, vi liksom våra fäder."

46:33-34.

⁴De sade också till farao: "Vi har kommit för att bo här i landet någon tid, för dina tjänare har inget bete för sina får eftersom hungersnöden är svår i Kanaans land. Låt nu dina tjänare bo i landet Gosen."

⁵Då sade farao till Josef: "Din far och dina bröder har alltså kommit till dig."

⁶Egyptens land ligger öppet för dig. I den bästa delen av landet skall du låta din far och dina bröder bo. Låt dem bo i landet Gosen, och om du vet att några bland dem är dugliga män, så sätt dem till uppsyningsmän över min boskap."

⁷Sedan hämtade Josef sin fader Jakob och förde honom fram inför farao, och Jakob hälsade farao.

⁸Och farao frågade Jakob: "Vad är din ålder?"

⁹Jakob svarade farao: "Min vandringstid har varat i etthundratrettio år. Få och svåra har mina levnadsår varit. De når inte upp till mina förfäders levnadsår under deras vandringstid."

25:7, 35:28,

1 Krön 29:15, Ps 39:13, 119:19, Hebr 11:13.

¹⁰Och Jakob välsignade farao och gick ut ifrån honom.

¹¹Josef lät sin far och sina bröder bo i Egyptens land och gav dem egendom i den bästa delen av landet, i Raamses område, så som farao hade befallt.

¹²Josef försörjde sin far och sina bröder och hela sin fars hus och gav var och en underhåll efter antalet barn.

Hungersnödens följder för egyptierna

¹³Men ingenstans i landet fanns bröd eftersom hungersnöden var mycket svår, och både Egypten och Kanaans land försmäktade av hunger.

¹⁴För den säd som folket köpte samlade Josef alla pengar som fanns i Egypten och Kanaan och förde dem in i faraos palats.

¹⁵Men när pengarna tog slut i Egypten och Kanaan, kom alla egyptier till Josef och sade: "Ge oss bröd! Varför skall vi dö inför dina ögon? Vi har ju inga pengar kvar."

¹⁶Josef svarade: "För hit er boskap, så skall jag ge er bröd för boskapen, om era pengar är slut."

¹⁷Då kom de med sin boskap till Josef, och han gav dem bröd i utbyte mot deras hästar, får, nötboskap och åsnor. På detta sätt underhöll han dem det året och gav dem bröd i utbyte mot all deras boskap.

¹⁸Så tog det året slut. Men året därpå kom de tillbaka till honom och sade: "Vi kan inte dölja det för min herre. Pengarna är slut och boskapen vi ägde

tillhör min herre. Ingenting annat finns nu kvar att ge än våra kroppar och vår jord.

¹⁹Varför skall vi dö inför dina ögon, vi och vår åkerjord? Köp oss och vår jord för bröd, så skall vi med vår jord bli faraos slavar. Ge oss bara utsäde, så att vi får leva och inte dör och så att åkerjorden inte läggs öde.”

²⁰Då köpte Josef all jord i Egypten åt farao. Egyptierna sålde var och en sin åker eftersom hungersnöden var så svår. Och åkerjorden blev så faraos egendom.

²¹Folket flyttade han till städerna, från ena änden av Egypten till den andra.

²²Men prästernas jord köpte han inte, ty prästerna hade sitt bestämda underhåll av farao, och de levde av det som farao gav dem. Därför behövde de inte sälja sin jord.

²³Och Josef sade till folket: ”Se, jag har nu köpt er och er jord åt farao. Här har ni utsäde. Beså nu jorden.

²⁴När grödan kommer in skall ni ge en femtedel åt farao. Men fyra femtedelar skall ni själva ha till utsäde och till mat åt er och ert husfolk och era små barn.”

²⁵De svarade: ”Du har räddat våra liv. Herre, låt oss finna nåd för dina ögon, så skall vi bli faraos slavar.”

²⁶Josef gjorde det till en lag som gäller än i dag för Egyptens jord, att femtedelen av skörden skall ges åt farao. Det var bara prästernas jord som inte blev faraos egendom.

Jakobs sista önskan

²⁷Så bodde Israel i landet Gosen i Egypten. De skaffade sig ägodelar och var fruktsamma och föröka-
de sig mycket.

47:11, 2 Mos 1:7, Ps 105:24, Apg 7:17.

²⁸Jakob levde sjutton år i Egypten och han blev ett-hundrafyrtiosju år gammal.

²⁹När tiden närmade sig att Israel skulle dö, kallade han till sig sin son Josef och sade till honom: ”Om jag har funnit nåd för dina ögon, så lägg din hand under min höft och lova att visa mig kärlek och trofasthet så att du inte begraver mig i Egypten.

24:2.

³⁰När jag har gått till vila hos mina fäder skall du i stället föra mig från Egypten och begrava mig i deras grav.” Han svarade: ”Jag skall göra som du säger.”

³¹Men Jakob sade: ”Ge mig din ed på det!” Och han gav honom sin ed, och Israel tillbad böjd mot bädrens huvudgärd.

24:3, 31:53, 50:25, 1 Kung 1:47, Hebr 11:21.

Jakob välsignar Josef och hans söner

48¹En tid därefter sade man till Josef: ”Din far är sjuk.” Då tog han med sig sina båda söner Manasse och Efraim.

²Och man sade till Jakob: ”Din son Josef har kommit till dig.” Israel samlade då sina krafter och satte sig upp i sängen.

³Han sade till Josef: ”Gud den Allsmäktige uppenbarade sig för mig i Lus i Kanaans land. Han välsignade mig

28:19, 35:6, 9-13.

⁴och sade till mig: Jag skall göra dig fruktsam och föröka dig och låta skaror av folk komma av dig, och åt dina efterkommande skall jag ge detta land till egendom för evigt.

⁵Dina båda söner, som föddes åt dig i Egyptens land innan jag kom hit till dig i Egypten, skall nu vara mina. Efraim och Manasse skall vara mina liksom Ruben och Simeon.

46:20, 1 Krön 5:1, 2.

⁶Men de barn som du har fött efter dem skall vara dina. De skall bära sina bröders namn i deras arvedel.

⁷När jag kom från Paddan dog Rakel i Kanaans land under resan, medan det ännu var ett stycke kvar till Efrat, och jag begravde henne där vid vägen till Efrat.” – Platsen heter nu Betlehem.

33:18, 35:19.

⁸När Israel fick se Josefs söner frågade han: ”Vilka är dessa?”

⁹Josef svarade sin far: ”Det är mina söner som Gud har gett mig här.” Då sade han: ”Tag hit dem till mig så att jag får välsigna dem.”

¹⁰Israels ögon var svaga av ålder så att han inte kunde se. Josef förde fram dem till honom, och han kysste dem och tog dem i famn.

¹¹Och Israel sade till Josef: ”Jag hade inte trott att jag skulle få se ditt ansikte, men nu har Gud till och med låtit mig se avkomlingar av dig.”

¹²Och Josef tog dem från hans knän och bugade sig till jorden.

¹³Sedan tog Josef dem båda i handen, Efraim i sin högra hand till vänster framför Israel, och Manasse i sin vänstra hand till höger framför Israel, och förde fram dem till honom.

¹⁴Men Israel räckte ut sin högra hand och lade den på Efraims huvud fastän han var den yngre, och sin vänstra hand på Manasses huvud trots att Manasse var den förstfödde. Han lade händerna i kors.

48:19, 41:51, 52.

¹⁵Och han välsignade Josef och sade: ”Den Gud som mina fäder Abraham och Isak har vandrat inför, den Gud som har varit min herde från min födelse ända till i dag,

17:1, 49:24, Ps 23:1, 80:2, Matt 2:6, Joh 10:11.

¹⁶den ängel som har förlössat mig från allt ont, han skall välsigna pojkarne. De skall uppkallas efter mitt och mina fäders, Abrahams och Isaks, namn och de skall föröka sig och bli talrika på jorden.”

¹⁷Men när Josef såg att hans far lade sin högra hand på Efraims huvud, tyckte han inte om det. Han tog sin fars hand och ville flytta den från Efraims till Manasses huvud.

¹⁸Och Josef sade till sin far: "Gör inte så, far. Det här är den förstfödde. Lägg din högra hand på hans huvud."

¹⁹Men hans far ville inte det. Han sade: "Jag vet, min son, jag vet. Också från honom skall det komma ett folk, också han skall bli stor. Men hans yngre bror skall ändå bli större än han, och flera folk skall härstamma från honom."

25:23, Rom 9:12.

²⁰Och han välsignade dem på den dagen och sade: "I dig skall Israel välsigna och säga: Gud skall göra dig lik Efraim och Manasse." Och han satte Efraim före Manasse.

²¹Därefter sade Israel till Josef: "Se, jag dör, men Gud skall vara med er och föra er tillbaka till era fäders land."

²²Och utöver vad jag ger dina bröder, ger jag dig en bergsrygg som jag har tagit från amoreerna med mitt svärd och min bäge."

Joh 4:5.

Jakob välsignar sina söner

49 Och Jakob kallade sina söner till sig och sade: "Kom hit till mig, så skall jag tala om vad som skall hända er i kommande dagar."

4 Mos 24:14, 5 Mos 33:1.

²Ja, kom samman och lyssna, ni Jakobs söner, hör på Israel, er fader!

³Ruben, min förstfödde är du, min kraft och min styrkas förstling, främst i myndighet och främst i makt.

29:32, 5 Mos 21:17.

⁴Du sjuder över som vatten, du skall inte bli den främste, ty du besteg din fars bädd. Då vanhelgade du den, ja, min bädd besteg han.

35:22, 5 Mos 27:20.

⁵Simeon och Levi är bröder. Våldet är deras vapen.

34:25.

⁶Min själ skall inte ta del i deras råd, min själ skall inte umgås med dem, ty i sin vrede dödade de män och i sitt övermod stympade de oxar.

34:26-30.

⁷Förbannad är deras vrede som är så våldsam och deras grymhet som är så stor! Jag skall strö ut dem i Jakob, jag skall skingra dem i Israel.

Jos 19:1, 21:2, 3.

⁸Juda, dig skall dina bröder prisas. Din hand skall vara på dina fienders nacke, din fars söner skall buga sig för dig.

29:35, 1 Krön 5:2.

⁹Ett ungt lejon är Juda. Från rivet bytte har du rest dig, min son. Han böjer sig, han lägger sig ner som ett lejon, som en lejoninna – vem får honom att resa sig?

4 Mos 23:24, 5 Mos 33:7, Mika 5:8, Upp 5:5.

¹⁰Spiran skall inte vika från Juda, inte härskarstaven från hans fötter, förrän han som den tillhör kommer och folken blir honom lydiga.

Jes 9:6, 7, Hes 21:27, Ef 2:14.

¹¹Han binder sin ungäsa vid vinstocken, sitt äsneförl vid den ädla rankan. Han tvättar sina kläder i vin, sin mantel i druvors blod.

¹²Hans ögon är dunkla av vin, hans tänder vita av mjölk.

¹³Sebulon skall bo vid havets strand och bli en hamn för skepp. Sin sida skall han vända mot Sidon.

5 Mos 33:18, 19, Jos 19:10, 11.

¹⁴Isaskar är en stark äsna, som ligger i ro i sitt hägn.

5 Mos 33:18.

¹⁵Han såg att viloplatsen var god och att landet var ljuvligt. Då böjde han sin rygg under bördor och blev en arbetspliktig slav.

¹⁶Dan skall skaffa rätt åt sitt folk som en av Israels stammar.

5 Mos 33:22, Dom 18:2.

¹⁷Dan skall vara en orm på vägen, en huggorm på stigen, en som biter hästen i foten, så att rytturen faller baklänges.

¹⁸HERRE, jag väntar på din frälsning!

Ps 119:166, Jes 25:9, Mika 7:7.

¹⁹Gad skall trängas av skaror, men själv skall han tränga dem in på hällarna.

²⁰Från Aser kommer utsökta rätter. Kungliga läckerheter skall han ge.

30:13, 5 Mos 33:24.

²¹Naftali är en snabb hind, som talar vackra ord.

5 Mos 33:23, Dom 4:6, 5:1.

²²Ett ungt fruktträd är Josef, ett ungt fruktträd vid källan. Grenarna når upp över muren.

²³Bågskyttar oroar honom, de skjuter på honom och ansätter honom.

²⁴Men hans bäge förblir fast och hans händer och armar spänstiga genom dens händer som är den Starke i Jakob, genom honom som är Herden, Israels Klippa,

²⁵genom din fars Gud, han skall hjälpa dig, genom den Allsmäktige, han skall välsigna dig med välsignelser ovanifrån, från himlen, välsignelser från djupet som ruvar där nere, välsignelser från bröst och moderliv.

²⁶Din fars välsignelser når högt, högre än mina fäders välsignelser, till de eviga höjdernas härlighet. De skall vara över Josefs huvud, över hjässan på honom som är fursten bland sina bröder.

²⁷Benjamin är en glupsk varg. På morgonen äter han rov, på kvällen fördelar han byte."

Dom 20:25, 1 Sam 9:1, 2, 14:47.

²⁸Alla dessa är Israels stammar, tolv till antalet, och detta är vad deras far sade till dem när han välsignade dem. Åt var och en gav han sin särskilda välsignelse.

Jakob dör

²⁹Sedan befallde han dem och sade: "Jag skall nu samlas till mitt folk. Begrav mig hos mina fäder i grottan på hetiten Efrons mark,

23:16-20, 25:8.

³⁰i den grotta som ligger vid fältet i Makpela mitt emot Mamre i Kanaans land. Denna mark köpte Abraham till gravplats av hetiten Efron.

23:16, 19, 20, 50:13.

³¹Där begravdes Abraham och hans hustru Sara, där begravdes också Isak och hans hustru Rebecka, och där har jag själv begravt Lea,

23:19, 25:9, 35:29.

³²i grottan på den åker som köptes av hetiterna.”

³³När Jakob hade givit sina söner dessa befallningar drog han upp fötterna i sängen. Och han gav upp andan och samlades till sitt folk.

Jakob blir begravd

50¹Då böjde Josef sig ner över sin fars ansikte och grät över honom och kysste honom. ^{46:4.}

²Josef befälde läkarna som han hade i sin tjänst att de skulle balsamera hans far. Och läkarna balsamerade Israel.

³Det tog fyrtio dagar, ty så lång tid tar en balsamering. Och egyptierna begrät honom i sjuttio dagar. ^{5 Mos 34:8.}

⁴När sorgedagarna efter honom var över sade Josef till faraos husfolk: ”Om jag har funnit nåd för era ögon, ber jag er säga dessa ord till farao:

⁵Min far har tagit ed av mig och sagt: När jag är död, så begrav mig i den grav som jag har grävt åt mig i Kanaans land. Låt mig därför resa och begravas min far och sedan komma tillbaka.” ^{47:29-31.}

⁶Farao svarade: ”Res dit och begrav din far enligt den ed som han har tagit av dig.”

⁷Då reste Josef för att begrava sin far. Och alla faraos tjänare reste med honom, de äldste vid hans hov och alla de äldste i Egyptens land,

⁸dessutom allt Josefs husfolk och hans bröder och hans fars husfolk. Bara sina små barn, sina får och sin nötboskap lämnade de kvar i landet Gosen.

⁹Både vagnar och ryttare för tillsammans med honom, och det var en mycket stor skara.

¹⁰När de kom till Goren-Haataad på andra sidan Jordan, höll de där en mycket stor och högtidlig dödsklagan, och han ordnade en sorgehögtid efter sin far i sju dagar.

¹¹När landets inbyggare, kananeerna, såg sorgehögtiden i Goren-Haataad sade de: ”Det är en mycket stor sorgehögtid som egyptierna håller här.” Därför kallades platsen Abel-Misrajim. Den ligger på andra sidan Jordan.

¹²Jakobs söner gjorde med honom som han hade befallt dem.

¹³De förde honom till Kanaans land och begravde honom i grottan vid fältet i Makpela, det mark-

stycke som Abraham hade köpt till gravplats av hetiten Efron mitt emot Mamre. ^{23:16-20.}

¹⁴När Josef hade begravt sin far vände han tillbaka till Egypten med sina bröder och alla dem som hade farit med honom för att begrava hans far.

Bröderna ber Josef om förlåtelse

¹⁵När Josefs bröder såg att deras far var död, sade de: ”Tänk om Josef börjar hata oss och låter allt det onda vi gjort mot honom komma över oss.”

¹⁶Därför sände de detta bud till Josef: ”Din far sade till oss före sin död:

¹⁷Så skall ni säga till Josef: Vi ber dig, förlåt dina bröder vad de har brutit och syndat genom att handla så illa mot dig. Så förlåt nu den synd som din fars Guds tjänare har begått.” Och Josef grät när han fick deras hälsning.

¹⁸Sedan kom också hans bröder och föll ner för honom och sade: ”Vi är dina slavar.”

¹⁹Men Josef sade till dem: ”Var inte rädda. Håller ni mig för Gud?

²⁰Ni tänkte ont mot mig, men Gud har tänkt det till godo genom det som nu har skett för att bevara många människors liv. ^{45:5, 7, Ps 105:17, Apg 7:9, Rom 8:28.}

²¹Var inte rädda. Jag skall sörja för er och era små barn.” Och han tröstade dem och talade vänligt till dem.

Josef dör

²²Josef bodde kvar i Egypten med sin fars husfolk, och han blev etthundratio år.

²³Josef fick se Efraims barn till tredje led. Också åt Makir, Manasses son, föddes barn som Josef fick ta i knäet.

²⁴Och Josef sade till sina bröder: ”Jag dör, men Gud skall se till er och föra er upp från det här landet till det land som han med ed har lovat åt Abraham, Isak och Jakob.” ^{48:21, Hebr 11:22.}

²⁵Och Josef tog ed av Israels söner och sade: ”När Gud ser till er, för då mina ben härifrån.” ^{2 Mos 13:19, Jos 24:32.}

²⁶Josef dog när han var etthundratio år. Och man balsamerade honom och lade honom i en kista i Egypten.

Andra Moseboken

Israeliterna blir slavar i Egypten

1¹Detta är namnen på Israels söner, de som kom till Egypten tillsammans med Jakob, var och en med sitt hus: ^{1 Mos 46:8-27.}

²Ruben, Simeon, Levi, Juda,

³Isaskar, Sebulon, Benjamin,

⁴Dan, Naftali, Gad och Aser.

⁵De som härstammade från Jakob var sammanlagt sjuttio personer. Josef var redan i Egypten. ^{1 Mos 46:27, 5 Mos 10:22.}

Andra Moseboken – Exodus (”uttåg”) – fortsätter 360 år efter Josefs död i Första Moseboken. Kap 1-18 skildrar hur Guds löften till patriarkerna uppfylls genom att israeliterna befrias från slavarbetet i Egypten. Uppgifterna i 2 Mos 12:40, 41, 1 Kung 6:1, Dom 11:26 säger oss att uttåget skedde omkring 1446 f. Kr. Kap 19-24 skildrar Guds förbund med Israel och lagens utgivande på Sinai berg (de tio budorden, kap 20). Kap 25-40 skildrar tabernaklet – centrum för Guds uppenbarelse och närvaro.